

บทที่ 5

วรรณกรรมเกี่ยวกับปัญหาเสพติด 5 เรื่อง

ของ

สุวรรณดี สุคนธา

ในบทที่ 4 ผู้ศึกษาได้กล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่องานวรรณกรรมของ สุวรรณดี สุคนธา โดยเฉพาะวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติดมาแล้วในบทนี้ จะได้วิเคราะห์วรรณกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดของสุวรรณดี 5 เรื่อง คือ คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ ทะเลถ้ำอ้อม พระจันทร์สีน้ำเงิน ดอกไม้ในป่าแคด และ มายา ตามหัวข้อสำคัญคือการวางโครงเรื่อง การสร้างตัวละคร การสร้างฉาก และการใช้ภาษาดังต่อไปนี้

การวางโครงเรื่อง

วิธีสร้างโครงเรื่องในนวนิยาย 5 เรื่องข้างต้นนั้น (คืนนี้ไม่มีพระจันทร์, ทะเลถ้ำอ้อม, พระจันทร์สีน้ำเงิน, ดอกไม้ในป่าแคด, และ มายา) ทุกเรื่องดำเนินไปตามสารัตถะซึ่งมีปมปัญหาหรือความขัดแย้งนำไปสู่การใช้ยาเสพติด สุวรรณดี สุคนธา เสนอความคิดในแต่ละเรื่องแสดงถึงทัศนะในงานว่าปัญหาเสพติดมักมีพื้นฐานอันเกี่ยวเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจการเงินของครอบครัว โดยสุวรรณดีใช้กลวิธีแจกแจงเหตุการณ์ รายละเอียดของเนื้อหา ให้ภูมิหลังของตัวละครหลัก และพฤติกรรมขณะเดินเรื่องในโครงเรื่องใหญ่อย่างเจาะลึกถึงต้นตอและการก่อตัวของปัญหา ให้ภาพความขัดแย้งระหว่างตัวละคร ความขัดแย้งระหว่างตัวละครกับสังคมรอบข้าง ตลอดจนความขัดแย้งของตัวละครกับจิตสำนึกของตนเองในแต่ละเรื่อง สุวรรณดียังใช้กลวิธีให้เนื้อหาในโครงเรื่องใหญ่ดำเนินไป ขณะเดียวกันก็ให้พฤติกรรมของตัวละครรองอื่น ๆ ที่ค่อย ๆ ปรากฏเข้ามาในเรื่องเชื่อมโยงเหตุการณ์เป็นโครงเรื่องรอง ๆ แยกแยกออกไปอย่างหลากหลาย กลวิธีเช่นนี้เพิ่มความเข้มข้นของเรื่อง และเสนอภาพปัญหาเปรียบเทียบกับตนเองเป็นอย่างดี เพราะได้แสดงสาเหตุที่ทำให้ตัวละครในแต่ละเรื่องเข้าไปเกี่ยวข้องกับจนถึงการใช้ยาเสพติด ปัญหาของตัวละครทั้งตัวละครหลัก และตัวละครอื่น ๆ จะค่อย ๆ ก่อตัวแล้วซับซ้อนขึ้นทีละน้อย สร้างความเข้าใจแก่การติดตามเรื่องเพื่อรู้จุดจบของพฤติกรรมของตัวละครในท้ายเรื่องพร้อม ๆ กันนั้น สุวรรณดียังใช้กลวิธีแทรกความคิดเห็น แสดงความรู้สึกของตนทั้งที่เป็นการแสดงตัวเข้ามาในงานโดยตรง และโดยการแสดงทัศนะผ่านคำพูด

ของตัวละคร หรือการแสดงทัศนะของสังคมตามเนื้อหาของเรื่องด้วยน้ำเสียงต่าง ๆ กัน ดังนั้น เนื้อหาของนวนิยายทั้ง 5 เรื่องข้างต้นจึงประกอบด้วยแรงจูงใจให้เรื่องดำเนิน และการเดินบทบาทของตัวละครที่มุ่งเน้นการเรียกร้องจิตสำนึก ปลุกความรับรู้ สะกิดเตือนมโนธรรมของผู้อ่านให้มีจิตใจที่เปิดกว้าง รับเอาสิ่งที่ผู้เขียนเสนอโดยมองปัญหาด้วยใจที่ปราศจากอคติ

ในตอนต้นของเรื่อง โครงเรื่องหลัก กับโครงเรื่องรองจะต่างดำเนินไปตามปมเรื่อง และความขัดแย้งที่ผู้แต่งวางไว้ โดยหลักกันสร้างความเร้าใจ ดึงเครียด ผ่อนคลาย และให้สุนทรียรสต่าง ๆ ด้วยกลวิธีในการผูกเรื่อง และท่วงทำนองการเขียนอย่างมีศิลปะ เมื่อปมเรื่องคลี่คลายลงทีละจุดตามเหตุการณ์จนเกือบจะถึงตอนจบ สุวรรณีจะใช้กลวิธีทางวรรณศิลป์อย่างแยบคาย โดยดึงโครงเรื่องทุกโครงเรื่องในตอนพัฒนาให้มาใกล้กัน เพื่อสะท้อนภาพปัญหาสังคมตามที่ได้แยกแยะประเด็นไว้ในฉากต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องตั้งแต่การขึ้นต้นตอสาเหตุแล้วค่อย ๆ ขยายภาพการลุกลามของปัญหาจนถึงที่สุดที่ปัญหาทวีความรุนแรงและจบลงด้วยกลวิธีการปิดเรื่องซึ่งสรุปได้เป็น 2 นัย คือ ผู้ประสบปัญหาไม่เข้มแข็งและมีสติพอ จึงพาดนถลำลึกตกเป็นทาสยาเสพติดอย่างสิ้นเชิงหนึ่ง กับผู้ประสบปัญหาที่มีจิตสำนึกผ่ายดี เหนียวรั้งตนเองพาดนพ้นจากโทษภัยของยาเสพติดได้ในที่สุดอีกนัยหนึ่ง ทั้งนี้ สุวรรณีเสนออุทธาหารณ์แก่ผู้อ่านจากผลของชะตากรรมต่าง ๆ กันไปในแต่ละเรื่องที่ตัวละครประสบ

1. วิเคราะห์กลวิธีในการเปิดเรื่อง

กลวิธีในการเปิดเรื่องเพื่อดำเนินเรื่องเข้าสู่ปัญหายาเสพติดนั้น ในแต่ละเรื่องสุวรรณีจะดึงภาพเหตุการณ์ของสมัย ช่วงเวลาที่แต่งนวนิยายเรื่องนั้น ๆ มาใช้เป็นฉากเปิดเรื่อง แล้วนำรายละเอียดปลีกย่อยของข้อมูล ความเป็นไปในสังคมไทยขณะนั้นมาเสนอ รายละเอียดเหล่านี้ได้แก่ความเป็นไปด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ค่านิยมและทัศนะของคนในสังคมที่มีต่อเหตุการณ์ ต่อกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นภาพรวม หรือความคิด ความเชื่อที่ยอมรับกันอยู่ เช่น ความคิดเรื่องสังคมชนชั้นระหว่างคนมั่งมีกับคนหาเช้ากินค่ำ คนเมืองหลวงกับคนชนบท ค่านิยมของการใช้ชีวิตตามอย่างวัฒนธรรมตะวันตก ความคิดเรื่องสถาบันและกลไกของรัฐ ความคิดเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาและค่านิยมชีวิตอิสระ จากสถานภาพความเป็นนักศึกษาในสายตาของคนในสังคม ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมและสวัสดิภาพของประชาชนภายใต้ระบอบรัฐธรรมนูญที่บ้าน เมืองมีปฏิวัติอยู่เนือง ๆ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาโสเภณี และที่สำคัญที่สุดซึ่งสุวรรณีใช้เป็นสารัตถะหลักของเรื่อง คือปัญหายาเสพติด ปัญหาเหล่านี้จะเสนอโดยสอดแทรกอยู่ในจุดสำคัญ และตอนเด่น อย่างกลมกลืน เมื่อเรื่องคืบหน้าไป

เมื่อได้จุดเริ่มของเหตุการณ์ที่จะใช้ปูพื้น เรื่องแล้ว สุวรรณีก็ใช้ความถนัดในความเป็นนักเขียนวรรณกรรมวิจารณ์สังคมแนวเพื่อชีวิต เปิดเรื่องด้วยภาพชีวิตที่เป็นผลจากความผันแปรของสังคม ซึ่งในนวนิยายทั้ง 5 เรื่องนี้เป็นภาพสะท้อนของสังคมในช่วงระยะปี พ.ศ. 2516-2522 อันมีผลกระทบจากสภาพสังคมทางการเมือง การปกครองและนโยบายของประเทศ ส่งผลถึงวิถีชีวิต รูปแบบการครองชีพ และค่านิยมทางวัฒนธรรมของประชาชนซึ่งได้รับการปฏิรูปรมาแต่สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 อาจกล่าวได้ว่าจากช่วงปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา สังคมไทยมีแนวโน้มในการรับวัฒนธรรมจากตะวันตกสูงขึ้นเรื่อยมา จนถึงระยะปี พ.ศ. 2516-2522 เหตุการณ์ทางการเมือง เอื้ออำนวยให้นักเขียนหลายคนหันมาสนใจปัญหาการถูกรบงำทางวัฒนธรรมในสังคมไทยมากขึ้น ตัวอย่างการเปิดเรื่อง ทะเลาะอ้อม สุวรรณีเริ่ม เรื่องด้วยการใช้ฉากงานเลี้ยง มีการเดินรำจับคู่หญิงชายซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่น ตัวละครในฉากมีอิริยาบถ การพูดจา และการปฏิบัติต่อกันในลักษณะท่าทีคล้ายเด็กในสังคมตะวันตก หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นการแสดงออกอย่างฝรั่งอเมริกัน แต่เดิมนั้นรูปแบบการพบปะสังสรรค์ และการรื่นเริงของเด็กไทยที่เคยเป็นมาในอดีตก็คือ การติดตามผู้ใหญ่ไปพบ เยี่ยม เยียนเพื่อนของบิดา มารดา หรือญาติผู้ใหญ่ตามบ้านอื่นเด็ก ๆ บุตรหลานของทั้งสองฝ่ายจึงมีโอกาสรู้จักกัน คุ่นเคยกันโดยผ่านการแนะนำ และรู้เห็นของผู้ใหญ่ ผู้ปกครองแล้วขั้นหนึ่ง จึงค่อยสืบต่อเป็นความสัมพันธ์กันเอง รูปแบบสมาคมของกุลบุตรกุลธิดาไทยมาถึงยุคสมัยที่สุวรรณี เสนอปัญหาสังคมทางวัฒนธรรมนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก วิธีการดำรงชีวิต และค่านิยมทางสังคม เปิดโอกาสให้เยาวชนพบปะกันเองในหลายสถานการณ์ หลายสถานที่ เช่นงานวันเกิด งานสังสรรค์ของโรงเรียน ,งานรับน้องใหม่ , งานสโมสรนิสิตนักศึกษาหารายได้ในโอกาสต่าง ๆ , งานเลี้ยงขอบคุณ, งานเลี้ยงรุ่น, งานอำลาสถาบัน นอกจากนี้ยังมีงานเทศกาลอีกมากมายที่คนไทยรับเอามาจากวัฒนธรรมตะวันตกโดยตรง เช่นงานวันคริสมาสต์, วันวาเลนไทน์, เป็นต้น และบรรยากาศของงานเหล่านี้มักจะนำไปสู่การทดลอง ใช้สิ่ง เสพติดได้ง่าย เช่นงานที่บ้านวิฬารตัวละครเอกของในเรื่อง

ในเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ สุวรรณีเปิดเรื่องด้วยฉากงานเลี้ยงต้อนรับน้องใหม่ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง มีการเชิญผู้แทนนักศึกษาจากสถาบันอื่นมาสังเวยเหตุการณ์ฉากดังกล่าว เป็นภาพที่แสดงค่านิยมของการแสดงความกลมเกลียว รักใคร่ระหว่างกันของเพื่อนร่วมสถาบัน หรือรุ่นพี่รุ่นน้องซึ่งมิใช่ประเพณีของสังคมไทยแต่เดิม หากเป็นการรับมาเผยแพร่โดยนักเรียนไทยที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศนำมาปฏิบัติจนแพร่หลายในสังคม จึงมีการเลียนแบบและเอาอย่าง แม้ในสถานศึกษาระดับมัธยม เป็นประเพณีนิยมที่ยอมรับของผู้บริหารของสถาบันการศึกษาและ

ผู้ปกครองความนิยม เช่นนี้ เวลาได้พิสูจน์แล้วว่าในหลายสถาบัน การรับน้องใหม่ เป็นไปในทางก้าว
 ราวไม่ได้แสดงความเจริญ ความมั่งคั่งทางใจต่อกันของรุ่นพี่ที่แสดงต่อรุ่นน้อง คำนิยมดังกล่าว
 จึงได้ถูกต่อต้านมาเป็นลำดับจากคนกลุ่มต่าง ๆ นักเรียน นักศึกษาผู้รักความเป็นไทย และรัก
 วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของไทยอันมีอยู่เดิม เช่น การไหว้ครู การเคารพศิษย์ผู้พร้อมสถาบัน
 ด้วยความนอบน้อมในจิตสำนึกซึ่งมีต้องแสดงออกให้ประจักษ์ด้วยการยอมปฏิบัติตามคำสั่ง หรือด้วย
 พฤติกรรมต่าง ๆ ในวันซึ่งจัดขึ้น เพื่อเป็นการแนะนำตัวน้องใหม่ต่อรุ่นพี่ รุ่นพี่มักจะให้การข่มเหง
 ที่แฝงมาในรูปความสนุกสนาน ค่าใช้จ่ายพุ่งเพื่อยในการจัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกครั้นของ
 งาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดแต่งสถานที่ การทวงดนตรีสำหรับงานรื่นเริงตอนกลางคืน เครื่องดื่ม
 และสุราอาหาร ประเพณีนิยม เช่นนี้เป็นที่รู้จักและยอมรับกัน ในระยะที่สุวรรณี เสนองงานเรื่อง
คืนนี้มีพระจันทร์ ปัจจุบันนี้รูปแบบของประเพณีนิยม เช่นนี้ในสถาบันการศึกษาทั่วไปต่างค่อยลด
 ความไม่เหมาะสมด้านพฤติกรรมและประหยัทรายจ่ายเพื่องานนี้ลง เป็นลำดับ บัดนี้สถาบันการศึกษา
 ของรัฐให้ความสำคัญกับงานรับน้องใหม่น้อยลงทุกที ทศณะและการแสดงออกต่อคำนิยมนี้ได้เปลี่ยนแปลง
 ไปในทางสร้างสรรค์มากขึ้น

ในเรื่อง มายา การเปิดเรื่องจุดสำนึกทางสังคมชนชั้นระหว่างคนมั่งมีกับคนหาเช้า
 กินค่ำ โดยกล่าวถึงเหตุตัวเอกของเรื่องมีอาชีพเป็นครูสอนในสถานโรงเรียนมัธยมคำคืน
 หาเลี้ยงชีพและส่งเสียลูกสาวและแม่ในชนบทภาคอีสาน ส่วนกลางวันเมื่อว่างเว้นจากงานอาชีพ
 สำนึกฝ่ายดีก็ทำให้กลัดกลุ้ม คับข้องใจกับวิถีชีวิตที่เวียนว่ายอยู่กับกามารมณ์ เพ็ญจึงใช้ยาเสพติด
 ช่วยขจัดความรู้สึกนี้จนเคยชินโดยเริ่มจากกัญชาไล่ไปสู่อสุรา และยาเสพติดชนิดนี้เองได้นำชายผู้หนึ่ง
 มาสู่วิถีชีวิตของเพ็ญและทำให้เกิดโครงเรื่องอันซับซ้อนในนวนิยายเรื่องนี้ เกี่ยวกับยาเสพติดได้
 อย่างเข้มข้น ลึกซึ้งมากกว่าเรื่องอื่นที่นำมาวิเคราะห์ อีก 4 เรื่อง สุวรรณีนำผู้อ่านเข้าสู่เรื่องอย่าง
 รวดเร็วตั้งแต่ฉากแรกคือการรู้จักกันของเพ็ญกับปรีดี โดยมีกัญชาเป็นสื่อ แล้วความสัมพันธ์ของทั้งคู่ก็เกิด
 ขึ้นฉันทุสสาวเป็นผลที่ตามมาของฤทธิ์กัญชา ทั้ง ๆ ที่เพ็ญได้ตั้งปณิธานว่าจะไม่ให้ชีวิตผิดพลาดอีก
 โดยไม่ยอมมีอาชีพโสเภณีแม้จะมีชีวิตหมิ่นเหม่กับอาชีพนี้ก็ตาม แต่เพ็ญก็ยึดมั่นในศักดิ์ศรีของความ
 เป็นมนุษย์และลูกผู้หญิงเอาตัวรอดได้ตลอดมา ในตอนต้นของเรื่องคือมีอาชีพเฉพาะ เต็นอโกโก้
 เท่านั้น ฉากเปิดเรื่องดังกล่าวกระตุ้นความรู้ให้สำนึกถึงความตกต่ำของชีวิตที่มนุษย์จำเป็นต้อง
 แยกกายกับใจจากกัน เพราะความจำเป็นทางเศรษฐกิจเป็นสาเหตุผลักดัน

ในเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน และเรื่อง ดอกไม้ในป่าแคด สุวรรณีจับปัญหาเสพติด โดยใช้จิตวิทยาวัยรุ่น เป็นกลวิธีหลัก ตัวละครเอกของเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน คือ รอม เด็กชายวัย 15-16 ปี ต้องประสบปัญหาครอบครัวแตกแยก เช่นเดียวกับ เขียด หรือทองไพเราะ เด็กหญิงวัย 13-14 ปี ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าแคด ความกดดันจากความไม่สมปรารถนาในชีวิตปัจจุบัน และความคับข้องใจในสภาพชีวิตอัน เป็นปมด้อยแต่อดีตจากวัยเด็ก เป็นสาเหตุสำคัญที่สุวรรณีใช้เป็นแรงจูงใจให้เรื่องดำเนิน เข้าสู่สารัตถะ ปัญหาสังคม เกี่ยวกับยาเสพติดในกลุ่ม เด็กวัยรุ่น

เรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน สุวรรณี เปิด เรื่องด้วยฉากการใช้ชีวิต เร่งรีบบนท้องถนนของ รอมกับแม่ หลังจากมารดาแยกทางกับบิดาอย่าง เด็ดขาด มารดา รับภาระดูแลบุตร 4 คนคือ พี่สาว รอม และน้องสาวอีกสองคนโดย เต็มใจ แต่ก็สร้างภาระทาง เศรษฐกิจแก่สวัสดิมารดาของรอมซึ่ง เป็นผู้หญิงชนบท เข้ามาศึกษาในกรุง เทพฯ จนสำเร็จการศึกษา และยึด เมืองหลวงเป็นที่ประกอบ สัมมาอาชีพ เลี้ยงตนกับบุตรทั้งสี่ หากสภาพสังคม สถานการณ์ทาง เศรษฐกิจขณะที่ เรื่องดำเนินอยู่นั้น ไม่อำนวยให้สวัสดิซึ่ง เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยชั้นผู้น้อยสามารถ เลี้ยงดู ใกล้ชิดบุตรได้ตั้งใจปรารถนา สวัสดิชวนช่วยหางานพิเศษ เพื่อ เพิ่มรายได้อย่าง เต็มกำลังสติปัญญา เมื่อพอมี เวลาว่างไม่ว่าช่วงใด ของชีวิต เร่งรีบในกรุง เทพฯ หล่อนจะไม่ละ เว้นที่จะรีบฉวยความสุข ความอบอุ่นใจด้วยการหยิบยื่น ความรัก ความใกล้ชิดแก่บุตร อาจ เป็นการพูดคุยแล้วสอดแทรกการอบรมสั่งสอน พูดถึงอนาคตของ ลูก ๆ ที่ตนหวังและบากบั่นให้ลูกได้มีทุกสิ่งตามสมควร หรือ เทียมหน้าเพื่อน สวัสดิพยายามทุกทาง ให้ลูกรู้ว่าตนรัก เป็นห่วง เมื่อมีโอกาสก็จะพาบุตรไปท่องเที่ยวพักผ่อนพร้อมหน้ากันตามประสาแม่ลูก สภาพชีวิต เช่นนี้ในวัย เด็ก รอม ลูกชายคนเดียวของบ้านยังสามารถบังคับจิตใจ ควบคุมอารมณ์ สะกด ความรู้สึก เป็นปมด้อยที่ขาดบิดาได้บ้าง แต่เมื่อเติบโตขึ้นถึงวัยหนุ่มสิ่งแวดล้อมจากสภาพสังคม ได้แก่การคบเพื่อน สภาพสถานศึกษา ความเปลี่ยนแปลงทางความรู้สึกนึกคิดตามธรรมชาติ เป็นต้น ปัจจัย เหล่านี้ผลักดันให้รอมหันไปพึ่งสิ่ง เสพติด และประสบชะตากรรมถึง แก่ชีวิต เพราะฤทธิ์การใช้ ยาเกินขนาด

ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าแคด สุวรรณีใช้กลวิธีเปิด เรื่องด้วยลักษณะทางจิตวิทยา คือความคิดคำนึงถึงภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตตั้งแต่จำความได้ของ เขียด หญิงสาวผู้มีวิถีชีวิตในปัจจุบัน ไม่เป็นที่ปรารถนาของตน จึงหยุดนิ่งนึกลำดับความทรงจำของตนอย่างใคร่ครวญ การดำเนิน เรื่อง จึงใช้วิธีการเล่าย้อน (Flash back) และ เปิด เรื่องด้วย เหตุการณ์ตอนต้นของชีวิตตัวละคร เอก

ผู้เล่าเรื่องในรูปแบบการรำลึกความหลัง ช่วงชีวิตแต่ละฉากตอนจนชีวิตมาถึงปัจจุบันในตอนจบของเรื่อง

เชียดมีภาพอดีตที่มีความกดดัน และบีบคั้นทางจิตใจในสมัยที่พ่อ และแม่ยังอยู่ร่วมกันฝั่งแน่นในมโนภาพอยู่สองเหตุการณ์ คือการทะเลาะวิวาทขัดแย้งระหว่างพ่อกับแม่ ซึ่งมักจะยุติลงด้วยการที่แม่ถูกพ่อทุบตีจนต้องหนีลนลานไปทั่วบ้าน กับภาพแม่ผูกคอตายในโรงแรม เมื่อถูกพ่อทอดทิ้งให้อดอยากอยู่ในกรุงเทพฯ และแม่ต่อสู้ชีวิตอย่างจนตรอกด้วยการขายแหวนสมบัติชิ้นสุดท้ายในคิ้วพาเชียดไปตามพ่อที่ย้ายไปรับราชการในต่างจังหวัด แต่พ่อและแม่เลี้ยงแสดงการเหยียดหยามไม่ต้อนรับ ความทิวและความรับผิดชอบต่อลูกน้อยคือ เชียดในวัยเด็กนั้นทำให้แม่ต้องขายตัว และด้วยความขมขื่นละอายใจจึงฆ่าตัวตายอย่างสยดสยอง เป็นภาพติดตาเชียดมาตลอด

ดังนั้นในการ เปิด เรื่องด้วยภาพชีวิตที่เป็นบาดแผลทางใจของ เชียด ให้ภาพอดีตทุกบททุกตอนเรื่อยมาในการ เดิน เรื่อง สุวรรณีจะเสนอความต่อเนื่องของความคิด โยงใยความขัดแย้งในตัว เชียดระหว่างความต้องการความรัก ความอบอุ่นของผู้ให้กำเนิด กับความเกลียดชัง แค้นใจที่พ่อเป็นต้น เหตุให้แม่ตาย น้ำเสียงของ เชียดได้ลงความเห็นว่าเป็นผู้ทำให้เชียดมีชีวิตไม่พึงปรารถนาทุกวันนี้ เพราะพ่อมีแต่ความเห็นแก่ตัว เอาตัวรอด เป็นมนุษย์ของสังคมที่สื่อถึงความเสื่อมทางศีลธรรม จนสายสัมพันธ์ทางสายเลือดระหว่างพ่อกับลูกก็ไม่เหลืออยู่ในสำนึก เช่นบิดาของเชียด ร้อยตำรวจเอกอาทร ผู้สวมวิญญาณผู้ร้ายทางศีลธรรม แม้แต่ลูกสาวของตนก็เลือกไล่ให้เป็นเหยื่อของผู้มีอำนาจทางการเมืองที่หมกมุ่นในกิเลสตัณหาทือต้องการให้ผู้มีอำนาจผู้นั้นช่วยตนเองให้พ้นโทษจากการทำผิดกฎหมายข้อหารับสินบนคดีจับผู้ค้ายาเสพติด และพ่อนี้เองที่เป็นสาเหตุให้เชียดกลายเป็นเยาวชนเคราะห์ร้ายประสบปัญหาสังคมเกือบทุกด้านที่มีอยู่ระยะนั้นอย่างช่วยตัวเองไม่ได้ไม่ว่าปัญหาทางสังคมวิทยาคือครอบครัวแตกแยก การใช้ยาเสพติด หรือปัญหาทางจิตวิทยาคือ การขาดความอบอุ่นไม่มีที่พึ่งทางใจ และที่สำคัญก็คือทำให้เชียดกลายเป็นคนขาดความศรัทธาในความ เป็นมนุษย์ในที่สุด

2. วิเคราะห์กลวิธีการดำเนินเรื่อง

2.1 การสร้างเหตุการณ์ และการเดินเรื่อง

ลักษณะแนวคิด แนวเขียน โครงเรื่อง และท่วงทำนอง เขียนของสุวรรณีมุ่งเสนอภาพสะท้อน

ของสมัยปัจจุบันและความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม ตลอดจนความนึกคิดของคนกลุ่มต่าง ๆ ด้วยการ
ใช้กลวิธีการประพันธ์ที่มีประสิทธิภาพในการจุดความสนใจแก่ผู้อ่าน เราอารมณ์ให้ติดตาม เนื้อเรื่อง
และบทบาทของตัวละครมีความสมจริงซึ่งผู้อ่านยอมรับ เห็นจริงสมเหตุสมผล

เพื่อเสนอแนวเขียนข้างต้น สุวรรณีใช้กลวิธีการปูพื้นความ เข้าใจในการเดินเรื่อง 5
ลักษณะคือ การปูพื้นความ เข้าใจให้ เรื่อง เดินไปข้างหน้า การปูพื้นความ เข้าใจที่ทำให้ เรื่อง เดินถอยหลัง
การปูพื้นความ เข้าใจที่ทำให้ เรื่อง ช้าลง การปูพื้นความ เข้าใจที่ทำให้ผู้อ่านและเรื่องย้อนกลับไปสู่
อดีตถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่ เรื่อง จะเกิด และการปูพื้นความ เข้าใจที่ทำให้ผู้อ่านมองไปในอนาคต
หลังจาก เรื่อง จบลงโดยกระตุ้นให้ผู้อ่านคิดหาเหตุผลต่อไป

ในนวนิยายทั้ง 5 เรื่อง ซึ่งเป็นวรรณกรรมวิจารณ์สังคม เกี่ยวกับปัญหาเสพติด คือ เรื่อง
คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ ทะเลถ้ำอ้อม พระจันทร์สีน้ำเงิน ดอกไม้ในป่าแคด และ มายา สุวรรณีนำเทคนิค
การโน้มน้าวใจผู้อ่านด้วยการปูพื้นความ เข้าใจ 5 ลักษณะมาใช้ในแต่ละเรื่องต่างกันไป โดยบาง
เรื่องอาจใช้การปูพื้นความ เข้าใจบางลักษณะหรือบางเรื่องอาจใช้ทั้ง 5 ลักษณะ ขึ้นอยู่กับรายละเอียด
ของโครงเรื่องนั้น ๆ และการลำดับเหตุการณ์ในเรื่องตามที่ผู้แต่งวางความคิดไว้

ในเรื่อง ทะเลถ้ำอ้อม โครงเรื่องใหญ่คือปัญหาการกระทำผิดของ เด็กวัยรุ่น โดยมีสิ่ง
เสพติดเป็นตัวกระตุ้นความฮึกเหิม สุวรรณีผูกเรื่องอย่างเห็นได้ชัดว่ามุ่งให้สาระอย่าง เจาะจงทุกชั้น
ตอนของการลำดับเหตุการณ์เพื่อให้อ่านรับรู้ มองเห็นสาเหตุ ต้นตอปัญหาที่ผลักดันให้เยาวชนแสดง
พฤติกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ยังไม่เป็นปัญหา จนปัญหาเริ่มก่อตัว และกลายเป็นปัญหาร้ายแรงในที่สุด

ในตอนเริ่ม เรื่องสุวรรณีปูพื้นความ เข้าใจให้ เรื่อง เคลื่อนไปอย่างต่อเนื่องด้วยการ เข้าสู่
ปัญหาอย่างตรงจุด จากฉากพฤติกรรมของวิหารและกลุ่มเพื่อนที่หลงผิดไปกับความสนุกสนาน การ
หลบหนีการเรียน และหลบหนีการควบคุมดูแลของผู้ปกครอง เพื่อหาโอกาสมั่วสุม รวมกลุ่มกันสูบ
กัญชาแล้วยอมให้ฤทธิ์กัญชาเข้าครอบงำความรู้สึก สติสัมปชัญญะและแสดงพฤติกรรมต่อกันเกินวัย
เช่นพฤติกรรม เชิงขู้สาวของวิหารกับสุนุม มารศรีกับกำจร สุชาดากับนุ้ และ เด็กวัยรุ่นอีกหลายคู่
ในกลุ่มของวิหาร เด็กเหล่านี้มีวัยระหว่าง 15-20 ปี ต่างรู้จักกันเป็นทอด ๆ เมื่อสบโอกาสก็จะ
มารวมกลุ่ม และสนิทสนมกันได้อย่างง่ายดายโดยมีดนตรี และสิ่ง เสพติด เป็น เครื่องล่อใจ

การเดินเรื่องให้ช้าลง เมื่อเรื่องเข้าที่แล้ว การเดินเรื่องจะเป็นการสลับกัน

ระหว่างการพบปะรวมกลุ่มนัดหมายกันหนีเที่ยว กับการสำนึกผิดและการไตร่ตรองถึงการกระทำ
 ของตนทุกครั้งหลังจากเพื่อน ๆ แยกย้ายกันกลับ วิหารจะนั่งใคร่ครวญความประพฤตินั้นซึ่งตรงข้าม
 กับคำสั่งสอนของมารดา แต่แล้วก็ปิดความรู้สึกผิดชอบนี้ไปเสียโดยเร็ว เหตุการณ์ลักษณะนี้จะแทรก
 อยู่ตลอดเรื่อง

ในเรื่องทะเลาะอ้อมนี้ สุวรรณีใช้กลวิธีเดินเรื่อง 2 ลักษณะข้างต้นดำเนินเรื่อง

ไปจนถึงกลางเรื่อง จากนั้นเรื่องจะถอยหลังด้วยการย้อนกล่าวถึงชีวิตวัยเด็กของวิหารกับการเลี้ยง
 ดูอย่างเข้มงวดของคุณหญิงศรีดารามารดา และบทบาทของอธิบดีทองแถมบิดาผู้ซึ่งวิหารเห็นว่าไม่
 มีความเป็นตัวของตัวเองในการเป็นหัวหน้าครอบครัว และความเป็นบิดา มีแม่เข้มคนเลี้ยงชราผู้
 ที่วิหารจะยึดเป็นที่พึ่ง ปรีกษา ขอความช่วยเหลือ ขอความเห็นใจเมื่อมีปัญหา หรือคับข้องใจจาก
 มารดา สุวรรณีพินความเข้าใจให้เรื่องถอยหลังด้วยการกล่าวถึงสภาพชีวิตของวิหารจาก เล็กจน
 เข้าวัยสาวขณะที่เรื่องเกิด ต่อจากนี้เรื่องก็เข้ามปัญหาสำคัญคือการระบายความ เก็บกด และหา
 ทางออกของวิหารอย่างห้าวหาญด้วยการหนีออกจากบ้านไปใช้ชีวิตเร่ร่อนเที่ยวเตร่ มั่วเมาสิ่ง
 เสพติดซึ่งซื้อหาได้จากเพื่อนที่อาศัยบ้านของเขาหลบการติดตามของมารดา ระหว่างนี้เนื้อเรื่องคืบ
 หน้าคืบด้วยการ เสนอพฤติกรรมที่วิหารและกลุ่มเพื่อนกระทำกันอย่างสนุกสนาน หากเป็นการกระทำ
 ที่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมและตนเอง ได้แก่ การก่อความไม่สงบทะเลาะวิวาทในสถานเริงรมย์
 การร่ำกระทำตนเป็นนักฉกชิง ปล้นจี้ การมั่วสุมสุบสุกัญชา และสิ่งเสพติดอื่น ๆ

ในตอนจบของเรื่องสุวรรณีสร้างเหตุการณ์เพื่อกระตุ้นผู้อ่านให้เกิดความคิด มอง
 ไปในอนาคตจากอุทธาหรณ์ชะตากรรมของวิหาร เด็กสาวผู้มีชาติตระกูลดี ได้รับการเลี้ยงดูอย่าง
 สมบูรณ์พูนสุข แต่ความเข้มงวดของผู้ปกครอง กอปรกับการหลงผิด และธรรมชาตินิสัยของวัยรุ่น
 ผลักดันให้วิหารมีชีวิตผิดพลาด กระทำความเสื่อมเสียหลายด้าน ได้แก่ การเสพยาเสพติด ความ
 เสียหายด้านชู้สาว การทำแท้ง การปล้นจี้ จนถึงการถูกจองจำเป็นนักโทษในสถานกักกันเยาวชน
 สุวรรณีทิ้งภาพปัญหาให้ผู้อ่านขบคิดต่อว่าวิหารนั้น เมื่อผ่านชีวิตเลวร้ายถึง เช่นนี้ วิหารได้สำนึกถึง
 การเอาแต่ใจตนเอง ความหลงผิดจนครอบครัวเสียชื่อเสียง มารดาต้องทุกข์ใจอย่างหนัก ในฉาก
 จบของเรื่องเมื่อสุชาดาโทรศัพท์มาชวนวิหารออกเที่ยวกันอีก วิหารเกิดความลังเล ยังคิดว่าตนจะ
 ออกไปลำพัง หรือชวนมารดาไปด้วย หลังจากคุณหญิงศรีดารายอมรับความจริงในความประพฤตินอง
 บุตรสาว และปรับตนเองให้รับรู้ เข้าใจ ยอมรับความเห็น ความต้องการของเด็กวัยวิหาร ซึ่ง
 เปิดใจสารภาพความรู้สึกทั้งหมดว่าเหตุใดจึงประพฤตินั้นที่ผ่านมา การจบเรื่องด้วยกลวิธีนี้ยัง

โน้มน้าวให้ผู้อ่านบางคนคิดตามตนเองว่า ได้ปฏิบัติตนกับลูกหลานอย่างไรอยู่ขณะนี้ เป็นการจุดสำนึก ความรับผิดชอบในจิตใจของผู้เป็นพ่อ แม่ ผู้ปกครองได้อย่างดี ส่วนผู้อ่านที่เป็น เยาวชนก็จะได้ ประพฤติตนให้ห่างไกลความตกต่ำโดยมีนวนิยาย เป็นเครื่องสอนใจและชี้แนะ

สรุปในเรื่อง ทะเลถ้ำอ้อม สุวรรณีใช้กลวิธีเดินเรื่องรวม 4 ลักษณะ คือ การปูพื้นความ เข้าใจเพื่อให้เรื่อง เคลื่อนไปข้างหน้า การปูพื้นความ เข้าใจประเภทนี้ เพื่อแสดงลักษณะ ของปัญหาสังคมและผลในที่สุด การปูพื้นความ เข้าใจให้ เรื่องช้าลง เพื่อแสดงภาพการลูกกลมขยายวง ของปัญหาที่ละชั้น การปูพื้นความ เข้าใจให้ เรื่องถอยหลังมีผล เชื่อมโยงความคิดของผู้อ่าน เพื่อความ เข้าใจสาเหตุ เบื้องต้นที่ผลักดันให้ปัญหาเกิดขึ้น และทวีความรุนแรงจากพฤติกรรมของตัวละคร อย่างต่อเนื่องและ เพื่อเสนอทัศนะของผู้แต่งต่อสาเหตุที่ทำให้ตัวละครแสดงบทบาทนั้น ๆ และกลวิธี สุดท้ายคือ การปูพื้นความ เข้าใจกระตุ้นให้ผู้อ่านขบคิดปัญหา มีความสังวรต่อปัญหาเมื่อถึงคราว เกิด ขึ้นกับตนเอง นับว่ากลวิธีสองลักษณะหลังมีประสิทธิภาพช่วยให้นวนิยาย เรื่องนี้มีคุณค่าในทางสร้าง สรรค์สังคมสอดคล้องกับแนว เรื่องที่มีวัตถุประสงค์ให้สารัตถะ เกี่ยวกับปัญหาสังคมจากยาเสพติด

ในเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ การแสดงออกของสร้อยดาวในงานรับน้องใหม่ ด้วยการ ตอบโต้ไม่พอใจรุ่นพี่ เป็นการนำตนเองให้ได้รู้จักกับนัท ตัวแทนนักศึกษาจากสถาบันอื่นผู้มาสัง เกต การจัดงานรับน้องใหม่ที่วิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งสร้อยดาว เพิ่งเข้ามาเรียน เริ่มเรื่องจากความสัมพันธ์ของ หนุ่มสาวคู่นี้ สุวรรณีเปิดเรื่องด้วยเหตุการณ์ที่สร้อยดาว เจียดเวลาการเดินทางไปเรียน เพื่อแวะ พบนัทที่บ้านซึ่ง เขาอาศัยอยู่ เพียงเหตุผลที่นึกคิดถึงเขาไม่ได้ แต่ต้องผิดหวังเพราะนัทไม่ได้ กลับบ้านในคืนนั้น ทำให้สร้อยดาวกลางแกลงในตัวเขา และไม่แน่ใจในสิ่งที่คนหนุ่ม เท จริงใจกับผู้ชายคนนี้ เกินขอบเขตของกุลสตรี สุวรรณีใช้การปูพื้นความ เข้าใจนี้กระตุ้นให้สร้อยดาวตัดสินใจ ขาดเรียน รออยู่จนพบนัทเรื่องคำเนินต่อไปด้วยการได้เสียง ปลอบโยน แก้วตัวของนัท ในฉากขณะที่ นัทเฝ้าเอาใจสร้อยดาว สุวรรณีก็โน้มน้าวใจผู้อ่านให้เรื่องถอยหลังโดยความคิดคำนึงของนัทถึง ความสัมพันธ์ค้ำจุนของเขา กับทิตา นักศึกษารุ่นน้องร่วมมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้หญิงคนเดียวที่เขารัก บูชา และจริงใจด้วย หากเขาไม่สามารถใช้เชิงชายเอาเปรียบหล่อนได้ เช่นที่เขาใช้กับสร้อยดาว และหญิงสาวคนอื่น ๆ ที่เขามีความสัมพันธ์ด้วยทุกคน เรื่องย้อนเล่าถึงการรู้จักกันของนัทกับทิตา ทั้งคู่ติดต่อกันใคร่กันโดยฝ่ายหญิงพยายามสงวนท่าที เรื่อยมาตั้งแต่ทิตา เข้ามา เป็นน้องใหม่ปีแรก จน ถึงขณะที่เรื่องเกิด เพื่อน ๆ ต่างเข้าใจว่าทั้งคู่ยอมรับกันและกันแน่นอนแล้ว หากความ เอาแต่ได้ ความเป็นชายหนุ่มที่หลงตัว ใช้ชีวิตเสเพลเอาเปรียบผู้หญิง ดิศสุรา บุหรี่ และการพนันของนัท

ทำให้ทิชายังไม่แน่ใจในตัวเขา และไม่ให้ความสนิทสนมอย่าง เกินเลย เช่นที่นั่นต้องการ ความซัดแย้งของความในใจ เกี่ยวกับความจริงใจของกันและกันระหว่างนี้กับทิชานี้ ทำให้เรื่อง เดินหน้าไปด้วยความสัมพันธ์ของนี้กับหญิงอื่นคนแล้วคนเล่า เพื่อประชดและลองใจทิชา ระหว่างนี้บางตอนเรื่องจะช้าลงโดยสุวรรณณีใช้กลวิธีดึง เรื่อง เพื่อ เสนอพฤติกรรมของตัวละคร ให้รายละเอียดคุณลักษณะ นิสัยของนี้ และตัวละครอื่นที่สำคัญ โดยเฉพาะภาพชีวิตของนี้ในมหาวิทยาลัย สุวรรณณีมุ่งเสนอการปฏิบัติตนไม่เหมาะสมกับความ เป็นนักศึกษา เป็นปัญญาชน ดังที่นี้และเพื่อนส่วนใหญ่ในกลุ่มกระทำกัน ได้แก่การใช้เวลาส่วนใหญ่กับการเที่ยวเตร่ เล่นการพนัน และคบเพื่อนสตรีชั้นที่ชู้สาว โดยมีสิ่งเสียดสี และอบายมุข เป็นองค์ประกอบ ทั้งยังมีความคิดนิยมว่า เป็นกิจกรรมหลักของชีวิตหนุ่ม ส่วนการศึกษาและอนาคต เป็น เรื่องรอง

นอกจากนี้สุวรรณณียัง ใช้กลวิธีดึง เรื่อง ให้ผู้อ่านได้ภาพ เปรียบชีวิตนักศึกษาที่มานะ เล่าเรียน เป็นหนุ่มสาวที่มีความคิด เป็นอนาคตของชาติ เช่น ทิชา สุมล จักร ด้อย ควบคู่ไปกับภาพนักศึกษา เช่นนี้ สร้อยดาว ยุคล ผู้ใช้ชีวิตวัยรุ่นอย่าง เสียหาย และน่าท่วงโย การ เปรียบความเป็นอยู่ ลักษณะครอบครัวของนี้ที่ต่างจังหวัดกับชีวิตในกรุงเทพฯ เขา เป็นลูกชายคนเดียว มีพี่สาว น้องสาวออกจากโรงเรียนแต่ชั้นมัธยม เพื่อช่วยพ่อแม่ทำสวน ส่ง เสียให้เขา เข้ามาศึกษาต่อชั้นมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพฯ สุวรรณณี เปรียบ เทียบสังคมชนบท วัฒนธรรมพื้นบ้าน ความ เชื่อ สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ในจังหวัดบ้านเกิดของนี้กับสังคม เมืองหลวง ค่านิยมต่าง ๆ ที่ผลักดันให้เขาประพฤติตนออกนอกทางอย่างละเอียดลออ

เมื่อถึงตอนกลางของ เรื่อง สุวรรณณี สุกคนธา ผูกเรื่องให้ เดินหน้าต่ออย่าง เข้มขัน โดยให้นี้ได้รับผลของการกระทำจากการที่เขาไว้ระ เริงมีความสัมพันธ์กับสร้อยดาวบ้าง ยุคลบ้าง นำความยุ่งยากมาสู่ชีวิต ซึ่งเป็นความผิดพลาดครั้งสำคัญคือ นี้ส่งงานภาคปฏิบัติไม่ทัน และไม่มีสิทธิ์ เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร นำความผิดหวังมาสู่พ่อแม่และพี่น้องอย่างมาก จน เขาตัดสินใจ ใช้ความสามารถโดยไม่มีปริญญารับรอง เข้าทำงานในบริษัทกับคนต่างชาติ เพื่อให้พันธภาระของทางบ้านแม่ทิชาและเพื่อน ๆ จะปลอดและเตือนให้เขาอดทน เรียนวิชาที่ไม่ผ่าน เมื่อทำงานนี้ก็ยัง ใช้ชีวิตอิสระ เที่ยวเตร่ตามสถาน เริงรมย์ คืมสุราอย่างไร้สติ เป็นอาจิม ความเป็นหนุ่ม เสเพลนี้เองทำให้นี้พบรู้จักกับจูน หญิงขาย เหล้าในสถาน เริงรมย์แห่งหนึ่ง หล่อนมีปมด้อยที่ไม่งาม เป็นที่ สะดุดตาของบรรดาผู้มาเที่ยว ให้บริการในร้าน นี้ทำกำลังผิดหวังในชีวิตจึงยึดจูน เป็นที่พึ่งทางใจ และการ เงิน ในขณะที่จูนมีความจริงใจกับ เขา

สุวรรณิใช้การปูพื้นความ เข้าใจจากความคิดหวัง เรื่องการ เรียน และความรักในตอนท้ายของเรื่อง เมื่อทิวาเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ และมีเพื่อนชายใหม่คือจักร เพื่อนร่วมคณะในมหาวิทยาลัยเดียวกับนัท ความทรงจำในรูปสมบัติของนัทหมดสิ้นไป แล้วคืนหนึ่งนัทซึ่งตก เป็นทาสสุร่าอย่างรุนแรงจนลืมตนกล่าววาจาမှသာทศกย่ำปมด้อยของจูน จูน เกิดความน้อยใจคับแค้น จึงใช้มีดจ้วงแทงนัทตรงหัวใจจากด้านหลัง เรื่องจบลงด้วยอุทธานรณจากชะตากรรมของคนหนุ่มที่ ต้องจบชีวิตด้วยน้ำมือของหญิงคือจูน กลวิธีปิดเรื่อง เช่นนี้โน้มน้าวใจให้ผู้อ่านได้คิด หรือกระตุ้นสำนึกถึงการดำเนินชีวิตอย่างมีสติ มีคุณค่าในสังคม และในสายตาของคนรอบข้าง คนหนุ่ม เช่นนัท ก็ยังมีให้เห็น และพบได้เสมอในชีวิตจริง โดยฉากจบของ เรื่องสุวรรณิให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านว่า คนที่หวัง และเห็นค่าของคนประเภทนัทไม่ใช่คนไทย ไม่ใช่สังคมไทย แต่ เป็นสังคมของคนที่ยอมรับชีวิตเสรีอย่าง ไม่คำนึงถึงศีลธรรม เช่นมิสแซนดรานายจ้างอเมริกันนิโกรของนัท ส่วนทิวากุลสตรีไทยนั้น แม้จะยอมรับกับคนว่ารักนัท แต่ก็ เลือกตั้งต้นชีวิตกับจักร

สรุปการผูก เรื่องใน เรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ สุวรรณิวางโครง เรื่องใหญ่เพื่อเสนอภาพชีวิตนักศึกษาผู้ถูกสังคมนและสิ่งแวดล้อมของ เมืองหลวงครอบงำความคิดอย่างสิ้นเชิง ในการใฝ่หาความก้าวหน้าและประสบการณ์ของชีวิตที่จะได้จากสถาบันการศึกษา เมื่อไม่ประสบความสำเร็จก็หัน เข้าหาสิ่ง เสพติดช่วยผ่อนคลายความวิตกกังวล ส่วนโครง เรื่องรองสุวรรณิใช้ปัญหาสังคมจากความเสื่อมศีลธรรมของคนในสังคม เดิน เรื่อง สอดแทรกความคิด เห็นในเชิงวิตกกังวลที่คนระดับ มัธยมศึกษาขนาดความยังคิด เช่นการกระทำของ นัท สร้อยดาว ยุคล และจะไม่ต่างจากจูน แดง และบุญเลย สาเหตุหลักที่เน้นความคิดผู้อ่านตลอดเรื่อง คือการตก เป็นทาสสิ่ง เสพติด เหล้า และอบายมุข แม้จะ เป็นประเภทที่ไม่ร้ายแรงในสายตาของสังคม เช่นสุราก็ตาม แต่ทั้งหลายเหล่านั้น เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นัทขาดสติ ขาดความควบคุมจิตใจจนพาชีวิตไปสู่จุดจบ

ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าแคด ใน เรื่องนี้สุวรรณิใช้แนวคิดทางจิตวิทยาในการวางโครง เรื่องให้ เขียดหญิงสาวผู้มีชีวิตวัย เด็กอันขมขื่นจากบาดแผลชีวิตที่บิดา เป็นผู้กระทำต่อตนและมารดา พ่อของ เขียดไม่มีความรับผิดชอบต่อชีวิตลูก เขียด จิตใจไร้คุณธรรม ความใจดำเอาแต่ความสุข ส่วนตัวของพ่อ เรื่องแล้ว เรื่อง เล่าตั้งแต่ เขียดจำความได้กลายเป็นปมอดีตที่สร้างความขัดแย้งในใจของ เขียดระหว่างความรักพ่อผู้ให้กำเนิด กับความโกรธแค้นที่พ่อไม่มีความรัก ความเอาใจใส่ให้แม่และ เขียด เมื่อแม่ตายพ่อก็วางเฉยกับ เขียดจนบ้ำที่สาวของแม่ต้องรับภาระอุปการะ เขียดต่อมา จนโต เป็นสาว พบกันอีกครั้งพ่อก็กลับใช้ เขียดหาประโยชน์ให้ตน เองอีกอย่างไร้ศีลธรรมด้วยการยก

เขียนให้นายซึ่ง เป็นบุคคลที่จะอำนวยความสะดวกมี ยศตำแหน่งแก่พ่อ ขณะที่ เรื่อง เกิดคือเวลาที่เขียน ตกอยู่ในฐานะภรรยาลับของนายด้วยความจำเป็นทางการเงิน เพราะป้าซึ่งเป็นสาวโสเภณียาม สร้างฐานะและปูทางในอนาคตให้ เขียนด้วยการลงทุนสร้างสระว่ายน้ำให้คนมาเช่าบริการ โครงการอนาคตนี้ยังไม่ลุล่วง ป้าก็ตายลงทิ้งหนี้สินทางธนาคารไว้ เป็นเงินจำนวนสูง ดังนั้นพ่อและนาย จึงบีบบังคับให้ เขียนยอมรับสภาพที่ เขียนไม่ฟังปรารภณา ความรู้สึกผิดหวัง และคับข้องใจนี้เองทำให้ เรื่อง เกิด

ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าแคด สุวรรณีใช้การเดินเรื่องสองลักษณะเท่านั้นคือ การ ปูพื้นความเข้าใจให้เรื่องย้อนกลับไปในอดีต และการปูพื้นความเข้าใจให้ผู้อ่านคิดต่อไปเมื่อเรื่อง จบลง

สุวรรณีใช้กลวิธีเดินเรื่องด้วย การย้อนเล่าเหตุการณ์จากการนึกทบทวนอย่างตริก ครอบงำของเจ้าของชะตากรรมเอง โดยให้เรื่องดำเนินต่อเนื่องกันในต้นเรื่องและทำให้ผู้อ่านเห็น ภาพปัญหาทางจิตใจของ เขียนซึ่งสะสมมาเป็นลำดับ จนสามารถเข้าใจและเห็นใจในความขัดแย้ง ของเขียนกับบุคคลรอบข้างในชีวิต ลักษณะเรื่องจึงเป็นการบรรยายความรู้สึก อารมณ์ของตัวละคร เอกคือ เขียนตลอดเรื่อง เมื่อถึงตอนจบก็เป็นการกลับมาสู่สถานที่ที่ เขียนนั่งอยู่และเริ่มคิด ผู้แต่งได้ใช้การปูพื้นความเข้าใจทั้งท้ายปัญหาของ เรื่องว่าอนาคตของ เขียนจะพ้นจากอำนาจเงิน ของนาย และอำนาจความโลภของพ่อหรือไม่ และเป็นไปได้หรือไม่ที่เขียนจะมีชีวิตอิสระได้ไปพบกับ พรรณา เพื่อนรักผู้ครั้งหนึ่ง เขียนเคยร่วมกันใช้ชีวิตล่องแหลมด้วยการออกเที่ยวเตร่ ทดลองสิ่ง เสพติด เพราะต่างต้องการหาทางออก ระบายความคับข้องใจจากปัญหาครอบครัว คือ เขียนใคร่ ประชดชีวิตที่พยายามประพฤติดนตีตามคำสั่งสอนของป้า แต่โคชินพ่อบีบบังคับให้ทำในสิ่งตรงข้าม ส่วนพรรณาเพื่อนสาวนั้นมีความ เบื่อหน่ายจากความรัก ความทะนุถนอมของมารดาและอยาก เผชิญ ความโลดโผนในชีวิตตามธรรมชาติของวัยผลักดันให้กระทำ

กลวิธีการประพันธ์ในเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน นวนิยายเรื่องนี้มีกลวิธีการผูกเรื่อง และการดำเนินเรื่องต่างจากเรื่องอื่น คือใช้วิธีการผลัดกันเล่าเรื่องราวในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยตัวละคร ได้แก่ แม่คือสวัสดี และบรรดาลูกหญิงชายของเธอสี่คนด้วยกัน

สวัสดี เป็นแม่หม้ายสาวใหญ่ มีวิถีชีวิตดิ้นรนอยู่กับการทำมาหาเลี้ยงตนและลูก ๆ หลัง จากหย่าร้างกับสามี ลูกทั้งสี่คนกบฏลูกสาวคนโต รวมลูกชายคนเดียว มดดำ ลูกสาวคนกลางและ

หนูนาลูกสาวคนสุดท้อง ขณะที่เรื่องเกิด เด็กทั้งสี่กำลังมีอายุอยู่ในวัยรุ่น และสวีสตีรับภาระเลี้ยงดูบุตรทั้งหมดด้วยความเต็มใจ แม้ตามกฎหมายศาลได้ตัดสินให้บุตรสองคนกลางอยู่ในความอุปการะของบิดา แต่ด้วยความรักลูกทุกคนของสวีสตี และลูก ๆ ก็รักใคร่สนิทสนมกับแม่มากกว่าพ่อ เด็กทั้งสี่จึงสมัครใจอยู่กับแม่ ด้วยเหตุนี้สวีสตีจึงทุ่มเทกำลังกาย กำลังสติปัญญาทำงานหาเงิน เพื่อเลี้ยงดูและให้การศึกษาอย่างดีแก่ลูกทุกคน เธอพยายามทุกทางที่จะอบรมสั่งสอนลูกทั้งหญิงชาย ด้วยหัวใจรักของแม่ผู้มีความเห็นในจิตใจของลูกที่ต้องขาดพ่อ โดยที่เธอเองหมดความอดทนที่จะร่วมชีวิตกับสามีผู้เห็นแก่ความสุขของตนก่อนคิดถึงครอบครัว สวีสตีมีอาชีพหลัก เป็นอาจารย์ชั้นผู้น้อยในมหาวิทยาลัย มีภาระรอบตัวทั้งด้านหน้าที่การงาน ความรับผิดชอบต่อบุตร กอปรกับภาวะการครองชีพระยะนั้นถึงตัวสูงชันมาก ความจำเป็น เช่นนี้ผลักดันให้สวีสตีทำงานพิเศษทำตามที่ความรู้ ความสามารถจะอำนวย สวีสตีจบการศึกษาทางวิชาศิลปะ จึงได้งานพิเศษทำไม่ยากนัก ได้แก่ การรับเขียนคำโฆษณา เครื่องสำอาง สภาพสตรี งานเขียนนวนิยาย และงานอย่างหลังนี้เองที่ต่อมาสวีสตียอมรับว่าตนรักและถนัดจริงจัง ดังนั้น เธอจึงทุ่มเทเวลาอย่างสุดตัวยึดเอาการ เป็นนักประพันธ์หารายได้สร้างฐานะ สร้างความมั่นคงของครอบครัว แต่แล้วการงานอาชีพก็แย่งเวลา ความใกล้ชิดลูก ๆ ของสวีสตีไปเสียมากกับการตัดสินใจใช้ชีวิตคู่อีกครั้งกับเพื่อนรุ่นน้องคือโรม ได้กลายเป็นสาเหตุให้ครอบครัวชายคนเดียวของหล่อนเกิดความน้อยใจ และเป็นปมด้อย รอมค้นข้อใจที่มารดาองข้ามความสำคัญของคนที่เคยได้รับตลอดมา โดยหยิบยื่นหน้าที่สุภาพบุรุษในบ้านไปให้แก่พ่อเลี้ยง ธรรมชาติในวัยของรอมและการคบเพื่อนในวัยรุ่นหนุ่ม ผลักดันให้รอมกลายเป็นปัญหาของครอบครัว รอมกลายเป็นคนเคร่งขรึม ข้างคิด อ่อนไหวง่าย และในที่สุดรอมก็ยึดยาเสพติด เป็นเครื่องช่วยพาตนให้พ้นความวิตกกังวลด้านจิตใจและความ เป็นอยู่ ดังนั้นในตอนท้ายของเรื่องสวีสตีจึงประสบกับความผิดหวัง และเสียใจอย่างใหญ่หลวง เมื่อรอมเสียชีวิตอย่างหาสาเหตุมิได้ ทั้งที่เธอได้พยายามรับรู้สภาพ ให้ความเข้าใจ และสนับสนุนให้ลูกได้รับการรักษา เรื่องจบลงด้วยอุทาหรณ์ของชีวิตครอบครัวของสวีสตี ในลักษณะของการให้แม่และพี่น้องของรอมทวนพิจารณาความสัมพันธ์ ความรักใคร่ระหว่งกันและกันที่ทุกคนมีต่อรอมจนถึงวินาทีสุดท้ายของชีวิต

ความหลังของครอบครัวข้างต้น เป็นที่มาของการวางโครงเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน ซึ่งสุวรรณฉวีใช้กลวิธีผูกเรื่องด้วยการเล่าย้อน (flash back) โดยมีสวีสตี กบ มดดำ หนูนานแม่ที่สาว และน้องสาวสองคนของรอม เป็นผู้รวบรวมเรื่อง ทบทวนความทรงจำในชีวิตจากวัยเด็กมาจนถึงวันที่ครอบครัวต้องสูญเสียรอม

จากลักษณะเนื้อหาดังกล่าว แนวเขียนที่สุวรรณิใช้จึง เป็นแนวจิตวิทยาเชิงจิตวิเคราะห์ ตลอดเรื่องจะใช้กลวิธีบรรยายพฤติกรรม อารมณ์ของตัวละคร ประกอบบทสนทนา และการแสดงทัศนคติต่อการกระทำของตนเอง คือเป็นผู้เล่าเหตุการณ์ตอนนั้น ๆ ของเรื่อง ผู้อ่านจะเห็น และเข้าใจขั้นตอน ซึ่งเป็นสาเหตุหลักคันทางจิตใจ และภาวะสังคมรอบด้านในชีวิต ทำให้รอม เด็กชายผู้มีพื้นนิสัยเป็นคนอ่อนไหว ว่านอนสอนง่าย รักพ่อแม่พี่น้อง เป็นที่สุดต้องตกเป็นทาสยาเสพติดทั้งที่รู้ตัว รู้โทษภัยของสิ่งเสพติดทุกชนิดที่ตนใช้และมีความสำนึกผิด แต่รอมก็ไม่สามารถสลักพันชะตากรรมจากพิษภัยของมันได้

กลวิธีการประพันธ์ในเรื่อง มายา สำหรับเรื่องนี้มีโครงเรื่องซับซ้อนกว่าเรื่องอื่นในงานกลุ่มปัญหาเสพติดของสุวรรณิ การเสนอสารัตถะส่วนใหญ่มุ่งเข้าสู่ปัญหาอย่างตรงประเด็นทุกโครงเรื่องมีแกนเรื่องจากปัญหาเสพติด และรวมกันเป็นโครงเรื่องใหญ่อันมีปัญหาสังคมเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นสารัตถะสำคัญ

ในเรื่อง มายา สุวรรณิสร้างเหตุการณ์ให้เรื่อง เคลื่อนไปข้างหน้ามากกว่ากลวิธีการประพันธ์ประเภทอื่น โดยที่เรื่องมีความซับซ้อน การดำเนินเรื่องจึงมุ่งให้รายละเอียดชีวิตสังคมที่ตัวละคร เข้าไปพัวพันกับยาเสพติดทุกขั้นตอน และทุกโอกาสอย่างเจาะลึกถึงเหตุการณ์และอารมณ์ของทุกตัวละคร

อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้สุวรรณิก็ได้ใช้กลวิธีผูกเรื่อง ลักษณะอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ การปูพื้นความเข้าใจให้เรื่องถอยหลัง ด้วยการให้รายละเอียดย้อนเล่าถึงการได้มาพบรู้จักกันของเพ็ญ กับปรีดี ความเป็นมาในชีวิต ลักษณะครอบครัวของทั้งสองที่แตกต่างกัน เพ็ญเป็นหญิงชนบท ไร้การศึกษา ส่วนปรีดีเป็นนักเรียนนอก ลักษณะนิสัยแม่ที่สะใภ้ของปรีดีที่ดูหมิ่นเพ็ญ กิจการให้เข้าห้องชุดของมารดาของปรีดีกิจการสำนักงานแพทย์ของพี่ชายปรีดี ชีวิตในวัยเด็กของเพ็ญในถิ่นกำเนิดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเข้ามาใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ จากการแนะนำของนายหน้าพามาเป็นสาวใช้ตามบ้าน เพ็ญได้เปลี่ยนอาชีพไปเรื่อย จนในที่สุดเมื่อเรื่องเกิดขึ้นนั้น เพ็ญมีอาชีพเป็นสาวเดินอโกโก้ในสถานเริงรมย์ที่มีชาวต่างประเทศ เป็นเจ้าของกิจการ เพ็ญได้พบปรีดีที่สถานเริงรมย์แห่งนี้ เมื่อปรีดีกลับมาเที่ยวเมืองไทยระหว่างปิดภาคเรียน เรื่องต่อจากนี้ไป เป็นการเท้าความประวัติชีวิตโดมินิคฝรั่ง เจ้าของบาร์ที่เพ็ญทำงานอยู่

สุวรรณิใช้การปูพื้นความ เข้าใจให้ เรื่องข้างล ชลอคความคืบหน้าของความสัมพันธ์ระหว่าง เพ็ญกับปรีดีซึ่ง เป็นตัว เอกของ เรื่องไว้ ด้วยการให้เพ็ญได้รับจดหมายจากทางบ้านว่าพลอย บุตรสาวของ เพ็ญเจ็บหนัก เพ็ญจึงต้อง เดินทางไปดูแล ส่วนปรีดี เมื่อไม่มี เพ็ญจึงได้พบรู้จักกับ เจสสิกา สาวลูกครึ่งนิโกรอเมริกัน หล่อน เข้าห้องชุดของมารดาปรีดีอยู่ เจสสิกา เป็น เด็กสาวใจกล้า ชอบลองสิ่งแปลกใหม่ เช่นเดียวกับเด็กในวัฒนธรรมตะวันตกทั่วไป หล่อนช่วยวนปรีดี ชวน เขา เสพกัญชา จนปรีดีต้อง เป็นฝ่ายปลีกตัวห่าง และภายหลังก็ได้ทราบว่า เจสสิกาถูกฆาตกรรมในห้องอย่างลึกลับ

ส่วนเนื้อหาตอนอื่น ๆ ของเรื่อง มายา ที่ทำให้ เรื่องข้างลมีอยู่ เป็นระยะ ๆ ระหว่าง การดำเนิน เรื่องคืบหน้า ได้แก่การให้รายละเอียดสภาพการทำงานของเพ็ญในบาร์ ลักษณะนิสัย ความกร้านโลก และความประพฤติน่าอับอายของหล่อน และบรรดาเพื่อนร่วมอาชีพ ภาพสำนักงานโรงพิมพ์ที่อทรทำงาน เป็นนักเขียนข่าวคอลัมน์บันเทิง การให้รายละเอียดพฤติกรรมของพลอย เด็กสาวผู้มีปมด้อย เพราะมารดามีอาชีพที่ไม่ได้รับการยกย่องจากสังคม ส่วนตนเองถูกนำมาเข้ารับการศึกษา อบรมในโรงเรียนที่เพื่อนร่วมชั้นส่วนใหญ่ เป็นลูกคนมีฐานะและมีชื่อเสียงในสังคม ข้ำร้ายพิวพรรณ หน้าตาของพลอยยังบ่งบอก ถึงฐานะภูมิลาเนา ทำให้ได้รับการดูแลจากคนรอบข้างทั้งเพื่อน และครู แม้นคนเหล่านี้จะไม่พยายามแสดงออกอย่างโจ่งแจ้ง แต่ก็ทำให้พลอยลงความเห็นว่าที่ตนประสบปัญหาชีวิตทั้งหลายนี้ เพราะมีคนอย่างเพ็ญ เป็นแม่ ในที่สุดพลอยก็หัน เข้าหา ยาเสพติด คบเพื่อนไม่ดี เพื่อประชดชีวิต จนเกือบเสียชีวิต

ด้วยกลวิธีให้ เรื่องข้างล เพื่อสร้างความ เข้าใจภูมิหลังของชีวิต และลักษณะนิสัยของตัวละคร สุวรรณิสามารถผูก เรื่องได้เกือบจบ เล่มหนึ่งของรูป เล่มนวนิยาย จากนี้สุวรรณิก็กลับไปใช้การปูพื้นความ เข้าใจให้ เรื่องคืบหน้าต่อโดยใช้กลวิธีสร้างความ เข้าใจ จากความสงสัยปมการตายของ เจสสิกาซึ่งปรีดี และเพ็ญต่างประสพ เหตุมา แต่ในขณะที่สดีสัมพันธ์ไม่ เป็นปกติ เพราะเหตุที่กัญชา และทั้งคู่ต่าง เก็บความสงสัยและความสงสัยของจากภาพติดตาไว้อย่างคลางแคลงด้วยความไม่แน่ใจว่า เป็นภาพจริงหรือภาพหลอน กลวิธีนี้สุวรรณิบรรยายโดยใช้บรรยากาศของ เรื่องประเภทฆาตกรรม สืบสวน ทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัย อยากรู้ จึงถูกกระตุ้นให้ติดตาม เรื่องอย่างใคร่รู้ เรื่องดำเนิน ต่อด้วยการกลับมาจาก เยี่ยมลูกของ เพ็ญ เป็นเหตุให้เพ็ญตกงาน เพราะขาดงานหลายวัน เจ้าของ บาร์จึงหาคน ใหม่มาแทน เพ็ญ เบลีเยนบาร์ไปทำงานกับคุณประพิศสาวลักเพศ ผู้ เป็นเจ้าของกิจการ บาร์แห่งใหม่นี้ หล่อนชอบ เพ็ญและรับอุปการะพลอยให้ได้ เข้ามาอยู่ในกรุง เทพฯ กับ เพ็ญและส่ง เสีย ให้ เข้าเรียนใน โรงเรียนที่มีแต่ลูกคนร่ำรวย เรียนอยู่ คุณประพิศสร้างปัญหาให้แก่องแม่ลูกและ เพ็ญ

ต้องพึ่งยาปริมาณมากขึ้น ชนิดของยาหลากหลายขึ้น พลอยก็เกิดปมด้อยดังกล่าวยิ่งขึ้น ความต้องการชดเชยชีวิตลำเค็ญในอดีตของ เพ็ญ และความต้องการปกป้องลูกไม่ให้มีสภาพเช่นตน ทำให้ เพ็ญพยายามสร้างฐานะ กอบโกย เงิน เป็นทุนของชีวิตข้างหน้า เมื่อเลิกอาชีพสาวอโกโก้ และพยายามให้ลูก เป็นกุลสตรี เป็นผู้ที่สังคมยอมรับดังที่ตนต้องการแต่ไม่เคยได้รับมาตลอดชีวิตความรู้สึกนี้ผลักดันให้ เพ็ญตัดสินใจไป เมืองนอกกับปรีดี และมีอาชีพขนยา เสพติดข้ามประเทศโดยมีหน้าฉาก เป็นภรรยานักธุรกิจมหาเศรษฐีชาวกรีก ระหว่างนั้น เพ็ญฝากพลอยไว้กับอมรเพื่อนหนุ่มนักหนังสือพิมพ์

การคืนหน้าตอนสุดท้ายของ เรื่องคือการเดินเรื่องจากการตายของโดมินิคฝรั่ง เจ้าของบาร์ที่เพ็ญเคยทำงานด้วย เขาติดยาเสพติดอย่างรุนแรงทั้งมอร์ฟิน และเฮโรอีน โดยมีสาเหตุจากปัญหาครอบครัวทางเมืองนอกที่เขาจากมา มารดาร์กน่อง และมีความลำเอียงต่อเขาเสมอมา แต่สาเหตุสำคัญที่ทำให้เขาจากบ้านเมืองมาคือการได้รู้ความจริงว่ามารดาไม่ซื่อสัตย์ต่อบิดาซึ่งทำงานหนักหาเลี้ยงครอบครัว เมื่อมาอยู่เมืองไทยความง่ายของการหาขายยาเสพติดทำให้โดมินิค เป็นทาสยาเสพติดจนถึงแก่ชีวิต ต่อมาเพ็ญได้รู้ข่าวจากอมรว่าพลอยคบเพื่อนไม่ดี ติดยาหนีการ เรียน ในที่สุด เรื่องจึงจบลงด้วยการที่เพ็ญตัดสินใจแยกทางกับสามี เศรษฐินักค้า เฮโรอีนกลับมาใช้ชีวิตอยู่กับลูกในเมืองไทย ฉากสุดท้ายของเรื่องคือการทำความเข้าใจกันของ เพ็ญ กับลูกสาวโดยมีอมรผู้มีจิตใจดีงาม เป็นคน เชื่อมต่อสายสัมพันธ์ระหว่างสองแม่ลูก อมรเข้าใจชะตากรรมของหญิงสาวชนบทที่เข้ามาต่อสู้ชีวิตในเมืองหลวงตัวคนเดียว อมรจึง เป็นตัวแทนของมนุษย์ที่สังคมต้องการ เป็นตัวแทนของคุณธรรมที่ยังคงมีอยู่คู่โลก

กลวิธีการประพันธ์ในการผูกเรื่องลักษณะสุดท้ายคือ การสร้าง เหตุการณ์ให้ผู้อ่านมองไปในอนาคต และคิดต่อจากสารัตถะที่ได้จากการอ่านเรื่อง มายานี้ คือ ภาพลักษณ์ของอมรผู้ขายผู้มีคุณธรรมในชีวิตของเพ็ญ การกลับตัว เลิก เสพยาของ เพ็ญด้วยความตระหนักในผลบาปที่พลอยลูกสาวคนเดียวตก เป็นทาสยาเสพติดที่ตน เป็นคนชนมาค้าในประเทศ เนื้อหาดังกล่าว เป็นการสร้างทัศนะที่ติดต่อสังคม ชี้นำผู้อ่านและ เตือนใจคนในสังคมให้คิดถึงโดยมีชะตากรรมของโดมินิค เจสสิก้า ชีวาคูณประพิศ เป็นตัวอย่างของชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด ซึ่งจะให้ได้แต่หายนะในชีวิต เท่านั้น

3. กลวิธีในการสร้างความขัดแย้งในตัวละครที่ติดยาเสพติด

ในเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์, ทะเลอาอึม, พระจันทร์สีน้ำเงิน, ดอกไม้ในป่าแคด และ

ยายา สุวรรณิใช้กลวิธีสร้างความขัดแย้ง เพื่อให้เนื้อเรื่องก้าวไปข้างหน้า และตัวละครดำเนินพฤติกรรมไปได้อย่างสอดคล้อง และสมจริงตามสภาพการณ์ พิจารณาลักษณะความขัดแย้งที่ใช้ในงานนวนิยายวิจารณ์สังคม (Social Criticism Novels) อาจแบ่งลักษณะเด่นของความขัดแย้งได้เป็น 2 ลักษณะคือ ความขัดแย้งของตัวละครกับจิตสำนึกของตน และความขัดแย้งของตัวละครกับสังคมรอบข้าง

3. วิเคราะห์ความขัดแย้งของตัวละครกับจิตสำนึกของตนเอง และความขัดแย้งของตัวละครกับสังคมรอบข้าง

ในเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ นัท มีความขัดแย้งในตนเองที่เกิดจากความหลงตน หลงเสน่ห์รูปกาย และชื่นชมในความเด่นของตนในหมู่เพื่อนฝูงที่มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในหมู่สตรีเพศ อย่างไรก็ตามในจิตสำนึกอย่างบุดูชน นัทมีทิชา หญิงสาวที่เขาบอกตนเองว่า ถ้าเขาจะแต่งงาน เขาก็พอใจที่จะได้เธอ เป็นภรรยา หากความเป็นกุลสตรีของทิชาไม่เปิดโอกาสให้เขาแสดงความ เป็นชายเจ้าเสน่ห์ของ เขากับเธอ นัทจึงเกิดความคับข้องใจ และมีความกดดันที่ไม่ได้เธอสมปรารถนา ความสัมพันธ์ของ เขากับทิชาไม่เป็นที่เขาหวัง ในขณะที่เพื่อนฝูงต่าง เข้าใจและสนับสนุนสัมพันธ์ภาพของ เขากับเธอ วิมลเพื่อนสนิทของทิชาก็ทำตน เป็นผู้คอยกระตุณเตือนให้ทิชาใคร่ครวญถึงความประพฤติของนัท ให้คิดถึงความ เสเพลเหลวไหลในการ เรียน ใช้เวลาว่างกับการพนัน ดื่มสุรา และเที่ยวกลางคืน คบผู้หญิงตามสถาน เรืองรมย์ในลักษณะชู้สาว โดยเบียดเบียนเงินทองจากผู้หญิงที่ตนมีความสัมพันธ์ด้วย

แม้ความสำนึกตนในด้านดีของนัทจะคอย เตือนย้ำตัวเองให้ทำตน เป็นสุภาพบุรุษในสายตาของทิชา แต่สิ่ง เย้ายวนและสภาพสังคมรอบข้าง ไม่เปิดโอกาสให้เขาห่างไกลจากอบายมุขทั้งหลายที่เคยชิน นัทเรียนวิชาศิลปะในระดับอุดมศึกษา ต้องใช้เวลาในการฝึกฝนงาน เพื่อทักษะด้านฝีมือโดยอาศัยสถานที่ของมหาวิทยาลัย และโดยที่เขามีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด จึงยิ่งทำให้ห่างไกลผู้ใหญ่ที่จะคอยตักเตือน ชีวิตของเขาจึงมีว เม้าอยู่กับ เหล้า บุหรี่ และผู้หญิง ในที่สุดความล้มเหลวในการเรียนได้สร้างปัญหาใหญ่ในชีวิต นัทไม่สำเร็จการศึกษา ไม่มีสิทธิ เข้ารับปริญญา สร้างความผิดหวัง ท้อแท้ในส่วนลึกของความรู้สึกผิดชอบ เพราะ เป็นการสร้างความผิดหวังอย่างมหันต์แก่พ่อแม่ และครอบครัวที่เฝ้ารอวันที่จะได้ เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อ เป็นมงคล และ เกียรติของครอบครัว

นี่ต่อสู้กับความผิดหวัง และความสำนึกผิดทั้งด้านความรักและการศึกษา อย่างมีมานะ
 ได้ระยะหนึ่ง เขาพยายามใช้ความรู้ความสามารถ ที่ไม่ต้องมีปริญญารับรอง โดยเข้าทำงานใน
 บริษัทของชาวต่างชาติ หากนิสัยรักสนุก ชอบความสมบูรณ์พูนสุข เกินฐานะ เขาจึงยังคงใช้ชีวิต
 เสเพลต่อไปจนได้พบรู้จักจูน นัทมีความสัมพันธ์กับหล่อนฉันท์ชู้สาว ทั้งที่เขาตั้งใจอาชีพ และรูป
 ลักษณะของหล่อน ความขัดแย้งทุกด้านของชีวิตที่เขาเก็บกดไว้จึงมาระบายลงที่จูน แม้หล่อนจะเป็น
 ฝ่ายเอาใจ เขาตลอดมา เมื่อนัทรบว่าที่ชาติติดตามจักรไปศึกษาต่อในต่างประเทศ เขาก็หมดความ
 อดทน และอดกลั้น ขาดความยับยั้งใจและหลังจากดื่มสุราอย่างหนัก นัทใช้คำหยาบคายจนจูนทนไม่ได้
 อีกต่อไป จูนทำร้ายเขาถึงแก่ชีวิตโดยเขาไม่มีทางป้องกันตัว หรือขอร้อง ขอโทษอันใด เพราะ
 ฤทธิ์สุราที่ดื่ม เข้าไปจนเกินขนาด

ในเรื่องทะเลาะอ้อม การสร้างความขัดแย้งในจิตสำนึกของตนเองในตัวละคร คือวิฟาร
 เด็กสาววัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเข้มงวด มีมารดา และพี่เลี้ยงควบคุมอย่างใกล้ชิดทุกฝีก้าว
 มาแต่เด็กที่โรงเรียน วิฟารในฐานะบุตรสาวอหิบดีทองแถม กับคุณหญิงศรีศราร่า ผู้มีชื่อเสียงและเป็น
 ที่ยกย่องในสังคมก็ย่อมได้รับความสนใจ กวักจันจากครู อาจารย์ ควบคุมการเรียน ความประพฤติ
 ด้วยเกรงบารมีของผู้ปกครอง ชีวิตจากวัยเด็กจนเข้าสู่วัยรุ่นของวิฟารผลักดันให้เกิดความรู้สึกต่อ
 ด้านอำนาจของมารดาอยู่ในส่วนลึกเสมอมา และเก็บอัดเป็นความคับข้องใจ เมื่อโตขึ้นมีโอกาส
 ไปไหนคนเดียวมากขึ้น เพราะมารดามีความรักลูกสาวคนเดียว และรักความมีหน้ามีตาในสังคม
 จึงหยิบยื่นความสุขสบายด้วยอำนาจเงิน คุณหญิงศรีศราร่าซื้อรถยนต์ส่วนตัวให้วิฟาร

วิฟารมีอิสระมากขึ้นกว่าตอนเด็ก คบเพื่อนต่างโรงเรียน ต่างการอบรมเลี้ยงดู ได้รู้จัก
 สังคมนอกบ้าน นอกความควบคุมของมารดา และบริวารของมารดา มีประสบการณ์จากการเล่าสู่
 กันฟังจากเพื่อนวัยเดียวกันทั้งหญิงและชาย และเข้ากลุ่มกันด้วยการแนะนำกัน เป็นทอด ๆ วิฟารมี
 กลุ่มเพื่อนที่ร่วมปัญหาด้วยกัน คือปัญหาความขัดแย้งกับครอบครัวที่ไม่ให้อิสระภาพในการดำเนินชีวิต
 ตามความโน้มแน้วของธรรมชาติแห่งวัย และสังคมรอบข้าง

ความขัดแย้งกับครอบครัวของวิฟารมีสาเหตุจากความอึดอัดใจจากการดูแล เลี้ยงดูอย่าง
 เคร่งครัดของมารดา และการที่บิดาไม่พยายามแสดงบทบาทของผู้นำครอบครัวให้วิฟารอาศัยพึ่ง
 พึ่งรับทุกข์ด้วยได้ วิฟารหันหน้าไปพึ่งแม่เข้ม แม่บ้านชราผู้มีหน้าที่เลี้ยงดูวิฟารมาแต่เล็ก และเหตุ
 ที่แม่เข้ม เคยเลี้ยงคุณหญิงมาด้วย จึงเป็นที่รักและ เกรงใจของผู้เป็นนายทั้งสองแม่ลูก วิฟารได้แม่เข้ม

นี่เอง เป็นผู้ปกป้อง ชลอการถึงที่สุดของความกดดันทางจิตใจ ซึ่งได้รับจากชีวิตในบ้านใหญ่ สมบูรณ์
 เทียบพร้อม หากปราศจากความอบอุ่นในความรู้สึกของวิหาร

เมื่อโตขึ้นถึงวัยที่มารดาคิดว่าพอจะให้ลูกสาวได้ปกครองตนเองได้บ้าง คุณหญิงจึงค่อย
 ละการดูแลอย่างใกล้ชิด เข้มงวดกับวิหารและหันไปทุ่มเทงานสังคมสงเคราะห์ และพยายามพูดย้ำ
 ให้บุตรสาวเห็นคุณค่าของ เกียรติยศ ชื่อเสียงที่ได้จากอำนาจเงิน จึงยิ่งเป็นการสร้างความ เบื่อ
 หน่าย ชัดแย้งไม่ เห็นด้วยกับความคิดของมารดาให้แก่วิหาร วิหารปรารถนาให้มารดาอยู่บ้าน พร้อม
 หน้าบิดาและตน ไม่อยากให้ความสำคัญของ เรื่องเงินทอง ทรัพย์สิน ชื่อเสียงมากกว่าสร้างความ
 อบอุ่นในครอบครัว แต่มารดากลับยิ่งทำให้วิหารน้อยใจและว่า เหว่ ด้วยการออกงานสังคม ไปประชุม
 ต่างประเทศ และยังชักชวนให้บิดาคิดตามไปด้วย เสมอโดยอ้างหน้าที่ราชการ ในที่สุดวิหารจึง
 ระเบิดความคับข้องใจ ด้วยการ เริ่มจากพาเพื่อนมาวิ่งสูทที่บ้าน และหลอกมารดาว่าเป็นงานเลี้ยง
 ต้อนรับแขกของวัยรุ่น ในงานวิหาร เป็นใจให้ เพื่อนนำสิ่ง เสพติดคือกัญชาสอดใส่มา เสพกันอย่างสนุกสนาน
 และแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัย จึงถึงขั้นมีความสัมพันธ์ เชิงชู้สาว ต่อมาวิหารไป เทียวชาย
 ทะเลกับ เพื่อนชายคนหนึ่งชื่อภูตะวันสองต่อสอง บัง เหยื่อเห็นบิดา เดิน เคียงหญิงสาวคนหนึ่ง มีท่าทีสนิท
 สนิมวิหารตัดสินใจกระทำความผิดของบิดาว่า เป็น เพราะบิดาก็ได้รับความอึดอัดใจจากมารดา เช่นกัน วิหาร
 เกิดความน้อยใจบิดาและผิดหวังกับสภาพชีวิตของตนขึ้นมา จึงกล้าแกร่งถึงกับตัดสินใจหนีออกจาก
 บ้านประชดมารดา เป็นการก่อปัญหาสังคมจากปัญหาครอบครัวแตกแยกซึ่งบิดามารดา เป็นผู้ผลักดัน
 ให้วิหาร เกิดความขัดแย้ง ในสำนัก

นอกจากนี้ สุวรรณียัง ใช้กลวิธีสร้างความขัดแย้งในตนเอง กับความขัดแย้งของตัวละคร
 กับคนรอบข้าง ในการแจกแจงพฤติกรรมของตัวละครสำคัญอีกหลายคนในกลุ่ม เพื่อนของวิหาร ใน
 ลักษณะเดียวกันนี้ เพื่อสร้างภาพปัญหาของวัยรุ่นจากความคับข้องใจตามธรรมชาติตามวัย และความ
 ขัดแย้งจากปัญหาครอบครัว

ใน เรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน รอม เด็กหนุ่มผู้ประสบปัญหาครอบครัวแตกแยก ได้รับความ
 ไม่สมหวังในชีวิต ครั้งแล้วครั้งเล่า สะสมเรื่อยมา รอมมีธรรมชาตินิสัย เป็น เด็กอ่อนไหวง่ายยิ่ง เดิบ
 โดมาด้วยการ เลี้ยงดูของมารดา รอมยิ่ง เป็น เด็กชายที่หัวไว สะเทือนใจกับความไม่สมปรารถนา
 ในชีวิตแม่แต่กับ เรื่อง เล็กน้อย

เมื่อแม่แยกกับพ่อนั้นรอมทำใจได้ รับรู้วิถีทางชีวิตที่แม่พยายามอธิบาย แนะนำให้คิด ให้
 เข้าใจ รอมก็พอใจกับหน้าที่ และบทบาทของคนในฐานะบุตรชายคน เดียวของแม่

และผู้ชายคนเดียวในบ้านที่แม่แยกมาตั้งใหม่กับพี่สาว และน้องสาวอีกสองคน ชีวิตดำเนินมาอย่างมีความสุขตามอัธยาศัยด้วยความมานะของมารดา จนกระทั่งแม่ของรอมคัดลिनใจใช้ชีวิตคู่ใหม่อีกครั้ง ซึ่งเป็นช่วง เวลาระยะที่รอมกำลัง เข้าวัยหนุ่ม ชีวิตกำลังจะเริ่ม เปลี่ยนแปลง ความรู้สึกนึกคิด เริ่มกว้างขวางจากประสบการณ์การคบเพื่อน และการศึกษาเล่าเรียน กอปรกับธรรมชาติแห่งวัย ในส่วนลึกรวมจึงรู้สึกถูกแย่งความรัก แย่งบทบาทในครอบครัวที่ตน เคยมี เคย เป็นเมื่อพ่อเลี้ยง เข้ามาร่วมบ้าน แม่ก็หยิบยื่นหน้าที่สุภาพบุรุษหลายด้านให้กับพ่อเลี้ยง รอมจึงคับข้องใจ และหาทางออกด้วยการคบ เพื่อนมากขึ้น และถูกชักจูงไปรู้จักกับสิ่ง เสพติดอย่างแรกคือบุหรี่ แล้วก็ ได้ทดลอง เรื่อยมาจนถึงสิ่ง เสพติดชนิดร้ายแรงคือผงขาว หรือ เฮโรอีน ตลอดเวลารอมรู้สึกผิ ดพยายามคิดถึงความรัก ความหวังดี ความเหนื่อยยากของแม่ที่ทุ่ม เทให้กับตนและพี่น้องตลอดมา รอมจึงต้องต่อสู้กับความขัดแย้งภายในตัวเองจากความต้องการยา และความพอใจจะมีสุขกับเพื่อนเพื่อประชดแม่ ขณะใดที่สำนึกอยู่กับตน เป็นปกติ รอมจะวิตกกังวล และ เสียใจกับการกระทำ ของตน แต่ฤทธิ์ของสิ่ง เสพติด ไม่เปิดโอกาสให้รอมนึกถึงน้ำใจรัก พระคุณของแม่ได้บ่อยนักยิ่งรอม เป็นคนไม่มีความ เข้มแข็งในใจอยู่ เดิมแล้ว รอมจึงมีความขัดแย้งกับสังคมรอบข้าง ใน เรื่องอื่น ๆ อีก เช่นความไม่สมปรารถนาใน เรื่องการศึกษา รอมต้องการ เรียนวิชาทางศิลปะ หากแม่พยายาม โน้มน้าวให้เรียนสายวิชาการ ด้วยเห็นว่าเป็นผู้ชายควรมีอาชีพมั่นคง เป็นที่ยกย่องยอมรับของสังคม และในครอบครัวก็เรียนทางศิลปะกันหลายคน ความรัก ความ เชื่อฟังกันมาทำให้รอมกตความปรารถนาไว้ได้ระยะหนึ่ง เมื่อผลการเรียนด้านวิชาการล้มเหลว แม่จึงยอมตามให้รอมเรียนทางศิลปะ แต่ก็สายไปเพราะรอมได้ตกเป็นทาสยาเสพติด แม้จะได้รับการรักษาก็ไม่สามารถหนีห่าง ได้เด็ดขาด ทั้งที่แม่และพี่น้องก็ยอมรับ เป็นกำลังใจในการ เลิกยา ในที่สุดความอ่อนแอไม่อาจต่อสู้ กับความขัดแย้งในตนเอง และความคับข้องใจจากสภาพชีวิตที่หลงผลิต ความสำนึกผิดที่นำความ เสียใจมาสู่ผู้ เป็นแม่ ความไม่สนิใจในส่วนลึกกับพ่อเลี้ยง และที่สำคัญคือรอมต้องการให้สายสัมพันธ์ของพ่อกับแม่ กลับมา เป็นของคนอย่างมั่นคง สิ่งนี้ที่ฝังอยู่ในจิตใจของรอมตลอดมาแต่ เด็ก ซึ่งรอมได้สะสม เป็นความขัดแย้ง ความไม่สมหวัง และเขาไม่สามารถควบคุมตนเองทุกครั้งทีวิตกกังวล จนต้อง ใช้ยาเสพติดและต้อง เสียชีวิต เพราะยาเสพติดโดยมีความคับข้องใจ เป็นแรงผลักดัน

ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าแคด สุวรรณีใช้กลวิธีสร้างความขัดแย้ง 2 ลักษณะนี้ อย่างมี ประสิทธิภาพ ความขัดแย้งของ เขียดกับจิตสำนึกของตนเอง และความขัดแย้งกับสังคมรอบข้าง

เขียด เด็กสาวผู้มีชีวิตในอดีตน่าเศร้าชีวิตครอบครัวของพ่อแม่ เป็นตัวอย่างให้เขียดมองโลกในแง่ร้าย และมองพ่อ เป็นคนแปลกหน้า มีภาพแม่กับตนในวัยเด็ก เป็นสิ่งย้ำเตือนในความไร้มนุษยธรรม ขาดความรับผิดชอบของพ่อ ผู้ที่เขียดเคยภูมิใจในรูปร่างหน้าตา ความสง่างามภายนอก การกระทำของพ่อในประสบการณ์ชีวิตของเขียดตั้งแต่เล็กจำความได้ ไม่เคยให้ภาพของพ่อที่ลูกควรเคารพ ศรัทธา ความรู้สึก เช่นนี้ เป็นความรู้สึกขัดแย้งในใจของ เขียดมาจนโต เขียดปรารถนาความรัก ความอบอุ่นจากพ่อแม่ แต่พ่อก็เอาแต่หาความสุขสำราญใส่ตน แม้อ่อนแอยอมตามความเหลวไหลของพ่อจนเข้าใจและฆ่าตัวตายจากไปอย่างน่าสังเวช เขียดอยู่ในความอุปการะของป้า พี่สาวของแม่ มีความเป็นอยู่ที่ช่วยบรรเทาความคับแค้นในตัวบิดาลงได้บ้าง เพราะป้าเป็นคนมีคุณธรรม อบรมเลี้ยงดูให้การศึกษา เขียดอย่างดี ป้าพยายามลบล้างภาพอดีตที่ฝังอยู่ในใจจากความทุกข์ยาก ที่เขียดกับแม่ เคยได้รับ เมื่ออยู่กับพ่อ ป้าประกอบสัมมาอาชีพ ในขณะที่พ่อประพฤติตนเป็นข้าราชการตำราวจที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ทูจริตรับสินบนจนร่ำรวย เกินฐานะข้าราชการชั้นผู้น้อย

พ่อผู้สร้างปัญหาให้แก่ชีวิตลูก เช่นนี้มีผลให้เขียดเป็นเด็กขริบ ไม่ร่าเริงตามวัย เขียดเป็นเด็กช่างคิดช่างกังวล ต่อมาเมื่อพ่อรับรู้ความเติบโต และความก้าวหน้าในชีวิตของลูกสาวจากหน้าหนังสือพิมพ์ เพราะเขียดชนะการแข่งขันว่ายน้ำด้วยการสนับสนุน เป็นกำลังใจจากป้า ซึ่งทำงานเป็นสมุหบัญชีของสถานบริการสระว่ายน้ำเอกชนแห่งหนึ่ง พ่อก็เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของเขียดอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่มีบทความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูเขียดให้แก่ป้ามาตั้งแต่แม่ตาย เขียดจึงประสบปัญหาจากความขัดแย้งของตนกับคนรอบข้างอีกครั้งหนึ่งอย่างช่วยตนเองไม่ได้ พ่อทำให้เขียดกลับมีชีวิตตกต่ำ เพราะต้องต่อสู้กับความคับแค้นในอดีตที่ถูกรื้อฟื้นขึ้นมา กับความไม่พอใจที่พ่อหาผลประโยชน์ใส่ตนโดยใช้เขียดเป็นเครื่องมือ เขียดต้องคอยหลบเลี่ยงการพบพ่อโดยอ้างกับป้าว่าไปหาเพื่อน และถูกชักนำให้รู้จักยาเสพติด เขียดทดลองเสพแต่ความเข้มแข็ง รู้คิดช่วยให้เขียดรอดพ้นการตกเป็นทาส เขียดยังช่วยเหนี่ยวรั้งเพื่อนสนิทคือพรรณาให้พ้นการหลงผิด เพื่อนสาวผู้นี้มีปัญหาคู่ในครอบครัว เนื่องจากมารดาของพรรณาเข้มงวดเคร่งครัดเกินไป ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ทำให้พรรณาอยากลองประศดมารดา เขียดหลบเลี่ยงการพบพ่อได้ไม่นานนัก พอสิ้นป้าพ่อจึงใช้สิทธิ์ทางกฎหมายและสายเลือดยกเขียดให้เป็นนางบำเรอของนายของตนอย่างไร้ศักดิ์ศรี และคุณธรรมของผู้เป็นพ่อ โดยหวังให้เขาใช้อำนาจหน้าที่ช่วยตนพ้นความผิดจากข้อหารับสินบน และค้าเฮโรอีน

ความขัดแย้งของ เขียดกับจิตสำนึกที่ไม่สมปรารถนาในชีวิตตลอดมา มีนานาประการ อันอาจ

ประมวลได้ว่าเป็นความไม่พอใจกับวิถีทางชีวิตของคน สัมพันธภาพของคนกับผู้ที่กำเนิด และสัมพันธภาพของคน กับจีน เพื่อนชายนักหนังสือพิมพ์ จีน เป็นผู้ทำให้ เขียดผิดหวังครั้งสำคัญในชีวิตอีกครั้ง นอกจากนี้ เขียดยังได้รับความไม่สมหวัง เกี่ยวกับความรัก ความศรัทธาที่ เขียคมิต่อน้ำโสพรรณเพื่อนที่ดีของแม่และปู่ถูกทำลายลง จากน้ำโสพรรณมองข้ามความประพฤติไม่ดีของพ่อได้หมดและแต่งงานออกหน้าออกตากัน ขณะนั้นพ่อกำลังตกเป็นข่าวถูก ฟัง เล็งการปฏิบัติหน้าที่ไม่ซื่อสัตย์ เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ในชีวิตทำให้ เขียดหมดศรัทธาในคนรอบข้าง และยอมตก เป็นเหยื่อของสิ่งคนที่ไร้คุณธรรม ในตอนจบของ เรื่องด้วยการรับสภาพ เป็นอนุภรรยาอายุพลสูงอายุ เจ้านายของพ่อ

ในเรื่อง มายา สุวรรณีให้ เพ็ญหญิงสาวอาชีพ เต้นระบำในสถาน เรืองรมย์ มีความขัดแย้งกับจิตสำนึกของตน เองที่ต้องตากหน้าประกอบอาชีพขายรูปร่าง ในแสงไฟบน เวทีด้วยความจำเป็นทาง เศรษฐกิจ เพราะความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการ เลี้ยงดูลูกหญิง เล็ก ๆ และแม่ซึ่งยากจน ลำบาก อยู่ในถิ่นกันดารที่บ้าน เกิดในภาคอีสาน เพ็ญต้อง ใช้จ่าย เสพติด เพราะ เคย เห็นและรู้จักฤทธิ์ของมันจากกลุ่ม เพื่อนร่วมอาชีพ โดย เพ็ญเริ่มต้นจากยา เสพติดประเภทออกฤทธิ์และให้โทษภัยอย่างอ่อนก่อน แล้วจึงถึงยอมรับ เอายา เสพติด เป็น เครื่องช่วยลดสติสัมปชัญญะของคุณ เพื่อข่มความกระดากอาย และความไม่พอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ทุกครั้งที่จะต้องทำงาน เพ็ญต้องต่อสู้กับสำนึก ในคุณธรรมความอยาก เป็นกุลสตรี แต่ความจำเป็นทางการ เงินบังคับให้ต้อง เลือกทาง เดินชีวิตดังกล่าว

ความขัดแย้งของ เพ็ญอีกด้านหนึ่งคือความขัดแย้งกับคนรอบข้าง ความไม่สมปรารถนาจากการปฏิบัติตนของปรีดีต่อ เธอ เพ็ญปรารถนาจะเป็นคนดีในสายตาของเขา แต่เขากลับตอบแทนความรู้สึกดีงามของ เพ็ญด้วยการถือเอาประโยชน์จากความ เป็นผู้หญิงของ เพ็ญ พอใจกับการได้ลิ้มลองสิ่ง เสพติดที่เขาไม่มีทางหามาได้เอง เพราะปรีดีได้รับเงินจากมารดาแต่เฉพาะค่าเล่าเรียน ค่ากิน อยู่พอประมาณ และเงินของคนจึงมีจำกัด

อมรหนุ่มนักหนังสือพิมพ์ก็เป็นอีกผู้หนึ่ง ที่กระตุ้นให้ เพ็ญเกิดความขัดแย้งกับสำนึก การกระทำของคนกับ เขา เพ็ญเข้าใจความปรารถนาดีของเขาที่ช่วย เหนี่ยวรั้งตนจากการ เป็นทาสยา เสพติด และยังช่วยดูแลพลอยบุตรสาว เมื่อ เพ็ญไปประกอบอาชีพค้ายา เสพติดในต่างประเทศ ขณะเดียวกันปรีดีผู้ชายที่ประเมินค่า เพ็ญต่ำกว่าที่ตัวอยู่แล้ว เขาคิดขาย เพ็ญให้กับฝรั่งอาชีพค้าสตรี เพื่อ กามารมณ์ พลอยบุตรสาว เมื่อโตขึ้นรู้ความก็รัง เกียจ เห็น เพ็ญ เป็นคนแปลกหน้า เพ็ญได้รับความ กดดันอย่างหนัก ระหว่างอยู่ต่างประเทศก็พยายามอดยาจนสำเร็จ เพราะหาขายได้ยากและราคาแพง

และเพ็ญก็อยู่ในฐานะผู้ค้าที่ร่ำรวย มีความสุขสบายพร้อมไม่จำเป็นต้องพึ่งยาต่อไป

ในตอนท้ายของเรื่องเพ็ญต้องต่อสู้กับความขัดแย้งทั้งสองประการนี้ต่อไป โดยมีมร เป็นกำลังใจ ดึงเพ็ญกลับมาใช้ชีวิตที่ถูกท่านองคโลงธรรม ให้ได้อยู่ใกล้ชิดให้ความอบอุ่นใจกับพลอย ซึ่งสภาพแวดล้อมของชีวิตสืบทอดจากวิถีทางชีวิตของแม่ก็ทำให้พลอยหันไปพึ่งยาเสพติด แต่อมรก็คอยปกป้อง และพาตัวกลับมารักษาได้ทัน

สุวรรณใช้ความขัดแย้งดังที่วิเคราะห์มาในการเดินบทบาทของตัวละคร โดยมียาเสพติดเป็นตัวเร่งความตึงเครียด สร้างความเลวร้ายของปัญหาอย่างเด่นชัด อย่างไรก็ตามสุวรรณใช้กลวิธีคลี่คลายเรื่อง ด้วยทัศนะในท้ายเรื่องว่า สังคมไทยยังมีคนมีคุณธรรมหลงเหลืออยู่เพื่อหยิบยื่นน้ำใจ ความหวังดีต่อเพื่อนมนุษย์ เช่น อมร วรรณ ช่วยเหลือเพ็ญ กับพลอยให้มีชีวิตใหม่

การสร้างตัวละคร

ในการสร้างนิสัยตัวละคร สุวรรณให้ตัวละครทุกตัวมีหลายลักษณะนิสัย (round character) คือมีชีวิตจิตใจ มีอารมณ์ผันแปรตามธรรมชาติของคนในวัยที่ตัวละครแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น วิหาร เป็นเด็กสาวกล้า แก่น มีความเชื่อมั่นสูง แม้จะกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องซึ่งเป็นอุปนิสัยของเด็กวัยรุ่นที่ผู้ใหญ่เข้าใจ ยอมรับว่า วัยรุ่น หรือเยาวชนนั้นว่าโดยสรีระวิทยายังไม่มีความเจริญเติบโตทางร่างกายเต็มที่ ความเจริญทางสติปัญญาที่ยังอ่อน ไม่กล้าแข็ง ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ก็ยังน้อย แต่ในขณะที่เดียวกันบุคคลในวัยนี้จะเต็มไปด้วยการแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ เยาวชนนั้นทางจิตวิทยามักมีความต้องการอยากรู้อยากเห็น และอยากรทดลองในสิ่งที่ถูกห้าม ดังนั้นไม่ว่า วิหาร สุขุม สุชาติ กาจร มารศรี หรือเด็กวัยรุ่นทั้งหลายซึ่งเป็นตัวละครเยาวชนในเรื่อง ทะเลฤดูร้อน มีอายุโดยเฉลี่ยตั้งแต่ 13 ปี ถึง 25 ปี หรือ เขียว พรรณา จัน ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าแดด นัท สร้อยดาว ยุคล ในเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ รอม อ้วน อ็อค ก๊ก ในเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน และ พลอย ในเรื่อง มายา ล้วนเป็นตัวละครที่แสดงพฤติกรรมของวัยรุ่นที่ทางสังคมวิทยาถือว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน (deviant behaviour) กล่าวคือ มีความประพฤติที่ฝ่าฝืนบรรทัดฐานทางสังคม เป็นพฤติกรรมของกลุ่ม มิใช่ส่วนบุคคล การฝ่าฝืนมีผลกระทบกระเทือนต่อบุคคล สถาบัน และอำนาจนำไปสู่ปัญหาสังคมในที่สุด

ตัวละครของสุวรรณมีจุดมุ่งหมาย เปิดเผยข้อบกพร่องของสังคมตามที่เป็นจริง โดยมีพื้นฐานปัญหาจากความไม่รับผิดชอบของผู้ใหญ่ และภาวะการถูกผลักดันให้เห็นความไม่มีระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นเรื่องสามัญตั้งแต่ยังเป็นเยาวชน สภาพการณ์ดังกล่าวคือรากฐานของปัญหาสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเยาวชนโดยเฉพาะ และปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นผลกระทบจากสังคมโดยส่วนรวมต่อเยาวชน ปัญหาแบบแรกได้แก่ การจับกลุ่มของเยาวชน ก่อความวุ่นวายยกพวกตีกันระหว่างโรงเรียนต่างสถาบัน หรือแม้ในสถานศึกษาเดียวกัน เป็นต้น ส่วนปัญหาอย่างหลังมักทวีพ้นมาจากความผิดปกติของสังคมที่มีผลกระทบต่อเยาวชนโดยตรง เช่น ปัญหายาเสพติด ความประพฤตินิสัยทางเพศ และการ เป็นอาชญากรทั่วไป

จากความคิดและวัตถุประสงค์นี้ สุวรรณจึงเพิ่มลักษณะนิสัยเฉพาะตัวให้แก่ตัวละครแต่ละตัว เพื่อให้ทัศนคติในการมองปัญหาอย่างประนีประนอม ด้วยการชี้ให้เห็นความบกพร่องในนิสัยอันเป็นความอ่อนแอของมนุษย์ (human foibles) โดยธรรมชาติ เช่นรอมแม่มได้รับการรักษา และได้รับกำลังใจจากบุคคลอื่น เป็นที่รักก็ไม่สามารถอดพ้นจากการ เป็นทาสยาเสพติด เพราะมีความอ่อนแอ เป็นธรรมชาตินิสัยเฉพาะของตนเอง หรือเพี้ยนในเรื่อง มายา เป็นคนที่ปรับตัว เข้ากับภาวะและเหตุการณ์ผันแปรต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างพอเหมาะพอควร ซึ่งเป็นไปตามพื้นเพ และภูมิหลังของตัวละครนี้ตามที่สุวรรณให้รายละเอียดและปูพื้นความเข้าใจไว้แต่ต้น ดังนั้นแม้จะติดยาอย่างรุนแรง แต่ชีวิตที่เมืองนอก ความเคร่งครัดของกฎหมายบังคับและปราบปรามยาเสพติด ความอดคัดขัดสน และความเข้มแข็งอดทนต่อสู้กัน เป็นนิสัยเฉพาะตัวของ เพ็ญ ช่วยให้หล่อนสามารถ เลิกยาได้ เด็ดขาด

นอกจากการ เสนอบุคลิกลักษณะตัวละครที่เป็นหลายลักษณะนิสัย (round character) สุวรรณยังใช้ตัวละครประเภท (type character) คือ เป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยแง่ใดแง่หนึ่งหรือเพียงสองสามแง่ที่จำเป็นสำหรับเรื่อง ได้แก่ตัวละครรองของแต่ละเรื่องในนวนิยายวิจารณ์สังคมที่มีสาระถึงเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติด 5 เรื่องที่วิเคราะห์นี้ เช่น ในเรื่อง ทะเลาะอ้อม โสพันธ์ ภูตะวัน เป็นตัวละคร เข้าแบบอย่างด้านการอบรมสั่งสอนที่ผู้แต่งชี้ให้เห็นตัวอย่างของ เยาวชนที่มีโอกาสไปศึกษา ได้รับการฝึกอบรมความรับผิดชอบตนเอง และสังคมในต่างประเทศ เมื่อกลับมาเที่ยวเมืองไทย มาพบเพื่อนสมัย เด็กจึงเกิดความข้องใจในความประพฤตินิสัยของเพื่อนที่เคยรักใคร่และรำลึกถึง เพื่อนในแง่ดีเสมอ แต่กลับผิดหวังที่เพื่อนคน เดิมนั้นได้ เปลี่ยน เป็นคนไม่น่าคบ เมื่อเติบโตขึ้น เนื่องจากโสพันธ์ และภูตะวัน เป็นเยาวชนที่ผ่านประสบการณ์ทั้งในเมืองไทยและเมืองนอก แต่ได้เลือกเอาอย่างคนต่างชาติในส่วนดี คือมีความรู้คิด รักอนาคต มุมนานะในการศึกษารักศักดิ์ศรี

ของคุณและครอบครัว มีความเคารพติดตามคารา รู้คุณผู้พ่าริ และความอ่อนน้อมถ่อมตนอย่างเด็กไทย ในขณะที่ชีวิตเมืองนอกสอนให้รู้ค่าของชีวิต ค่าของเงิน การพึ่งตนเอง การทำตามฐานะ เป็นต้น เช่นภูตะวันเป็นนักศึกษาในต่างประเทศ ก็ไม่ใช้ชีวิตเสเพลรักสนุกไปตามวัย หากมุ่งแต่การศึกษา มีอนาคตและความมั่นคงของชีวิตเป็นที่หวัง ด้วยการปลุกฝังนิสัยดังกล่าวจากสังคมต่างประเทศ เมื่อกลับมาเที่ยวบ้านและพบวิหารเพื่อนสาวที่ภูตะวัน เคยจดจำภาพความสนิทสนมและชอบพอกันในวัยเด็ก โดยหวังว่าจะรักและมีชีวิตร่วมกัน เมื่อสำเร็จการศึกษา เต็มโต เป็นผู้ใหญ่ ความประพฤติเสียหายของวิหารทำให้เขาเสียใจ ผิดหวัง และตัดใจลืมหล่อนในที่สุด

ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าแดด และ มายา สุวรรณีก็ใช้ตัวละครแบบอย่างเช่นกัน หากแต่เป็นแบบอย่างของการใช้ชีวิตที่มีอุดมคติทางสังคมในทางสร้างสรรค์ส่วนรวมและประเทศชาติ ได้แก่ จัน ในเรื่องแรก และ สี ในเรื่องหลัง ลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพของตัวละครทั้งสองนี้เป็นตัวอย่างของคนหนุ่มสาวหรือเยาวชนของสังคมยุคที่บ้านเมืองมีความผันผวนทางการเมือง บรรดาหนุ่มสาวเยาวชนที่มีการศึกษาจะรวมกลุ่มกัน แสดงออกทั้งความรู้สึกริ๊งคิด และการกระทำด้วยความต้องการแก้ไขสิ่งไม่เรียบร้อย หรือความไม่ราบรื่นในสังคมขณะนั้นให้หมดไป โดยมีความเชื่อมั่นว่าตนมีความรู้ มีวิจรรย์ญาณอย่างมีญาณชนผู้ได้รับการศึกษาชั้นอุดมศึกษา สมควรได้รับการยอมรับความคิดเห็นในฐานะ เป็นประชาชนของประเทศ เป็นคนของสังคมนี้ แม้ว่าจะยังเป็นเยาวชนอยู่ก็ตาม สุวรรณีเสนอลักษณะนิสัยดังกล่าวให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของเยาวชนอีกกลุ่มที่สภาพความขัดแย้งกันของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมช่วงปี พ.ศ. 2516-2522 มีผลต่อพฤติกรรมและสภาพชีวิตของพวกเขา เช่นที่ จัน เด็กหนุ่มจากชนบทภาคอีสาน ผู้มีโอกาสเข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ เกิดความรู้สึกถึงความเหลื่อมล้ำของความ เป็นอยู่ ความ เจริญของบ้าน เมืองระหว่างสังคมชนบทที่ตนจากมากับสังคม เมืองหลวงที่เขาเข้ามาใช้ชีวิตอยู่อย่างระมัดระวัง และค่อย เรียนรู้ความเป็นไป ค่านิยม วิธีทางดำเนินชีวิตของคน เมืองหลวงอย่างไม่ครีธาต่อระบบการปกครองของบ้าน เมือง และการบริหารประเทศของเจ้าหน้าที่ สุวรรณีใช้ลักษณะนิสัยของตัวละคร เช่น จัน และ สี สะท้อนภาพชะตากรรมของเยาวชนกลุ่มนี้ว่า เมื่อเขาเหล่านี้มีความรู้สึกขัดแย้งกับสังคมส่วนรวม ในที่สุด เขาก็จะเลือกใช้ชีวิตที่ช่วยให้ความคับข้องใจของเขาได้รับการบรรเทาลงด้วยการ เข้าไปอยู่ในชนบทห่างไกล ที่เขาสามารถวางระบบ และแบบแผนชีวิตของพวกเขาได้อีกแบบหนึ่ง อย่างไรก็ตามสุวรรณีให้ทัศนะผ่านตัวละครกลุ่มนี้ว่า ความขัดแย้งเกี่ยวกับระบบการปกครอง การใช้ชีวิตในสังคมที่ความ เจริญด้านวัตถุกับความ เจริญด้านจิตใจไม่สมดุลกันนั้นไม่มีวันหมดไป และผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับสังคมส่วนรวม

ก็จะต้องเป็นผู้ถูกกำจัดออกไปจากสังคม ดังที่จับกับสี่ ประสมชะตากรรมนี้ออกไปใช้ชีวิตในป่า และถูกฆ่าตายอย่างมีเงื่อนไข

สุวรรณณีใช้ความสามารถเชิงการประพันธ์ โดยเลือกรูปแบบนวนิยายในการเสนองาน ทำให้การกำหนดและวางบทบาทตัวละครมีความสมจริงดังจะพิจารณาต่อไปนี้

ความสมจริงของตัวละคร

ด้วยรูปแบบที่ใกล้เคียงชีวิตของนวนิยาย ช่วยให้ตัวละครของสุวรรณณี พฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดสมจริง เหมาะกับวัย พื้นเพฐานะทางครอบครัวและลักษณะนิสัยของตน สุวรรณณีพิถีพิถันในเรื่องเหตุจูงใจ (Motive) ของตัวละครในทุกตอน โดยให้รายละเอียดภูมิหลังพฤติกรรมของเหตุจูงใจอย่างรอบคอบ เช่น วิพารศคฺลินใจทำท้ายอำนาจของมารดาครั้งแรก ๆ อย่างแอมทำลับหลัง เมื่อรอดตัวทุกครั้งและมีมารศรีเป็นตัวอย่างก็กล้าแข็งขึ้น จนถึงกับขนของออกจากบ้าน และที่สุดเมื่อมารดา รู้ความ ตามตัวพบก็ต่อต้านมารดาซึ่งหน้าด้วยการต่อว่ามารดาให้รับรู้ความจริง และความบกพร่องของตนเอง โดยกล่าวหาว่าที่ตนทำเหลวไหลทั้งหมดเพราะสาเหตุที่ครอบครัวไม่มีความอบอุ่นให้ เพราะมารดาใช้อำนาจสิทธิ์ขาดในบ้านเกินกว่าเหตุ จนบิดาก็ระอาหาทางออกด้วยการมีภรรยาใหม่ลับ ๆ มารดามัวหลงโลกทรัพย์สิน และความมีหน้าตาในสังคม จนลืมทำความเข้าใจสามี และลูกอย่างจริงใจ สำหรับคุณหญิงศรีศรคารา สุวรรณณีให้ภูมิหลังสมเหตุสมผล โดยให้เป็นคนสวยงามมีเชื้อสาย ตระกูลดี มีการศึกษาสูงจึงหลงตน เข้าใจว่าสิ่งที่ตนปฏิบัติกับลูก และสามี นั้นถูกต้องสมบูรณ์ดีแล้ว ทหารู้ไม่ว่า เป็นการทำแค่ปาก หากสวนทางกับการลงมือปฏิบัติอย่างสิ้นเชิง ภาพคุณหญิง เหตุการไปนอกพร้อมสามี ต้องมีลูกน้องอหิบดีทองแถมคอยไปรับไปส่งให้เป็นข่าวสังคม การไปงานใหญ่ ๆ เพื่อให้มีชื่อลงหนังสือพิมพ์ ทำงานสังคมสงเคราะห์หรือบริจาคเงินการกุศลเอาชื่อ เหล่านี้สะท้อนความบกพร่องในการเป็นมารดาที่ไม่ค่อยจะมีเวลาอยู่ใกล้ชิดกับบุตรได้ตามที่ควร คุณหญิงมีความรู้และทำตามทฤษฎี ภูมิใจที่เป็นตัวแทนไปประชุม เรื่องปัญหาเด็กและเยาวชนในต่างประเทศ แล้วกลับมานิ่งคูดถึงความสำเร็จ ความรอบรู้ของคุณ พร้อมกับยอมรับลูกเป็นชั่วโมง ๆ โดยมีได้ดูกาละเทศะว่าเด็กอยู่ในอารมณ์ใด ดังนี้แสดงชัดถึงลักษณะความเป็นมารดาที่ล้มเหลวในทางปฏิบัติของคุณหญิงศรีศรคารา

เนื่องจากสุวรรณณีมองปัญหาสังคมที่มีสาเหตุต้นตอ เกี่ยวเนื่องกับสภาพไม่เรียบร้อยของบ้านเมือง และปัญหาทางเศรษฐกิจของสังคม ประชาชนทุกเพศ วัย ฐานะ ย่อมได้รับผลกระทบ

ต่าง ๆ กันไปมากบ้าง น้อยบ้าง โดยเฉพาะปัญหาสังคมจากยาเสพติดซึ่งมีผลและความเสียหายแก่ผู้เคราะห์ร้ายต่างระดับกัน พิจารณาได้ว่าสุวรรณีมีเกณฑ์แบ่งตัวละครโดยใช้ลักษณะทางสังคมวิทยา 3 ประการคือ พื้นฐานลักษณะนิสัยอารมณ์ อายุและระดับการศึกษา และฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว

1. พื้นฐานลักษณะนิสัย อารมณ์

ในเรื่อง ทะเลาะวิวาท ตัวละครที่ใช้ยาเสพติดทุกตัวมีลักษณะนิสัยมั่วเซ่อ ขาดความยับยั้งใจ แม้วิหารผู้ได้รับการอบรมมาดีแต่เล็ก เมื่อเข้ากลุ่มและใช้ยาโดยเริ่มตั้งแต่เหล่า ยาเสพติดชนิดเม็ค แล้วทดลองไปเรื่อย เมื่อมีเพื่อนแนะนำ สุซาดา มีพื้นนิสัยดีอยู่บ้าง เพราะเมื่อมีสติสัมปชัญญะเป็นปกติ หล่อนจะไม่เห็นดีเห็นงามกับความประพฤติของมารศรีที่คอยชักจูงเพื่อน ๆ ให้ไปในทางเลื่อมและจะคอยต่อว่า รวมทั้งคอยเตือนวิหารไม่ให้คบหาสนิทสนมกับมารศรีมากนัก เมื่อเห็นวิหารจะใช้ยา ก็พยายามท้วงท้วง บอกเตือนถึงสภาพชีวิตของวิหารที่ติงามอยู่เดิมว่า ไม่ควรพาดนให้ตกต่ำ ทั้ง ๆ ที่สุซาดาเคยกลัวนิสัยกักขฬะหยาบคาย ไร้การอบรมปากว่ามีอิทธิงของมารศรี และขยาดเกรงที่ตนแย่งเพื่อนชายของมารศรี

สุวรรณีให้ลักษณะนิสัยตัวละครในเรื่องนี้ด้วยการแจกแจงบุคลิกภาพของ เด็กวัยรุ่นอย่างหลากหลาย ทำให้เห็นพฤติกรรมและลักษณะของทุกคนที่ถูกสิ่งแวดล้อม สภาพสังคมวัฒนธรรม ผลักดันให้เป็นบุคคลประเภทนั้น ๆ ได้แก่ ความใจแตกของวิหาร และสุซาดา จากสภาพความไม่สงบสุขของครอบครัว ความมีสติ มีสำนึก มีใจคอหนักแน่นของโสพันธ์ และภูตะวัน จากการเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิตต่างสังคมระหว่างบ้าน เกิดเมืองนอนกับประเทศที่บ้าน เมือง เขาพัฒนาว่า ความกร้านชีวิตกร้านโลกของมารศรี จากความไม่รับผิดชอบของผู้ปกครองอันมีสาเหตุจากปัญหาเศรษฐกิจไม่สามารถให้การเลี้ยงดูบุตรให้มีกินมีใช้ มารศรีจำ เป็นต้องช่วยตัวเองด้วยการหาเลี้ยงชีวิตในทางไม่เหมาะสมกับวัย คือมีอาชีพค้าบริการทางเพศ ความมั่งงาย ใฝ่ฝันอย่างไร้สติของกำจร และมี ที่จะได้ไปต่างประเทศ เพื่อการอวดโก้ แล้วลงมือเข้าพวกจัดงานสังสรรค์ในกลุ่ม เพื่อน เก็บค่าบัตร เป็นทุนจนเกิดเหตุทะเลาะวิวาท ความทงงตนในการเป็นนักเลงในหมู่เพื่อนของดำ ไบว์ลิ่ง และวรวิทย์ ซึ่งนำทั้งคู่ไปสู่ความตายในงานเลี้ยงที่เกิดการทะเลาะกันและขว้างระเบิด ใช้อาวุธต่อสู้ถึง เลือดตกยางออกไปตาม ๆ กัน นอกจากนี้ลักษณะนิสัยของตัวละครวัยรุ่นทุกตัวในเรื่องที่พยายามเลียนแบบอย่างขาดสติตามวัฒนธรรมตะวันตก เช่น สมัยนิยมของการแต่งกาย การใช้อิริยาบถแบบฝรั่ง คารา นักร้อง

นักแสดงต่างชาติ แสดงให้เห็นพื้นฐานลักษณะนิสัย อารมณ์ของวัยรุ่นที่ถูกครอบงำจากอารยธรรมในสังคมวัตถุนิยม

2. อายุและระดับการศึกษา

จากการศึกษามีปัญหาเสพติดในประเทศไทยและมีปัญหาเกี่ยวเนื่องในการวิจัยของ เสรีน ปุณณะหิตานนท์ กล่าวว่ายาเสพติดมักแพร่หลายมากที่สุดในกลุ่มคนหนุ่มสาว การเลือกใช้ยาเสพติดเพื่อลองเสพ เป็นครั้งแรกขึ้นอยู่กับอายุ เช่นเดียวกับการทามาได้ นักเรียน นักศึกษาและสมาชิกครัวเรือนที่ใช้ยาเสพติดมักจะมีประสบการณ์กับกัญชาเป็นครั้งแรกมากกว่าอย่างอื่น และอัตราการใช้ยาเสพติดจะสูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอตามระดับชั้นเรียนสูงขึ้นไป แต่จะลดลงในระดับการศึกษาชั้นสูง¹

งานของสุวรรณณีได้แสดงความสอดคล้องกับผลการสำรวจทางสังคมวิทยา ตามผลงานวิจัยที่กล่าวแล้ว เห็นได้จากการแบ่งกลุ่มของตัวละครในการเสนองานทั้ง 5 เรื่อง คือ ในเรื่อง ทะเลอ้อม ดอกไม้ในป่าแดด พระจันทร์สีน้ำเงิน คินนี่ไม่มีพระจันทร์ และมายา วิหาร สุขุม โสพันธ์ ก่าจร มี สุชาดา มารศรี วรวิทย์ ฯลฯ ใน ทะเลอ้อม เขียด จัน พรรณา ใน ดอกไม้ในป่าแดด รอม อ้วน ก๊ก ใน พระจันทร์สีน้ำเงิน นัท สร้อยดาว ยุคล ใน คินนี่ไม่มีพระจันทร์ เพ็ญปรีย์ ชีวัน โดมินิค ใน มายา ตัวละครที่ใช้ยาเสพติดเหล่านี้สามารถจัดกลุ่มตามระดับอายุและวุฒิภาวะทางการศึกษาเมื่อแรกเสพได้ชัดเจนตามผลการวิจัย กล่าวคือ

2.1 ตัวละครที่มีระดับอายุอยู่ในวัยรุ่นระยะต้นคืออายุระหว่าง 13-16 ปี มีการศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา อันได้แก่ตัวละครในนวนิยาย 3 เรื่องแรก

2.2 ตัวละครที่มีระดับอายุอยู่ในวัยหนุ่มสาว คือมีอายุระหว่าง 18-25 ปี ได้แก่ ตัวละครในสองเรื่องหลัง

"ความสัมพันธ์ระหว่างอายุขณะที่ได้รับความสะเทือนใจอย่างรุนแรง และอายุเมื่อเสพยาครั้งแรกจะเป็นผลอย่างมากที่สุด เมื่อประสบการณ์ที่ได้รับเกิดขึ้นในวัยหนุ่มสาว อิทธิพลของความ

¹ เสรีน ปุณณะหิตานนท์, การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาเสพติดให้โทษในประเทศไทย และปัญหาที่เกี่ยวข้อง : กรกฎาคม 2517 เอกสารอัครสำเนา หน้า 89-93.

ผิดหวังอย่างรุนแรงที่มีต่อคนเรา หากเกิดขึ้นขณะที่บุคคลอยู่ในวัยรุ่นจะส่งผลอย่างรุนแรงและรวดเร็วกว่าที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลอยู่ในวัยพ้นวัยรุ่นไปแล้ว"¹

ข้อสรุปของ เสรีน ปุณณะทิตานนท์ ยืนยันให้เห็นความพิถีพิถันในการเสนอตัวละคร และการสร้างความขัดแย้งในการดำเนินเรื่องของสุวรรณดี สุคนธา ซึ่งมีความถูกต้อง สมจริง โดยผู้อ่านจะเปรียบเทียบสภาพปัญหาของตัวละครที่ติดยาเสพติดในงานนวนิยาย 5 เรื่องนี้ได้ว่าผลของปัญหาที่เกิดขึ้นกับวิฬาร สุขุม วรวิทย์ คำ-โบว์ลิ่ง มารศรี มีความรุนแรง น่าสมเพช สลดใจ และฉับพลันกว่าผลของปัญหาที่เกิดขึ้นกับ เพ็ญ โคมิติก นัท โดยที่ตัวละครกลุ่มหลังนี้มีวัยพ้นวัยรุ่นแล้ว ภาวะเมื่อประสบปัญหาและได้รับผลกินระยะเวลายาวกว่า เพราะวัยรุ่นมักมีอีกปัจจัยที่เร่งให้ปัญหาแสดงผลเร็วคือมีพฤติกรรมกลุ่มจากการคบเพื่อน อิทธิพลของเพื่อนที่ใกล้ชิดและสภาพแวดล้อม เพื่อนมีบทบาทสำคัญ มีอิทธิพลต่อการชักจูง เห็นชอบต่อการเสพ แม้ผู้ใหญ่ที่มีความสำคัญต่อผู้เสพ ไม่ว่าจะบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติผู้ใหญ่ หรือครูบาอาจารย์ก็ไม่ประสบความสำเร็จในการปลูกฝังความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดีในตัวเด็ก เพื่อให้ต่อต้านการกระทำผิด ทั้งนี้เพราะเด็กมีอารมณ์ผูกพันอยู่กับเพื่อน ที่สนับสนุนหรือชักจูงให้ทำผิด นักวิจัยพบว่า ผู้ใช้ยาเสพติดประเภทที่ไม่เกรงกลัวว่าผู้ใหญ่จะโกรธหรือลงโทษ มีสัดส่วนสูงมาก ตัวอย่างในวรรณกรรมคือ วิฬาร สุขาดา รอม ก๊ก ฯลฯ เด็กเหล่านี้ไม่กลัวว่าจะถูกพ่อแม่จับได้ และเมื่อจับได้ก็ไม่กลัวเกรงว่าผู้ใหญ่จะทำโทษ แต่กลับมีความลำพองใจที่สามารถเอาชนะ และฝ่าฝืนการปกครองของผู้ใหญ่ที่ตนคิดว่าสร้างความคับข้องใจให้แก่ตน

สรุปว่าปัจจัยทางสังคมวิทยาเกี่ยวกับอายุ และระดับการศึกษาของตัวละครที่สุวรรณดี นำเสนอนั้น เชื่อถือได้ มีหลักเกณฑ์ตามทฤษฎีวิชาการ จึงมีคุณค่าในการให้ข้อคิด และการตระหนักในการแก้ปัญหาให้ทันเวลาและให้ถูกขั้นตอน

3. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สภาพแวดล้อมและความผันผวนทางสังคมที่สุวรรณดี ไซ้ เป็นพื้นเรื่อง ชี้ให้เห็นถึงความเจริญทางวัตถุ ความเย้ายวน และสิ่งอบายมุขทั้งหลายที่มีอยู่รอบข้างในสภาพการณ์ของสังคมที่

¹ เสรีน ปุณณะทิตานนท์, เพิ่งอ้าง/เรื่องเดียวกัน หน้า 41-53.

ดำเนินเรื่องผู้อ่านจะได้คิดว่าลักษณะของปัญหา เป็นผลสืบเนื่องจากปัญหาทาง เศรษฐกิจของ ประเทศแล้วส่งผลถึงประชาชน ลักษณะปัญหานำมาสู่ความคิดที่ว่า ปัญหาเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้บุคคลที่ประสบความล้มเหลวในการดำเนินชีวิต การหาเลี้ยงชีพ เพราะขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความบีบคั้นทางเศรษฐกิจทำให้บุคคล โดยเฉพาะผู้เป็นพ่อแม่ต้องสละ เวลาให้กับการทำมาหากินมากขึ้น ดังนั้น เวลาที่จะให้ความอบอุ่นแก่ลูกจึงลดน้อยลง ปัญหาสังคมทาง เศรษฐกิจนี้เองจึงเป็นต้นตอสำคัญนำไปสู่ปัญหาการใช้ยาเสพติด เมื่อเด็กเหล่านั้นหมดหนทาง ไร้ที่พึ่ง หาทางออกของชีวิตให้กับตนเองไม่ได้ โดยเฉพาะเมื่อผู้เป็นพ่อแม่ไม่เข้มแข็ง หนทางไปสู่การ เป็นทาสยาเสพติดจึง เป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับผู้ประสบปัญหาที่เริ่มจากภาวะทาง เศรษฐกิจ

การศึกษาตัวละครของสุวรรณีย์ สุคนธา ยังให้แง่คิดที่ว่าปัญหาผู้ติดยาเสพติดทั้ง เยาวชน และวัยพ้นเยาวชน มิได้เกิดกับครอบครัวยากจนเท่านั้น แต่เกิดได้กับทุกคน ทุกครอบครัวที่มีช่องว่างระหว่างสมาชิกในครอบครัวตรงตามที่รายงานการวิจัยของ เสรีน กล่าวว่า "การเสพยาเสพติด ไม่ใช่สิ่งที่ปรากฏในชนชั้นต่ำ แต่กลับพบมากในคนชั้นสูงกว่า ดูจากสถานะทาง เศรษฐกิจและสังคม 4 ประการ ได้แก่ 1. ระดับการศึกษาของบิดามารดา 2. ลักษณะอาชีพ 3. อสังหาริมทรัพย์ 4. ระดับรายได้"¹

ในเรื่อง ทะเลถ้ำอ้อม วิหาร เป็นลูกอธิตี กับคุณหญิงศรีศราร่า ผู้มีทรัพย์สินมรดกมากมาย กำนจร์ ก็เป็นลูกพ่อค้าระดับ เศรษฐี สุชาดา วรวิทย์ ภู มีฐานะปานกลางไม่ถึงกับหาเข้ากินค่า ใน คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ นัท เป็นลูกคหบดีต่างจังหวัด พ่อเป็นชาวสวนที่มีสวนและมีกิจการของตนเอง เป็นที่นับหน้าถือตาในหมู่บ้าน สร้อยดาว ยุคล ก็มีบิดามารดาผู้มีฐานะมั่นคง ใน พระจันทร์สีน้ำเงิน รอม กีก ต่างมีฐานะที่เรียกได้ว่าไม่ใช่หาเข้ากินค่า หรือยากไร้ ส่วนตัวละครที่ยากจนสุวรรณีย์ได้ เสนอสาเหตุด้านความจำเป็นทาง เศรษฐกิจที่พ่อแม่ไม่สามารถ เลี้ยงดูให้การศึกษาบุตรซึ่งมีหลายคน จึงยอมให้ไปประกอบอาชีพเอง เมื่อไม่มีการศึกษาพอเลี้ยงตัว เยาวชนหญิงก็ต้องมีอาชีพค้าบริการ ทางเพศ เช่นมารศรีใน ทะเลถ้ำอ้อม ดุ้ม ใน คอกไม้ในป่าแคด จุน ภู ใน คืนนี้ไม่มีพระจันทร์

ดังนั้นฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัวในความคิดของสุวรรณีย์ เป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่นำไปสู่การที่ผู้เคราะห์ร้ายไปรู้จักกับยาเสพติดให้โทษเพราะหมดหนทางหา เลี้ยงชีพให้มีฐานะมั่นคง แต่ต้นตอสำคัญ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 35.

กว่าปัญหาเศรษฐกิจคือปัญหา ครอบครัวแตกแยก และช่องว่างระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่จะเร่งให้ปัญหาขยายตัว หรือลดลง เช่นวิพาร เมื่อไม่พอใจมารดาที่ประชดด้วยการคบเพื่อน ใช้ยาเสพติด เที่ยวเตร่ จนถูกข่มขืนแล้วสูม เสพกัญชาและต้องโทษในที่สุด เมื่อมารดาเข้าใจ ยอมรับ และปรับตัว รับรู้ความต้องการของลูก ช่องว่างระหว่างแม่กับลูกก็หมดลง ในตอนจบวิพารจึงกลับตน เป็นผู้มีควม ยั้งคิด เมื่อเพื่อนโทรศัพท์มาชักชวนอีก เธอก็ขอคำปรึกษาจากมารดา ในเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ นัท รู้สึกว่าตนเข้ากับพ่อแม่ น้อง ๆ ที่บ้านต่างจังหวัดไม่ได้หลังจากที่เข้ามาใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ เป็นนักศึกษา เพื่อนเก๋สมัยเด็กที่ละแวกบ้านก็มองคนแปลก ๆ การพูดคุยสนทนากันในครอบครัว ก็ดูจะหาเรื่องพูดที่เข้าใจกันได้น้อย เรื่อง เพราะพ่อแม่และน้อง ๆ มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างชาว ชนบท ส่วนเขาได้รับตัวและมีสภาพชีวิต ความนึกคิดอย่างคนในเมืองหลวงไปเต็มตัวแล้ว นัทจึง ตัดสินใจอยู่ทำงานในกรุงเทพฯ แม้เสียอนาคตทางการเรียน ความอ่อนแอ และความมัวเมา ทำให้เขาตกเป็นทาสสุรา และเสียชีวิตอย่างน่าอนาถ

ในเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน รอม ก็ประสบปัญหาครอบครัวแตกแยก และมีช่องว่าง ระหว่างกันในครอบครัว คือการที่เป็นลูกชายคนเดียว การใช้ชีวิต การปฏิบัติตนที่บางเรื่องจำเป็น ที่มารดาจะต้องแยกให้แตกต่างจากพี่น้องผู้หญิง กลายเป็นความ เข้าใจผิดและสร้างความคับข้องใจ ให้รอมซึ่งรู้สึกว่าตนเป็นส่วน เกินของครอบครัว จึงหันไปคบเพื่อนและได้รู้จักสิ่ง เสพติดจนถอนตัวไม่ ได้ และจบชีวิตเพราะการใช้ยาเสพติดเกินขนาด

ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าแดด สุวรรณีก็เน้นปัญหาสาเหตุของการใช้ยา เสพติดของตัวละคร จากปัญหาครอบครัวแตกแยก แต่ในเรื่องนี้มีความแตกต่างที่ตัว เอก เป็น เด็กสาวผู้มีความ เข้มแข็ง มี สติ วิचारณญาณ เป็นธรรมชาตินิสัย เยียดคับข้องใจจากความ เข้ากันไม่ได้ของคนกับบิดาผู้ขาดความ รับผิดชอบ และที่ตนหมดศรัทธากับชีวิตแต่ความว่า เหว่ และกำพรัามารดาทำให้จำ ใจรับความผูกพัน ที่บิดาหยิบยื่นให้ เพื่อแลก เปลี่ยนกับผลประโยชน์ของตน เยียดคบเพื่อนและลองใช้ยา เสพติดที่เพื่อน แนะนำ แต่ความช่างสัง เกต และความ เป็นคนมีสติมั่นคง เยียดพบว่ายา เสพติดไม่ใช่สิ่งช่วย ให้ตน แก่ปัญหาชีวิตได้จึงไม่รับ เอายาเสพติดเป็นที่พึ่ง และยัง เหนียวรั้งพรธมา เพื่อนสาวที่พยายามจะลอง ให้เลิกความตั้งใจได้สำเร็จ

ในเรื่อง มายา ช่องว่างระหว่างเพ็ญ กับพลอยลูกสาว ทำให้เพ็ญกลุ้มใจ วิตกกังวล จึงหาทางออกด้วยการพึ่งยาเสพติด การพยายามหารายได้ให้มากขึ้นจนสามารถนำลูกมาอยู่กับตนใน

กรุงเทพฯ ได้ อาชีพที่หญิงไร้การศึกษาสามีทิ้งอย่างเพียงจะหาเงินได้มากพอก็คือ เป็นหญิง เดิน
รับอานาจารย์ จึงยิ่งทำให้หญิงเฝ้าเสียดคิดหนักขึ้น แต่ในที่สุดเมื่อเพื่อนร่วมสังคมที่มีจิตใจงาม
เช่นอมรเป็นกำลังใจ และช่วยเหลือ เพื่อกับสามารถอดยาได้ โดยมีอนาคตของลูกเป็นสิ่งยึดมั่น
และความศรัทธาในอมร เพื่อนชายที่มองตนอย่าง เข้าใจ เห็นใจ เหล่านี้เป็นกำลังใจให้หญิงกลับมา
อยู่ในสังคมอย่างกุลสตรีได้ตามที่หวัง

ลักษณะการใช้ยา และพฤติกรรมที่เป็นผลจากการใช้ยาเสพติดของตัวละคร

สุวรรณพยายามให้ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติดอย่างแน่นแฟ้น และมุ่งมั่นในการ
เสนองานนวนิยายวิจารณ์สังคม อันมีสาระดั่งสำคัญเด่นชัดในการต่อต้านยาเสพติดทั้ง 5 เรื่องที่
วิเคราะห์นี้ ดังนั้นการสร้างตัวละคร และการ เสนอพฤติกรรมขณะใช้ยาหรือสิ่ง เสพติดแต่ละประเภท
จะมีกระจายอยู่ทั่วไปใน เนื้อเรื่อง และสุวรรณจะ เน้นภาพปัญหาอย่างจริงจังทุกจุดของเรื่อง เมื่อมี
โอกาส ดังจะประมวลตัวอย่างจากนวนิยายทั้ง 5 เรื่องมากล่าวดังนี้

"หล่อนจิบ เหล้าแก้วแรก กินกับแก้มบนโต๊ะซึ่งไม่ เข้ากัน เลยกับ เหล้าที่หล่อนกิน...
สุขุมเอาแต่ดื่ม เหล้า ดื่มอย่างชนิดที่ทำให้ เห็นว่าสุขุมนั้นคอแข็งนัก. ราวกับนัก เลงคอทองแดงก็ไม่ปาน
สุขุมอยากจะให้วิหารทิ้ง อย่างที่วิหารทิ้งที่โสพันธ์เรียน เก่ง สุขุมเรียนไม่ เก่งไม่เอาถ่าน เรียนชั้น
ละสองปี ถ้าไม่แสดงความ เก่งให้วิหาร เห็นในทางใดทางหนึ่งแล้ว วิหารจะรักสุขุมได้อย่างไร...

(ทะเลาะอ้อม เล่ม 1 หน้า 36-37)

ดื่มอยู่ในสภาพกึ่ง เปลือย หล่อนหัวเราะและร้องไห้ไปด้วยพร้อม ๆ กัน ฉันทสงสัย
ว่าหล่อนจะ เห็นเราบ้างหรือไม่ และจะจำเราได้ไหมเมื่ออยู่ในสภาพนั้น

"พาไปหาหมอดีกว่า" มาโนชพูดหงิด "ซักวันหนึ่ง เทอะดำรวจจะบุก เข้ามาจับ"
พรรณวตัวสิ้น.....หล่อนยังไม่ เคย เห็นคนติดยาในสภาพนี้มาก่อน ส่วนฉันทนั้นได้เคย
เห็นมาบ้างแล้วที่สถานีตำรวจของพ่อ

"เขาเป็นอะไรนะ"

หล่อนโหม เข้ากอดฉันทไว้พาลางสะอื้น ผมเผ้าที่ยาวรุงรังทำให้ฉันทนึกถึงนาง เอกหนึ่งศรี
ญี่ปุ่น

"จัน..จัน...เอายาให้ฉันท" หล่อนร้อง

จันเหลียวมามองฉันทคนหนึ่ง ในขณะนั้นฉันทคิดว่าไม่มีอะไรจะดีไปกว่าออกไป เสีย
จากที่นี่โดยเร็วที่สุด และไม่ควรรจะมาอีกเลย

"จับไปให้หมอเถื่อน" มาโนชขอความเห็นระหว่างที่คุ้ม เอาแต่กรี๊ดร้องราวกับกำลังจะถูกฆ่า "หรือไม่ว่าง..." เขาทำมือในอากาศ "ทำให้สงบเสีย"

"คุ้ม" พรรณาร้องเรียกเพื่อน แต่เพื่อนจะสนใจก็ทำไม่ คุ้มยังคงพิวพันนิ้วเนี่ยอยู่กับจันด้วยลักษณะอาการของคนที่ไม่สติ

"เป็นอย่างนี้มาหลายวันแล้ว" มาโนชโคลงศีรษะอย่างเบื่อหน่าย "โรงร่ำโรงเรียนก็ไม่ไป เจ้าประคุณเอ๋ย เกิดมาไม่เคยเห็น....แม่ยอดหญิง"

นี่คือฤทธิ์เดชของยาเสพติด มันช่างน่ากลัว เกินกว่าที่จะกล้าเสี่ยงกินมันอีกระหว่างนั้นจันพยายามจับคุ้มไว้ แต่ดูเหมือนเพื่อนจะมีพลังกำลังมากมาย เหมือนคนบ้า.....

(คอกไม้ในป่าแคด เล่ม 2 หน้า 26-30)

จับนุหรีทิ เศษออกมาจากช่อง เป็นของตราธรรมคาชของรัฐบาลไทยนี้ เองมันถูกคืบเส้นยาออกอย่างประณีต และยึดใส่กัญชาเข้าไป บางทีเพื่อนอาจจะปลดปล่อยขึ้นมาได้บ้างกระมัง

.....

บางทีเพื่อนอาจจะหาอาชีพใหม่ ๆ ตามไนท์คลับใหม่ ๆ อย่างฟลอร์โชว์พิเศษที่มีคนเรียกร้องกันมาก

...ช่างเถื่อนถ้าความอายยังมีอยู่บางทีเพื่อนจะใช้ยา เข้าช่วยให้หน้าหนาขึ้นอีกเมื่อเพื่อน...ไม่มีจะกินใครจะช่วยเพื่อนได้บ้างเล่า.....

ได้บุหรีทิ เศษอารมณ์ค่อยดีขึ้น ความเดือดร้อนห่วงลูก ก็ดูจะบรรเทาลงได้บ้าง พลอยคงจะไม่เป็นอะไรหนักหนาหรอก แม่ไม่ค่อยจะรู้เรื่อง....ตามประสาคนบ้านนอก

กัญชาทำให้ไม่รู้สึกลึก และไม่ต้องการสิ่งอื่นใด ตัวเบาเลย ๆ และมีความสุขไม่น่าเลยที่กัญชาจะเป็นยาเสพติดต้องห้าม ในเมื่อมันให้ความสุขได้ถึงเช่นนี้

(มายา เล่ม 1 หน้า 42-44)

ข้อความที่คัดมาข้างต้นนี้ แสดงรายละเอียดที่สุวรรณภิกกล่าวไว้ในนวนิยาย 5 เรื่อง แสดงถึงลักษณะการใช้ยา และพฤติกรรมของตัวละครเนื่องจากการใช้ยาเสพติด

การสร้างฉากอัน เป็นพื้นภูมิของเรื่อง (Setting)

ในงานนวนิยายวิจารณ์สังคมเกี่ยวกับปัญหาเสพติด 5 เรื่องนี้ สุวรรณภิกใช้ความสามารถเชิงการประพันธ์เพื่อสร้างฉากสรุปได้ 3 ลักษณะคือ

1. การสร้างฉากแบบสมจริง
2. การสร้างฉากในลักษณะของมณฑลศิลป์
3. การสร้างฉากด้วยจินตภาพทางจิต เวชศาสตร์

1. การสร้างฉากแบบสมจริง หรือเหมือนจริง สุวรรณีย์ใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ทำให้ภาพสิ่งแวดล้อมของตัวละคร สังคมของตัวละครน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับได้ตามความเป็นจริง เช่นการบรรยายบ้านคุณหญิงศรีศรคารา ขณะมีงานเลี้ยงที่ลูกสาวผู้มีความประพฤติออกนอกถิ่นนอกทางได้จัดขึ้น ฉากร้านเหล้าที่กลุ่มตัวละครวัยรุ่นใช้ เป็นที่มีวุ่นวาย เสพสิ่ง เสพติด ฉากเหตุการณ์ชกต่อย ก่อนการทะเลาะวิวาทที่มัก เป็นข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์ในช่วงระยะที่สุวรรณีย์เสนองานอัน เป็นปัญหาสังคมที่ผู้อ่านรับรู้ก่อนแล้ว ดังจะคิดให้เห็นข้อความในเรื่อง ทะเลาะอ้อม ซึ่งมีตัวอย่างการสร้างฉากลักษณะดังกล่าวชัดเจนและสมจริงกว่า เรื่องอื่น ๆ

"ด้วยเพลงจังหวะคึกคัก กระชั้นถี่และเร้าใจ วิหาร เดินเร่อยู่กลางพลอร์ เทนิส คีระระของกลุ่มคู่เต้น โคมระย้าวิจิตร ประกอบด้วยแก้ว เจียรระโนเล่น เหลี่ยมแพรวพราวกับแสงไฟจาก มุมห้อง ซึ่งเปิดไว้วาวกับรั้งเกี้ยวแสงสว่าง เสีย เดิมทน

ใครคนหนึ่งเอื้อมมือไปดับไฟมิเสียงกรี๊ดร้องพร้อม ๆ กัน เป็นที่พอใจ การเดินรำยัง คำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้ว่าบางคู่จะหยุดเพื่อกระทำการอย่างอื่นซึ่งเป็นที่ เรียงรมย์มากกว่า การเดินรำ....ก็แล้วแต่ว่าใครจะพอใจกับอะไร

วิหาร ถ่มหมากฝรั่งลงบนพื้นห้อง ไม่สนใจว่ามันจะไปตกลงที่ใด หรือว่าจะทำให้พื้น เสีย ในเมื่อบ้านนี้เป็นของวิหาร คุณพ่อคุณแม่มีเงินจ้างคนใช้ทำความสะอาด เหตุใดจะต้องกังวลกับเรื่อง เล็กน้อยเหล่านี้.....วิหารไม่ตอบ หล่อนหยุดเคลื่อนไหวชั่วคราว แกะหมากฝรั่งใส่ปากและ ตามเคย หล่อนทิ้งเศษกระดาษลงบนพื้นห้อง

สิ้นเสียงวิหาร ไพระย้ากลาง เพดานห้องก็สว่างพรึบขึ้น ทำให้แลเห็นสภาพอันแท้จริง ของห้องอันโอ้อ่าและสูงค่า (ทะเลาะอ้อม เล่ม 1 หน้า 1-4)

คำมิดแล้วที่วิหารกับพวกไปปรากฏตัว ณ ศูนย์การค้าแห่งใหม่มี เด็กรุ่นราวคราวเดียวกันกับ วิหารออกกันอยู่ตามทางเดิน หรือไม่กี่ เค้าอยู่แถวร้านค้าซึ่งจัดแบบทันสมัย แต่ละคนแต่งตัวปรี๊ดปราด ตามแมกกาซีน เล่มล่าสุดทั้งนั้น ไม่พบพวกผม เกรียนดังที่วิหารนึกกลัว อาจจะล่าถอยกันไปข้างแล้วก็ได้ เพราะพวกผมยาวขามานมีจำนวนมากกว่า

.....

"คืนนี้เรามีปาร์ตี้บนดาดฟ้า" นายนั้นพูดกับกำจร แต่ตามองวิหารเต็มตา "สุดเหวี่ยง"

.....

บนดาดฟ้ามีวัยรุ่นคลาคล่ำ อายุอย่างมากไม่เกินยี่สิบ เป็นปาร์ตี้ที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสหยุด เอมใหญ่

ของโรงเรียนสหศึกษาโรงเรียนหนึ่ง เมื่อวิหารและสมัครพรรคพวกไปถึงนั้นดนตรีกำลังบรรเลง เพลง
สโลว์ ท่ามกลางแสงดาวที่ระยิบระยับในคืนเดือนมืด

วันคืน เหล่านั้นกอดกันแนบชิดสนิทสนม ถ้าพ่อแม่มาเห็น เข้า คงตกใจ เป็นลมตาย
แต่วัยรุ่นพวกนี้ปฏิบัติกัน เป็น เรื่องธรรมดา

วิหารออกไป เดินกับ เพื่อนใหม่... ชื่อวรวิทย์ เป็นหัวใจของโรงเรียนสหศึกษาแห่งนั้น
เขาเป็นตัวตั้งตัวตีจัดงานนี้ขึ้นมา

.....

คำ ไบวี่ลิ่ง ฮิดฮิดอยู่นอกฟลอร์ เขาถอยหลังหึ่งกำแหงนึกอยากจะถีบไอ้บ้านั้นซึกที แต่จำ
เป็นจะต้องรู้แม่คร่าวดีของมัน เสียก่อน

.....

คำไบวี่ลิ่ง ฮีมฮ้ออยู่คนเดียว เขาสูบคล่าระเบิดขวดในกระเป๋่า เป็นแพชั่นของเด็กยุค
นี้ที่ต้องพกอาวุธกัน นัยว่าเพื่อป้องกันตัวเอง.....จะปล่อยไว้ได้ยังไง คำไบวี่ลิ่งขยับมือใน
กระเป๋่า สูบคล่าขวดที่นอนสงบนิ่งอยู่...เดี่ยวเถอะ ได้แตกกระจายกันทั้งฟลอร์.....
จากนั้นเปิดฉากอูตลุดล่อกันให้นิ้วไม่รู้ว่าใคร เป็นใคร ใครคนหนึ่งกระซอกแซกวิหารให้หลุดออกมา
จากวงโรมรัน วงดนตรี เจียบกริบแทนที่จะบรรเลง เขิดให้สมกับ เหตุการณ์ในขณะนั้น นักดนตรีต่าง
ก็คว้าเครื่องมือของตนเท่าที่จะป้องกันไว้ได้ หนีเอาตัวรอด

ที่ไม่อยากมี เรื่องราวก็เผ่นหนี เหลือแต่บรรดาพวกที่คิดว่าตนแน่นมีวอยู่กลางวง ทั้งหมด
และอาวุธอื่น ๆ เท่าที่มี

วิหารล่าหน้าพูดไม่ออกเลยแม้แต่คำเดียว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรวดเร็วจนหลอนไร้สติไป
ชั่วครู่ ภาพของ คำ ไบวี่ลิ่งที่เลอะไปด้วยเลือด กำจรและเด็กอื่น ๆ ที่เคราะห์ร้าย

เหตุเกิดเพราะวิหารคนเดียว

สุขาดายังสะอึกสะอื้นอยู่ตลอดเวลาที่ตำรวจต้อนขึ้นรถไปโรงพัก วิหาร เบียดเสียดยัดเยียด
ไปกับเด็กอื่น ๆ เป็นรถกระบะยีนซิด ๆ กันอัดแน่นเหมือนหมูในตู้รถไฟ

ร้านเหล้าแห่งนั้นตกแต่งโอ้อ่า ย่อส่วน และได้เค้ามาจากศิลปะยุคเรอเนซองซ์อันเลื่อง
ลือ กล่าวคือมีอาร์ชเป็นรูปโค้งประดับอยู่ทั่วไป มีลายปูนปั้นที่พยายามลอกลายฝรั่ง เอามาแปะติดไว้

รอบด้านเป็นกระจกใสและเห็นคนเดินผ่านไปมาได้ชัดเจน

ขณะนั้นมีคสหนักแล้ว อากาศมีคกรึม เนื่องด้วยฝนพรำอยู่ตลอดเวลาทำให้ร้านค่อนข้าง
ว่างวายปราศจากผู้คน

บริกร ในชุดแต่งกายแบบหญิงพื้นบ้านยุโรปเร่งเข้ามาถามความต้องการของสองสาว

"ไทนละ อีมาเกร์ท" วิหารกระซิบ

ข้างนอกฝนปรอยลงมา เป็นสายขาวมัว ผู้คนหลบฝนเข้ามาตามชายคา เด็กชายมาลัย

ประคองถาดที่มีมาลัยและกุหลาบพยายามจะผลักประตูกระจก เข้ามาในร้าน

"อาจจะอยู่ชั้นบนก็ได้" วิหารพูดขึ้น

สุชาตามองตาม ชั้นบนใต้นั้นมีทรมสีแดง เข้มปูลาดขึ้นไปราวทางขึ้นสวรรค์ตรงข้างทาง

มีป้ายภาษาอังกฤษบอกชื่อห้อง

มีชายหนุ่มและไม้หนุ่มขึ้นไปทีละคนสองคน.....วิหารบอกว่า

"เดี่ยวเราขึ้นไปมั่ง"

"จะดีเรือ" สุชาดาท้วง "เดี่ยวก็ได้ไปโรงพักกันอีกหรือ"

"ประวัติศาสตร์ไม่ซ้ำรอยบ่อย ๆ หรือก มัวกั๊กก็ไม่ได้เจออีมาเกร์ทเท่านั้นเอง"

.....

ไม่มีผู้ใดสนใจเด็กสาวทั้งคู่เลย เห็น เป็น เรื่องปกติธรรมดาที่ผู้หญิงจะขึ้นไปซื้อเหล้ากิน

วิหารได้ยินเสียงคนตรีจังหวะกระแทกกระทั้นลอคออกมา

"ไนท์คลับ" วิหารบอก

แต่เมื่อเปิดประตูเข้าไปวิหารก็เห็น เพียงคู่เพลงอันเดียวแอบอยู่มุมห้อง รอบ ๆ ห้อง

ไม่กว้างขวางนักนั้นมีเก้าอี้นั่งชิดผนัง มีคนนั่งอยู่เต็มหรือเกือบเต็ม ตรงข้าม เป็นคอกซึ่งมองปราด
เดียวก็รู้ว่าเป็นคอกขายเหล้า มีสคูลเรียงรายรอบ ๆ ในห้องนั้นไม่มีคและไม่มีสว่างจนเกินไป.....

(ทะเลาะอ้อม เล่ม 1 หน้า 406-410)

2. การสร้างฉากในลักษณะของมณฑลศิลป์ สุวรรณีใช้สุนทรียภาพของภาษา ในลักษณะ
ของศิลปะการตกแต่งเพื่อพรรณนาฉากในนวนิยายวิจารณ์สังคม เกี่ยวกับปัญหาเสพติด 5 เรื่องนี้

กลวิธีนี้สามารถเรียกอารมณ์และช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ เข้าถึงบรรยากาศของ เรื่อง ใต้ดี โดยที่สุวรรณีมีความสามารถพิเศษทางศิลปะเป็นทุนเดิม ผู้อ่านจะพิจารณา เห็นถึงกลวิธี การสร้างภาพในใจ เพื่อใช้ เป็นแบบหลักแล้วนำมาพรรณนา เป็นตัวอักษรอีกทอดหนึ่ง

กลวิธีนี้ทำให้งานของสุวรรณีในด้านการสร้างฉากมีความแยบยล สัมผัสอารมณ์ขณะอ่าน ฉากลักษณะ มัดพันศิลปะคอนั้น ๆ เพราะผู้อ่านจะรู้สึก เหมือนมองภาพวาดที่สมบูรณ์แบบของจิตรกรอยู่ตรงหน้า เป็น ภาพที่ได้รับการตกแต่ง ให้สัดส่วนมีความกลมกลืนระหว่างพื้นที่กับส่วนประกอบทุกสิ่งในภาพ และ การให้ลีลาตามศิลปะการระบายสีรูปธรรมชาติ หรือรูปเหมือน สถานที่ต่าง ๆ เช่นที่ปรากฏใน งานเขียนของสุวรรณี ได้แก่ ฉากทะเล ฉากชนบทบางฉาก โดยเฉพาะการใช้กลวิธีนี้จะสัมฤทธิ์ผล มากในกรณีที่มีผู้แต่งต้องการให้มีศักยภาพในการดึงดูดอารมณ์เพื่อผลของ เนื้อหา ได้แก่ฉากชนบท จังหวัด ที่แม่ของ เขียดตาย และที่นั่นเขียดได้พบจัน เพื่อนชายที่เขียดผูกพันทางใจด้วย ฉากการทำศพ แม่ของ เขียด ซึ่งผู้แต่งต้องการปูพื้น เรื่องและชี้หน้าว่าเป็นภาพฝังใจของ เขียด ฉากบรรยายบุคลิกภาพ ของ เพ็ญขณะรื่นรมย์อยู่กับสิ่ง เสพติดและเพศรส โดยสุวรรณีเปรียบกับภาพเขียนของศิลปิน เอกของโลก คือภาพมายา วาดโดยโกยา (Goya) สุวรรณีใช้ศิลปะของภาพวาดชื่อ "มายา" เป็นสื่อสร้างความสนใจ ความรู้สึกที่ให้ผลกับการเปิดฉากเรื่อง มายา อย่างแยบคายด้วยการแสดงความหมายของ เพ็ญ ว่า เป็นผู้หญิงที่เหมือนมีสองวิญญาณในร่างเดียว คือเพ็ญในโลกของยาเสพติด กับเพ็ญในโลกของแม่ผู้มี คุณธรรม หญิงผู้ไม่ได้อยู่ในสำนักตลอดเวลา ข้อความต่อไปนี้ เป็นตัวอย่างศิลปะการประพันธ์ที่ช่วยให้ ผู้อ่านเกิดภาพในใจได้แจ่มชัด ดังจะคัดมาจากนวนิยายที่มีสุนทรียภาพดังกล่าว เค่นชัด 2 เรื่อง จาก 5 เรื่อง ที่นำมาศึกษา คือ ดอกไม้ในป่าแคด และ มายา

ไม่มีใครสนใจกับเด็ก ๆ อย่างฉับเลย

เสียงของแม่ยังแว่วอยู่ในขณะที่ฉันเดิน เรื่อยไป ถนนสายนั้นยืดยาวเหมือนไม่มีที่สิ้นสุด พื้นเขตตลาดและสถานีรถไฟเป็นหมู่บ้านห่าง ๆ ฉันเดินช้าลงและมีแง่ใจจะสัง เกตดูรอบ ๆ ตัวได้ บ้าง มีความหอมสื้ห้าตัว เล็มหญ้าอยู่ในนาที่กว้างขวาง อีกด้านหนึ่งไกลลิบจนสุดลูกตา ถ้าไม่มีกระ ห่อมไม้เป็นทิวมาบังไว้

แดดร้อนมากขึ้นทุกที เหมือนจะเผาทุกสิ่งทุกอย่างให้มอดไหม้ไป ลมที่พัดมาร้อนจนรู้สึก ระคายผิวหนังแปลบปลาบ

ฉันหยุดที่ต้นไม้ใหญ่ มันแผ่กิ่งก้านสาขาคลุมบริเวณนั้นให้ร่ม เย็น มีอาณา เขตกว้างแผ่ไป บนถนนหลวงและในบึงริมทาง เดิน

บึงนั้นมีน้ำอยู่ไม่มาก คงจะเป็นเพราะอากาศร้อนและไม่มีฝน เลยระหว่างนั้น ฉันลงนั่ง ระหว่างกอหญ้าที่เริ่มจะแห้ง ดอกของมัน เป็นสีน้ำตาลแก่ไทรพระริก ไปมากับลมร้อน

เหล่านี้ เป็นบรรยากาศใหม่ที่ฉัน เพิ่งจะ เคยได้รู้จักและนึกชอบ ในทันทีโดยไม่ลัง เลใจ...

ถ้าพ่อชวเราให้อยู่ด้วย.....

ความคิดแล่นขึ้นมาแวบเดียว แต่แล้วก็รีบจางหายไป มีภาพอื่นขึ้นมาซ้อนแทน

ด้วยสังหรณ์ฉันคิดว่าพ่อกับแม่คงจะไม่มีวันได้อยู่ร่วมกันอีกต่อไป แดกแยกกันไปจนชั่วชีวิต
ฉันก้มหน้าลงแนบกับเข่า น้ำตาสองสามหยดไหลร่วงลงมา...โดยไม่ได้ตั้งใจ

ได้ยินเสียงนกร้องแช่อยู่บนต้นไม้ ฉันรีบปาดน้ำตาทิ้ง มีนกสองสามตัวกระโดดจากกิ่งนั้น
ไปกิ่งนี้ปากไม่ได้หยุดร้อง บางทีมันอาจจะทะเลาะกันก็ได้.....และมีลูก เล็ก ๆ อยู่ในรังกำลัง
คอยอาหาร

ที่ความคิดของคนเรานั้นมักจะวกเข้าเรื่องของตัวเอง ถึงจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม นกพวก
นั้นพากันถาโฉบลงมากลางน้ำ มันหายเข้าไปในกอหญ้าใลว ครู่เดียวก็โผล่ขึ้นสู่อากาศร้องเสียงแหลม
ระเริงใจ

ฉันจึง เพิ่งเห็นดอกบัวสีน้ำเงินที่แอบโผล่อยู่กับกอบอนก้านสูง ๆ และอวบเพรียวของมัน
แลดูแข็งแรงและอึมน้ำ

.....จากนั้นฉันค่อยเพลิดเพลिनขึ้น เป็นลำดับ ยิ่งนั่งนิ่งนานเท่าไรก็ยิ่งเห็นความเคลื่อนไหวรอบ
ตัวมากขึ้นเท่านั้น มีแมงปอมามากมายปีกของมันบาง เลื่อมระยับ ผีเสื้อตัวนิดตัวน้อย เทำปลายก้อยคลุก
เกสรดอกไม้สะเริงสราย กบ เขียดส่งเสียงร้อง...นาน ๆ ครั้งเหมือนซีทจรแห่งบึง

เมฆใหญ่ลอยเรี่ยต่ำลงมาจนเหมือนจะเอื้อมมือจับได้ ทำให้บริเวณนั้นครึ้มและเย็นลง
ฉันนึกอยากให้ฝนตก แม้ว่าจะไม่มีที่หลบฝนก็ตามที

.....บ้านนี้แม่จะหยุดร้องให้แล้วหรือยัง

ดอกไม้หน้าชนิดหนึ่งดอกเล็ก กลีบสีเหลืองบางละมุนลอยอยู่เรี่ยน้ำ ลีสรพรอันจัดจ้านของมัน
แลดูโดดเด่นเหนือดอกบัวกลีบสีม่วงเศร้าสร้อย ดอกไม้กลุ่มนี้เอง เป็นที่รวมเหล่าแมลงนานาพรรณ

ครูต่อมารรยอากาศสงบลง ในที่นั้นก็อีกทีขึ้นด้วยเสียงแซ่วของนกที่กระเจิดกระเจิง
โผล่ขึ้นสู่ท้องฟ้า แม้แต่ตัวฉันก็พลอยตกใจไปด้วย

เด็กผู้ชายคนหนึ่งแหวกกอหญ้าสูงท่วมหัวนั้นออกมา ในมือมีส้มปลา เขาตกใจเหมือนกัน
ที่ได้เห็นฉัน

"วีว.....เขาพิวปาก "ใครนะ"

เด็กคนนั้นเปลือยท่อนบน ส่วนล่างคือกางเกงที่ขาดตรงนั้นตรงนี้ และก็ได้พยายามปะอย่าง
สุดความสามารถ ขาของเขาแช่อยู่ในน้ำครึ่งหนึ่ง มีโคลนกระเด็นติดอยู่ตามหน้าตาเป็นจุด ๆ ...

(ดอกไม้ในป่าแดด เล่ม 1 หน้า 79-83)

แม่มานอนอยู่ที่วัด นอนบนพื้นไม้ที่ไม่มีอะไรรองรับ ฉันนั่งติดอยู่กับแม่ จับมือแม่ไว้คิดว่า จะไม่ยอมพรากจากแม่เลย ถึงยังงี้ก็ไม่ยอม

วัดนั้น เป็ลี่ยวและเกือบจะร้าง ด้านหลังเป็นทุ่งนาแห้งแล้ง โลงโกลจนสุดสายตา ตัววัด ผุพังและโง่เย่ โยกคลอนไปที่วาระทั้งศาลาที่ใช้วางแม่อยู่

.....

ฉันเดินเกาะชายผ้าที่ เขาคลุมศพแม่ไปไม่ห่าง เหมือนกับที่ฉัน เคยเดินจูมือแม่ ขณะที่ เขาเอาแม่ไปแม่มือตกห้อยลงมา มันร้องแรงแรง บอกความไม่มีชีวิต แต่ก็ เป็นมือที่ เคยให้ความอบอุ่น ฉันเข้าไปเกาะมือแม่ไว้ มือเย็นชืดและเริ่มแข็ง ทำให้ฉันอดคิดไม่ได้ว่าความตายคืออะไรกันหนอ มันมาถึงคนเราได้อย่างไร ในสภาพใด มีความเจ็บปวดมากหรือก่อนที่ เขาจะสูญเสียวิญญาณ สูญเสียความรู้สึก

(ดอกไม้ในป่าแดด เล่ม 1 หน้า 105-108)

ฉันยังจำได้ดีว่า เมื่อยังเป็น เด็ก เล็กมากนั้น ฉันมีพ่อและแม่พร้อมบริบูรณ์ เราอยู่ด้วยกันในห้องพักซึ่ง เป็นตึกแถวยาวเหยียด ด้านหน้า เป็นระ เเบียงหรือเฉลียงยาว ติดต่อกันไป.....

ว่ากันถึงด้านในห้อง ซึ่ง เป็นห้องรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้างใหญ่ มีครัวกับห้องน้ำแยกอยู่ด้าน หลัง หลวงจัดให้พ่อและครอบครัว เสมอหน้ากันหมดดังนี้

หากแต่ว่าใครจะจัดตกแต่งให้สวยอย่างไรก็ได้ในห้องรูปผืนผ้าั้น

ห้องของเราปูด้วยเสื่อน้ำมัน มีดอกดวงจุดผดสีแดง เขียว เหลือง ม่วง พ่อบอกว่า

"สีเหมือนรูปวาดสมัยใหม่"

ก่อนที่เราจะมีเสื่อน้ำมัน ห้องของเรา เป็นพื้นซีเมนต์ธรรมดา หน้าหนาวมันเย็นมาก ถ้า เราเดินไปมาโดยไม่สวมรองเท้า แม่ชอบบังคับให้ฉันใส่ จำได้ว่ารองเท้าคู่แรกของฉันเป็นสีแดง .

.....

ส่วนที่จัดไว้ เป็นห้องรับแขก พ่ออยากให้ดูโก้สักหน่อย จึงลงทุนจ้างช่างไปทำเป็นที่กัน หรือชั้นซึ่ง ใช้ประโยชน์ได้สารพัน พ่อเริ่มสะสมเหล่า แม้เงินเดือนร้อยตรีจะ เล็กน้อย แต่บางทีพ่อ ก็ได้ของเหล่านั้นมาโดยไม่ต้องใช้เงินซื้อ..... บางครั้งฉันก็อยากจะลืม เรื่องที่อยากจะลืม แต่ มันกลับฝังแน่นอยู่ในความจำชนิดที่จะไม่มีทางลบ เลือนได้ เช่นรายละ เอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ในห้อง พักของพ่อแม่เป็นต้น

เปิดประตูเข้าไป หึ่ง เหล้าของพ่อจะ เค่นขวางสายตา แม่ใช้ช่องหนึ่ง เป็นที่วางวิทยุ เครื่องเล่นแผ่นเสียงซึ่งมีแค่ เพลงฝรั่งของพ่อ ครั้นแม่จะฟัง เพลงไทยบ้าง พ่อก็เยาะเย้ยว่าไร้รสนิยม

ด้านซ้ายมือมีรูปซึ่งพ่อตัดจากปฏิทินและหน้ากลางของหนังสือพิมพ์ฝรั่ง พิมพ์อย่างดีจนเห็นรูปขคนที่ เนื้อหนังสือบางเปิด เปลือย รูป เปลือย เหล่านั้นอยู่ในท่าต่าง ๆ กัน พ่อชอบมาก บอกกับแม่ว่า มัน เป็นรูปศิลปะ

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 1-6)

เพ็ญนอนครึ่ง เปลือยอยู่บนเตียง ผิวคล้ำของหล่อนทาบอยู่บนผ้าปูที่นอนสีชมพูที่มีลายดอกไม้ กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ก็ผิวของหล่อนนั้นแหละที่ทำให้ผ้าสีชมพูดูผ่องยั่งขึ้นและ เพ็ญก็ดูคล้ำจัดยิ่งขึ้น ถ้าจะดูกันให้จริง ๆ จัง ๆ แล้ว เพ็ญไม่ใช่ผู้หญิงที่สวยงามอะไรเลย หล่อนคล้ำเกินไปจนเรียกว่าดำก็ได้ หน้าผากหล่อนกว้างและชวนให้คิดถึงอะไรต่ออะไรที่คิด ๆ กัน ริมฝีปากหรือก็หนา เตอะเต็ม เหมือนกลีบดอกไม้กลีบใหญ่ ๆ เวลายิ้มรอบฝีปากนั้นดูกว้างจนกินบริเวณเนื้อที่แก้ม ไปมาก

หล่อน เคยถูก เพื่อนชานนามว่าเป็น "นางม้า" นั่นก็เพราะเพ็ญรูปร่างสูง..... อวบ เป็นผู้หญิงขนาดใหญ่ไม่ใช่บอบบาง

ที่โหนกแก้มของหล่อนขึ้นสันรับกับใบหน้าที่ไม่ใช่รูปไข่อย่างแน่นอนออกจะ เป็นเหลี่ยม ๆ เอาด้วยเข้าไป ตามเผ่าพันธุ์ของหล่อนซึ่งคนทางภาคนั้นก็มักจะมี เค้าหน้าทำนองนี้

กลิ่นควันบุหรี่ที่คลุ้งในท้องนั้น ผู้ที่เคยชินจะรู้ได้ทันทีว่าไม่ใช่กลิ่นบุหรี่ปริศธรรมดา แต่เป็น ชนิดยัดไส้พิเศษ ทอมเยียน ๆ หรือจะว่า เหม็นก็ได้ถ้าไม่ถูกกับกลิ่นกัญชา

.....

"เพ็ญนี่เหมือน เนคเกิด มายา"

"ไอ้ที่คุณว่านะ...มันอะไร"

ปรีดีเล็กคิ้วขมวดสูง เขาเคยชินกับวัฒนธรรมฝ่ายตะวันตกมากกว่าตะวันออก จึงได้รู้ซึ่งถึงงานศิลปะชั้นเยี่ยม ๆ ของโลกเสียจน กระทั่งคิดว่า...คนอื่น...อย่าง เพ็ญก็ต้องพลอย เข้าใจไปด้วย

.....

"คะ มันอะไรกัน" หล่อนถามย่ำ และขยับเขยื้อนจากอิริยาบถเดิม ท่าทางของหล่อนทำให้ปรีดีนึกถึงอาการคล้ายตัวของนางงู แต่ก็นั่นแหละ ไม่ได้หมายความว่าปรีดีจะไม่ชอบ เพ็ญหล่อนสอนให้เขารู้จักอะไรต่ออะไรอีกหลายอย่างที่เขาคิดไม่ถึง...อย่าง เช่น เพลงลูกทุ่งที่หล่อนร้องออกไปทาง

สัปดนอย่างน่าเกลียด...หรือรสชาติของภรรยาใต้ไม้หรีที่ เขาเพิ่งจะได้เคยพบ

"รูปเขียนนะ...รูปวาด...งานของโกย่า"

"ใครคะ โกย่า" หล่อนลุกขึ้นนั่งขม้มตัวเล่นอยู่บนเตียง ทรวงของหล่อนสะท้อนสะท้อน

"ชื่อฟังดูพิลึกทู่คะ คุณริคิ"

"เขาเป็นชาวสเปน วาดรูปขึ้นมาสองรูป เจ้าของรูป หรือผู้หญิงคนนั้นชื่อ มายา"

"มายา" เพี้ยนมาจากคำว่า "ชื่อเหมือนแขก"

"ที่นี้รูปมายามีสองรูป รูปหนึ่งสวมเสื้อผ้าเรียบร้อย ส่วนอีกรูปมายาเปลือยหรือเนคเก้ด มายานั้น...."

(มายา เล่ม 1 หน้า 1-7)

3. การสร้างฉากด้วยจินตภาพทางจิตเวชศาสตร์ โดยที่นวนิยายทั้ง 5 เรื่องนี้มีสาระดล

เกี่ยวกับปัญหาเสพติด ผู้แต่งจึงมุ่งเสนอภาพพฤติกรรมของผู้ที่เข้าเสพติดอย่างละเอียดลออด้วยการแจกแจงลักษณะการใช้สิ่งเสพติดนานาชนิด และพฤติกรรมที่เป็นผลจากการใช้นั้น ดังนั้นการบรรยายฉากเพื่อให้ผู้อ่านติดตามปัญหาด้วยความสังวร และได้รับความรู้อันถูกต้องตามหลักวิชาการทางการแพทย์ เกี่ยวกับอาการซึ่งเกิดจากฤทธิ์ของสิ่งเสพติด สุวรรณิได้ใช้กลวิธีการสร้างฉากโดยอาศัยความรู้จากการค้นคว้าข้อเท็จจริงทางจิตเวชศาสตร์ และจิตวิเคราะห์ เสนอภาพตัวละครซึ่งก็เปรียบได้กับคนไข้ทางจิต ประสาทพวกหนึ่ง ความจำเป็นที่จะต้องแปลงศาสตร์ทางการแพทย์ให้มาอยู่ในรูปศิลปะของภาษานั้น สุวรรณิทำได้ชัดเจนพอสมควร ด้วยกลวิธีการสร้างฉากที่แสดงอาการจากฤทธิ์ของยาที่ตัวละครเสพเข้าไปในร่างกายแล้วเกิดภาพหลอน เกิดความวิปริตทางประสาทตามระยะของฤทธิ์จากสิ่งเสพติดแต่ละชนิด สุวรรณิใช้ศิลปะทางภาษาสร้างภาพเหล่านี้ได้ใกล้เคียงความจริง และเด่นชัดแก่มนภาพของผู้อ่านให้ผลในการกระตุ้นจิตสำนึก ความรับรู้โทษภัยของสิ่งเสพติด ตัวอย่างการสร้างฉากด้วยกลวิธีนี้ ได้แก่ ฉากที่มารศรี และสุชามาแอบเสพยาทั้งภรรยาและเฮโรอีนในบ้านวิหาร ฉากเพ็ญมีอาการต้องการยาอย่างรุนแรงระหว่างทางไปรับพลอยที่อีสาน และตอนพยายามอดยาที่เมืองนอก การรักษาคนติดเฮโรอีนที่ถ้ากระบอกของรอมในจดหมายที่มีถึงแม่ ฉากอาการมินเมออย่างหนักของนัทกับจูนก่อน เขาตายในโรงแรม ฉากคึกคะนอง เพราะฤทธิ์ยาของโดมินิคกับเพ็ญและชีวา ฉากเจสสิทอรุนทรายเพราะภาพหลอน อาการของตุ้มในห้องเช่าของจัน อาการของสุนม เมื่อชมชานไปขอค่างบ้านกำจร และบ้านวิหาร เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ปรีดีอดทนนั่งฟัง เริ่มมีความรู้สึกอยากออกไปข้างนอก เขาดึงมันให้เหยียดออกจากกัน
ในขณะที่โตมินิคร้อง เอ็ดอิ่ง

"ผมไม่ชอบแสงสว่าง ให้ตายสิ.." โตมินิคสบถ

"ผมเกลียดที่สุดคุณควรจะหยุด แล้วพอยู่แค่นั้น" ปรีดีตามใจ เจ้าของห้อง

"ทำไมผมถึงเกลียด...คุณรู้ไหม"

"ผมไม่ชอบกลางวันเลยให้ตาย" โตมินิคสบถซ้ำ เป็นภาษาพ่อแม่ของเขา

"กลางวันมีแสงพระอาทิตย์ที่นำเกลียด มันแรงเกินไป ร้อนเกินไป เห็นทุกสิ่งทุกอย่างชัดเกินไป" เขายื่นมือออกไปข้างหน้า "ดูสิ...มือของผมนี่ การดูตอนกลางคืนมันจะสวยกว่าตอนกลางวันเป็นไหน ๆ ไม่เห็นเส้นเห็นเอ็นอย่างนี้ ไม่เห็นความเหนียวมือของผมจะขาวสวยเหมือนมือแม่โมนาลิซาในรูป...เมื่อตะกี้ผมคุยถึงเขาไซ้ไหม" โตมินิคหันมาเล่าเรื่องเดิม โดยพูดติดต่อกันไป "ไซ้...ผมคุยถึงเขา คุณรู้สึกยังงัยบ้างเมื่ออยู่ดี ๆ คนที่คุณรักที่สุดหายไป...หายไปอย่างไม่มีร่องรอย เขียวละ ทั้ง ๆ ที่เขาก็ก็นั่งรักกับผมอยู่ดี ๆ ไม่มีเรื่องราวขัดแย้งระหว่างกันเลย

"คุณรู้ไหม" โตมินิคลดเสียงลงจนเป็นกระซิบ "ผมว่าเขาถูกฆ่าตาย"

ถึงจุดนี้เขาลุกขึ้นนั่ง นัยน์ตาลูกโหลงอย่างตื่นเต้น สุดขีด ท่าทางเหมือนตัวละครที่กำลังแสดงอยู่บนเวที กำลังแสดงชีวิตตอนที่หนักที่สุด

"คืนหนึ่ง เขากลับมาที่ห้องนี้" เขาสะบัดหน้าไปมาอย่างจะทวนความทรงจำที่เลอะ เลือน อยู่เสมอด้วยฤทธิ์ยา "เขามีมืออยู่ในมือ โอ๊ย...มีเลือดแดงฉาน..เขาชุกมันไว้...ตรงไหน ตรงไหนอาจจะ เป็นห้องนั้นก็ได้"

"เขาฆ่าคน..เขาทำอย่างนั้นแน่ ๆ อย่างน้อยผมก็เห็น เขา..ถือมีด โอยตายแล้วพระเจ้าช่วยนัยน์ตาเขาประหลาด ไม่เหมือนนัยน์ตามนุษย์หรอกคุณ ผมยังคิดว่าผมฝันไปเสียอีก" เขาตบศีรษะ "เอ..หรือว่าผมฝันไปจริง ๆ ยังงี้แหละคุณ ผมนี่มักจะเอาไอ้เรื่องฝัน ๆ ไปปนกับเรื่องจริง เสมอ... แต่เรื่องที่จริง ที่ถูกก็คือ เขาหายไป ไม่นานหลังจากนั้น".....

นัยน์ตาเขาคูคลายแววพลุ่งพล่านลง มือที่ขึงไขว่คว้าก็ตกลง

"คุณว่าเขาจะถูกฆ่าตายไหม"

"ใคร"

"ก็...คู่รักของผม เขาชื่อซีวา" ปรีดียกไหล่

"แน่ละที่คุณจะต้องตอบว่า...ผมไม่รู้" โตมินิคถอนใจยืดยาว "งั้นเอาอย่างนี้ดีกว่าคุณ ขอบยาก็ผมให้คุณหรือเปล่า"

"อาจจะชอบ" ปรีดีตอบ "เพราะผมมีแนวโน้มอยู่แล้ว"

โตมินิคก้มหน้าลง กัดตรงหว่างคิ้วอยู่ครู่หนึ่ง เหมือนจะกระตุ้นความทรงจำ แล้ว เขาก็นึกเลือน ๆ ขึ้นมาได้ว่าเพี้ยนมาที่นี้เมื่อคืนนี้

"ฉัน เคยฉีดมันถึงวันละแปด เข็ม"

"มันได้อะไรขึ้นมา"

"ได้ความสุข"

"เวลานี้ฉีดวันละกี่ เข็ม" เพ็ญจับตาดูซิ่วที่กำลังมัดแขนโดมินิคด้วยยางเส้นกลม ๆ

"แปด เข็มหรือคะ"

"เขาพยายามลด" ซิ่วเงยหน้าขึ้นบอก "ที่ลดไม่ใช่เพราะอะไรหรอก เพราะไม่มีเวลาจะออกไปไหนต่อไหน ไม่ได้ทำงาน"

เลือดพุ่งออกมาแดงฉาน เพ็ญหลับตาด้วยความหวาดเสียว....จากนั้นอีกไม่นาน โดมินิคก็หลับ เพ็ญก็หลับไปเหมือนกัน เพิ่งจะมารู้สึกเอาตอนนี่เอง

(มายา เล่ม 1 หน้า 132-138)

จากนั้นทั้ง เขาและ เจสสิกาก็สุขสมกันกับ "หญ้า" ที่มีควันหอมชื่น หล่อนพาเขาไปที่ห้องเล็ก ๆ ปรินอนอยู่กับพื้นพรมส่วน เจสสิกานั่งครึ่งนอนอยู่บนเตียง ทั้งคู่กำลังฟังเพลงของ ยูราฮิฟอย่างซาบซึ้ง ต็มคำ เพราะฤทธิ์ของ "หญ้า" ที่ทำให้เข็มนไป...โดยปกติปรินจะไม่เคยฟัง เพลงประเภทอันเดอร์กราวด์นี้เลย และออกจะเกลียด ๆ เอาด้วยซ้ำถ้าเขายังมีสติสัมปชัญญะคืออยู่..... "เจสสิ"

"ฮิ" หล่อนขานรับอยู่ในคอ.....ที่เพดานห้องหล่อนติดกระดาษปิดผนังที่มีลวดลายเร้าร้อน เวลานี้มองดูราวกับมันจะกระโดด...เคลื่อนไหวได้อย่างไรอย่างนั้น เจสสิกาทหลับตาลง มีความรู้สึกกลัวขึ้นมาอย่างประหลาด ไอ้เจ้าลายเพดานนั้น แลเหมือนงูตัวมหึมากำลังขยับตัว และลงมาทาทหล่อน

เจสสิก็ร้องกรี๊ด เสียงดังแข่งกับ เพลงอันเดอร์กราวด์ที่ดนตรีกำลังสอดประสานกันอย่างสุดเหวี่ยง

ปรินดีผงกศีรษะขึ้นมา

"งูนั้น" เจสสิกาก็ "มันจะเลื้อย เข้ามาหาฉัน"

.....

"เหลวไหลเจสสิ" เขาขยับขึ้นนั่งขณะที่เจสสิกาโถมกอดเขาไว้.....

(มายา เล่ม 1 หน้า 60-62)

ระหว่างนั้น เพ็ญสูบบุหรี่มีไส้ เข้าไปอีก ไม่หลับไม่นอน ตัวเบาเหมือนไม่มีน้ำหนัก สภาพเช่นนี้เกิดขึ้นระยะหนึ่งที่ยาออกฤทธิ์ สมายแสนสมาย ทำไมคนในโลกนี้จึงโง่เง่า หนทางที่จะมีความสุขอยู่แค่เอื้อมก็พยายามปฏิเสธ ว่ากันว่าเป็นของไม่ดี.. เป็นของผิดร้าย... เป็นปีศาจ

(มายา เล่ม 1 หน้า 260)

นักทวิมตรงกระจก เห็นหน้าตัวเองมีสีดำ จมูกมีสีรุ ภาพเป็นเงาเหลี่ยมซ้อนกัน
เช่นนี้จะเป็นอย่างอื่นไปไม่ได้เลย นอกจาก... เม้าจัดหรือเวียนศีรษะถึงขนาด เหลียวมามองเห็น
หล่อนร้องไห้ ยิ่งเป็นภาพที่แลดูยั่วโทะสะ จะออกไปเสียในตอนี้ ร่างกายก็ยังไม่อำนวยให้ หัวใจ
เต้นอ่อนรำเหมือนจะหยุดเสียให้ได้ เป็นผลที่มาจากนอนดึกและพิษเหล่าผสมกัน.....

จนร้องไห้ใหญ่โต หน้าตาที่ซีริวของหล่อนยิ่งดูไม่ได้มากขึ้น เสียงร้องไห้ก็เร้าประสาท
แทบคลั่ง

"ฉันเกลียดแก เกลียดแก ได้ยินไหม? นัทตะคอก นัยน์ตาแดงกำ"

.....

.....

"อย่าได้เจอะเจอกันอีกเลย "นักพยายามจุดบุหรี มือสั่นริกจนใช้การไม่ได้ คงเป็น
เพราะเหล่าหลายชนิด อดนอนหลายคืนติดกันนั้นเอง เป็นต้นเหตุ เขาก็ลงผูกเชือกรองเท้า ใจสั่น
ริก ๆ แต่ก็อยากจะออกไปจากที่นี่ให้เร็วที่สุด ทนหล่อนไม่ได้อีกต่อไปอารมณ์เขาเปราะบางยิ่งนัก
ในเวลาี่

นัทไม่ได้ยินเลยว่าหล่อนขยับตัวลุกขึ้นตั้งแต่เมื่อไร ด้วยใบหน้าอันขมขื่น เขียวช้ำและ
เลือดตรงมุมปาก จนค่อย ๆ ดึงกระเป๋ามาใกล้ตัว หล่อนเปิดมันออกอย่างว่องไวเท่า ๆ กับ
อารมณ์ที่พุ่งขึ้นมาประเดี๋ยวนั้น มีคยาวยปลายแหลม ดำสีดำราวกับ เวลากลางคืนที่มีดสนิท กระชับ
อยู่ในมือของหล่อน

(คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ เล่ม 2 หน้า 349-355)

การใช้ภาษาในการเสนองาน (Style)

ท่วงทำนองในการประพันธ์ อันได้แก่ โครงสร้างประโยค ส่วนวนภาษาที่ใช้ในนวนิยาย
นับว่าสำคัญมาก เพราะพฤติกรรมของตัวละครจะค่อย ๆ เปิดเผยธาตุแท้ บุคลิกภาพ อารมณ์ ให้ผู้
อ่านเห็นตาม โดยผ่านทางกรบรรยายในทัศนะของผู้แต่งบ้าง ทัศนะของตัวละครเองบ้าง ทางบท
สนทนา หรือการให้ตัวละครอื่นวิจารณ์ถึงก็ตาม จะเห็นว่าตัวละครทุกตัวมีบทสนทนาที่แสดงชัดถึง
ลักษณะ 3 ประการคือ

พื้นฐานลักษณะนิสัย

วุฒิภาวะทางการศึกษา

ฐานะทางเศรษฐกิจ

บทสนทนาของแต่ละคน เรียกร้องความรู้สึกคล้อยตาม ช่วยให้ค่อย ๆ เข้าใจปัญหามากขึ้น
เป็นลำดับตามพฤติกรรมและบทบาทที่ผู้แต่งเสนอ สุวรรณิใช้ภาษาที่เข้ากับบรรยากาศของเรื่อง รวม

ทั้งบรรยากาศของสมัยในสังคมขณะนั้นของท้องเรื่อง เช่นภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ระดับภาษา เป็นไปตามกลุ่มฐานะทางสังคม และสภาพแวดล้อมของตัวละคร ส่วนใหญ่ใช้คำพูดง่าย ๆ ประโยค ที่ใช้มักจะมีสั้น มีความหมายกระจ่างชัดที่น่าสังเกตคือ สุวรรณีมีส่วนนวนภาษาเฉพาะตัวที่เป็นการแฝง นัย เสียดสี เยาะเย้ย หรือถากถาง ทั้งนี้ส่งผลแก่ลักษณะทางรูปแบบของงาน เพราะเป็นนวนิยาย วิเคราะห์สังคม มีวัตถุประสงค์กระตุ้นเตือนสำนึกทางสังคมจากคนอ่านหลายฝ่าย งานของสุวรรณีจึง มีคุณภาพในด้านเนื้อหาและมีจุดยืนที่แน่นอนในการชี้ปัญหาสังคม เกี่ยวกับยาเสพติดได้อย่างกว้างลึก สุวรรณีใช้ภาษาคะนองของกลุ่มวัยรุ่น และภาษาที่ตัวละครพูดโต้ตอบในแต่ละฉากไม่ว่าจะอยู่ใน อารมณ์ใด หรือแม้ขณะที่ถูกครอบงำด้วยฤทธิ์ของยาเสพติด สุวรรณีทำได้สมจริง

ลักษณะการใช้ภาษาในนวนิยายทั้ง 5 เรื่อง ที่นำมาวิเคราะห์นี้ สามารถแยกให้เห็นกลวิธีในการเสนองานของสุวรรณีด้านศิลปะทางภาษาเด่น ๆ ดังนี้

1. ส่วนนวนภาษาที่ให้ความสมจริงของสภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรม
2. ส่วนนวนภาษาที่เป็นการแสดงทัศนะของผู้แต่งต่อปัญหา ยาเสพติด
3. ส่วนนวนภาษาที่ให้ความรู้สึกลือลือสัมผัส และสุนทรีย์

1. ส่วนนวนภาษาที่ให้ความสมจริงของสภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรม ในนวนิยาย วิเคราะห์สังคมเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์, ทะเลอาอึม, พระจันทร์สีน้ำเงิน, ดอกไม้ในป่าแคด และ มายา ส่วนใหญ่มีส่วนนวนภาษาที่แสดงเจตนาของผู้แต่งในอันที่จะกล่าวถึงสภาพปัญหา ยาเสพติด และ สิ่งแวดล้อมทางสังคมช่วงระยะปี พ.ศ. 2516-2522 อย่างสำนึก มีความจริงใจที่จะเสนอภาพ ปัญหาในลักษณะชักชวนให้ผู้อ่านช่วยกันขบคิด แก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ ทั้งนี้ท่วงทำนองแต่งจะ สะท้อนให้เห็นความเป็นจริงในสังคมที่เอื้อให้ปัญหา ยาเสพติดกำลั่ง เป็นปัญหาที่น่าหนักใจ และสุวรรณี พยายามชี้ถึงต้นตอสาเหตุ การแพร่กระจายของปัญหา และผลของปัญหาซึ่งแผ่กว้างขึ้นทุกขณะใน ปัจจุบัน เพราะสภาพสังคมและวัฒนธรรมที่แปรเปลี่ยนไปจากเดิม

ส่วนนวนภาษาและน้ำเสียงที่ใช้ในการให้ความสมจริงดังกล่าว สุวรรณีมักใช้การบรรยาย ซึ่งมีทั้งผู้แต่งบรรยายเอง และตัวละครบรรยายผ่านบทสนทนา น้ำเสียงจะเน้นไปในทาง เสียดสี และตั้งคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาของสังคมว่า ถึงเวลาหรือยังที่ทุกฝ่ายในสังคมจะสนใจและช่วยกัน คัดค้าน หรือจะคอยให้ปัญหาเกิดกับตน และครอบครัวแล้วคอยโทษผู้อื่น ดังที่เป็นอยู่ ซึ่งมักเป็นว่า ทางบ้านจะโทษโรงเรียน สถานศึกษา โรงเรียนก็อ้างกลับว่าเยาวชนมีโอกาสอยู่ใกล้ชิดที่บ้าน

มากกว่า และทั้งสองฝ่ายนี้ก็ยกให้เป็นความไม่รับผิดชอบของทางบ้านเมืองอีกต่อหนึ่ง รวากับว่าทุกฝ่ายไม่ถือเป็นหน้าที่ของตนโดยตรง นักเขียนเช่นสุวรรณีจึงได้ทำหน้าที่ชี้แนะ และชักจูงใจด้วยน้ำเสียงที่ใช้ความประนีประนอม เรียกร้องให้อ่านยอมรับความเป็นจริงตามสภาพสังคม และช่วยกันแก้ไขตามบทบาท และความรับผิดชอบของตนด้วยความสำนึกในหน้าที่ ดังตัวอย่างการบรรยายเหตุการณ์ที่แสดงความคิดทางค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปโดยผลได้เห็นอยู่จากการแสดงลักษณะนิสัยของตัวละครวัยรุ่น เช่นตอนที่วิฬารพาเพื่อน ๆ กลุ่มที่เห็นผิดเป็นชอบมาเยี่ยมกันที่บ้านของคุณ สำนึกของวิฬารและเพื่อน ๆ วัยรุ่นขณะนั้นคือ

โลกนี้ช่างมีความสุขจริงหนอ ไม่ต้องรับผิดชอบกับอะไรทั้งนั้น

ไม่มีโรงเรียนคอยเป็นก้างขวางคอ

ไม่มีพ่อแม่คอยดูค่า

เต็มไปด้วยเพลงไพเราะ.....จังหวะที่ตื่น เต็มเร้าใจ

ชีวิตคนเราจะต้องการอะไรมากกว่านี้เล่า

(ทะเลาะอ้อม เล่ม 1 หน้า 454)

สุขุมยังเรียนไม่จบมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยซ้ำไป เรียกอย่างสมัยใหม่นี้ก็ว่ายังไม่จบ มศ. สาม แต่สุขุมเก่งไปเสียหมดทุกอย่าง เหล่า บุหรี่ ผู้หญิง ช่างไซกไซนกับชีวิตเสียนี้กระไร

สุขุมจะไม่เก่งอย่างเดียวคือเรื่องเรียน เขาบอกกับเพื่อน ๆ ว่าการเรียนในชั้นเป็นเรื่องเล็ก คนจะแน่จริง...ต้องเรียนจากประสบการณ์ เรียนในชั้นเป็นเรื่องของเด็กอมมือ

(ทะเลาะอ้อม เล่ม 1 หน้า 121-122)

วิฬารแต่งตัวอย่างแบบฮิปปี้นิยมคือสวมกางเกง มีเสื้อกั๊กตัวยาวเพื่อย โดยมีพิกังวลว่าเมืองไทยจะร้อนหรือหนาว สไตลการแต่งตัวตามแบบพวกฮิปปี้พวกวัยรุ่นนิยมกันมาก ถือว่าตามสมัย ทันถ้าหากว่าได้แต่งตัวอย่างนั้น

เด็กผู้ชายพากันโกรธเคืองผู้ปกครองไปตาม ๆ กันที่ยังคับให้ตัดผมสั้น เขาอยากจะไว้ผมยาวเป็นกระเซิง...ส่วนมากก็จำมาจากพวกนักเรียนนั่นแหละ ไม่ว่าจะ เป็นปี เต็ม มาร์มา เลด หรืออะไรอื่นร้อยแปดที่กำลังดังอยู่ทุกวันนี้.....

.....

วิหารเปลี่ยวไปดรอบ ๆ วิทยนเคลื่อนดาไปหมดในวันนี้ ต่างก็แต่งตัวประกวดประชันกัน ใครจะ
ลอกแมกกาซีนได้เหมือนที่สุด และเข้าท่าที่สุด เห็นจะไม่มีใครเกินวิหาร เพราะหล่อนลอกตั้งแต่
เส้นผมไปจนถึงรองเท้าทีเดียว.....

(ทะเลาะอ้อม เล่ม 1 หน้า 301-303)

"อย่าห่วงเลย เรื่องเรียนนะ เรียนเมื่อไรก็ได้ โรงเรียนไม่สำคัญเท่าเรียนจากชีวิตเองหรอก"
เพราะฉนั้นวันนี้รอมจึงไปเรียนชีวิตกับก๊ากจากโรงภาพยนตร์ ซึ่งเป็นการบังเอิญอย่างที่สุด ที่ภาพยนตร์
เรื่องนั้น มีพระเอกนางเอกเป็นเด็กวัยรุ่น หนีผู้ปกครองไปเผชิญชีวิตด้วยตนเอง ความสะเทือนใจ
และอารมณ์ลึกซึ้งที่ได้รับจากภาพยนตร์นั้นเองที่ทำให้รอมหนีแม่ออกจากบ้าน ไปตายเอาดาบหน้า...
แม่คงจะกลุ้มใจอยู่ข้างหอรอก แต่อีกไม่นานก็คงจะหายกลุ้มไปเอง แม่เคยบอกรอมไม่ใช่หรือว่า
เวลาสามารถรักษาทุกสิ่งทุกอย่างให้ดีขึ้นได้

(พระจันทร์สีน้ำเงิน เล่ม 2 หน้า 645)

เด็กถูกจับไปที่นั่นด้วยข้อหาต่าง ๆ กัน ส่วนมากจะเป็นลูกคนยากจนที่พ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่จริงจัง ๆ
หรือบางคนก็ไม่มีพ่อแม่ เด็กพวกนี้จะถูกส่งตัวไปบางนา ในที่สุดจะได้เรียนวิชาชีพจากที่นั่น จะว่าไป
แล้วทางราชการก็ทำดีที่สุดเท่าที่จะทำได้อยู่แล้ว

รอมเริ่มเรียนวิธีขโมยรถจากที่นั่น มีวิชาอีกมากมายที่เรียนได้ ตั้งแต่เรื่อง เล็กไปจนถึง
เรื่องใหญ่ มีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้สอน และสาธิตให้ดูด้วยวิธีเขียนรูปอธิบายอย่างง่าย ๆ

ในนั้นมีบุหรี่ยาย มีทั้งบุหรี่ยัดไส้ ผงขาว เฮโรอีน ส่วนจะเข้าไปได้อย่างไรนั้นไม่มีใคร
รู้ ที่รู้กันก็คือ มีแม่ ๆ

(พระจันทร์สีน้ำเงิน เล่ม 2 หน้า 738)

เย็นนั้นฉันได้นั่งร่วมโต๊ะกับนายของพ่อ ในภัตตาคารแห่งหนึ่ง เขาถูกแวดล้อมด้วยผู้หญิง
สาววัยไล่เลี่ยกัน ดูเขามีความสุข เมื่อได้นั่งเป็นราชาในหมู่ผู้หญิง.....ทุกคนปรารถนาจะได้เป็น
คนเด่นและมีชื่อเสียง ฉันเชื่อว่าในที่นี้เราทุกคนมีความสามารถ และความสามารถนั้นมิใช่มาด้วย
พรสวรรค์ หากมาด้วยความพากเพียรของเราเอง จากวัน เป็น เดือนและ เป็นปีที่เราสะสมบารมี
เพื่อตัวเอง เหตุใดจึงไม่ใช่บารมีเหล่านั้นถึงจะไปสู่ความสำเร็จ แทนที่จะนั่งแวดล้อม เขาผู้
ที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ผลักดันเราไปสู่ความปรารถนาอันยิ่งใหญ่

ตัวฉันพลอยคิดร่างแหไปด้วย ทั้งที่มีได้มีความปรารถนาอันนั้นเลย ทั้งหมดทำให้ฉันนึก
ได้ว่าบางทีคนเราอยู่เพื่อคนอื่น ทำอะไรเพื่อผู้อื่นตลอดเวลา โดยไม่เคยได้เป็นตัวของตัวเอง

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 215-216)

ปลายปีนั้นฉันสอบตก เป็นครั้งแรกในชีวิต ฉันต้องเข้าชั้นในขณะที่ยังเพื่อนคนอื่น ๆ ได้ขึ้น แต่
ก็เป็นที่น่าแปลกที่ผลการสอบได้ประกาศไปแล้ว ประทับชื่ออาจารย์ใหญ่แล้ว เหตุการณ์ได้กลับหน้า
มือเป็นหลังมือภายในสามสัปดาห์ต่อมา

มันทำให้ฉันต้องละอายใจลงไปมากกว่าเดิมที่ฉันได้ขึ้นชั้นกับเขาด้วย จะเป็นเพราะ
อิทธิพลของใครก็ตาม อิทธิพลนั้นได้แผ่เข้ามาในโรงเรียนของเราด้วย ไม่มีความศักดิ์สิทธิ์อีกต่อไป
และฉันคิดว่าฉันไม่อาจวางใจสถาบันใด ๆ ได้อีก

ความผิดหวังในสิ่งรอบข้างทำเอาฉันถึงแก่ป่วยทางใจไประยะหนึ่ง ฉันจะมีชีวิตอยู่ต่อไป
โดยไร้ความภาคภูมิใจ โดยที่ไม่มีอะไร จะยึดเหนี่ยวได้เลยอย่างนั้นหรือ

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 219-220)

พอพยายามให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ฉันตามอำนาจเงินที่บันดาลให้ได้ และพออาจจะคิดว่าเงินและสิ่ง
ของเหล่านั้นจะช่วยถมช่องว่าง คือความเหินห่างระหว่างเราให้เต็มขึ้นมาได้

.....

.....

ฉันมีห้องส่วนตัวไว้ที่บ้านสำหรับที่ฉันจะไปอยู่เมื่อไรก็ได้แล้วแต่ถ้าจะเห็นชอบ การมีบ้าน
สองบ้านนี้เองทำให้ฉันไปไหนต่อไหนได้ตามใจ และบ่อยครั้งที่ฉันไม่ได้อยู่เลยทั้งสองบ้าน หากแต่ไป
ตามทีอื่น ๆ ซึ่งฉันอยากจะไป มีที่ให้พวกเราในวัยรุ่นอีกมากมายที่ไม่ใช่บ้าน โรงเรียนหรือสนามกีฬา

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 348-349)

"เมืองไทยมียาเสพติดมากมายจะเอาชนิดไหนก็ได้" เขาชวนหล่อนคุย

"ฉันได้ยินเพื่อน ๆ บอกเหมือนกัน "เจสสิกาซูซาซัน" พวกเราหลายคนคิดมัน แม้จะรู้ว่า
เป็นของไม่ดี...แต่ฉันก็อยากทดลอง"

"เจสสิกาอยากทดลองทุกอย่าง"

"ใช้ชี" หล่อนยกไหล่ "ชีวิตเป็นของฉันไม่ใช่หรือปรีดี"

"ใช่แล้ว แต่ก็เป็นของคนอื่น ๆ ด้วย อย่างพ่อ...แม่"

"ล้าสมัยมากปรีดี เดียวนี้เราไม่จำเป็นต้องคิดถึงพ่อแม่ไปอีกต่อไปแล้ว พ่อก็อยู่ส่วนพ่อแม่อยู่ ส่วนแม่ เขาก็ใช้ชีวิตของเขา ฉันก็ใช้ชีวิตของฉัน"

ปรีดีฟังแล้วถอนใจถึง เขาจะออกนอกถิ่นนอทางไปมาก แต่เขาก็เป็นผู้ชาย และโคพอที่จะมีสติสัมปชัญญะ และความรับผิดชอบ ขณะที่เจสสิก้าไม่มีอะไรเลย แต่หล่อนก็ปรารถนาที่จะได้รู้จักชีวิต...และชีวิตในความหมายของเจสสิก้าไม่มีอะไรมากไปกว่า กามารมณ์ ผู้ชาย และยาเสพติดที่กำลังระบาคอยู่ทั่วไป

(มายา เล่ม 1 หน้า 89-90)

ทับหนังสือพิมพ์เก็บ นึกถึงข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ขึ้นมาได้ เด็กหนุ่มคนนั้น ก้าวเข้ามาในสำนักพิมพ์ของเขาเอง...เมื่อวานนี้หมวด เคราที่รุ่งรังทำให้เขาจำได้ตั้งแต่วันแรกที่

เขาเบื่อเหลือเกินกับพวกห้อง เรียนความเป็นธรรม ชิน เสียแล้วกับเหตุการณ์ซ้ำ ๆ ในทำนองเดียวกัน แม้ว่าใจเขาจะเอนเอียงในข้างมนุษยธรรมอยู่มาก แต่เขาก็เบื่อ เบื่อพวกเดินขบวนประท้วง และเรียกร้อง เบื่อพวกชาวนาที่เดินขบวนเข้ามาในกรุงเรียกร้องว่าไม่มีที่ทำกินถูกโกง ถูกขูดรีดจนสิ้นเนื้อประดาตัว.....เมื่อเพื่อนเขา เข้าไปสัมภาษณ์อย่างดู แคลน เป็นลักษณะของหนุ่มยุคใหม่กระมังที่ต้องทำท่าเหมือน ๆ กัน คือ เบื่อโลก และเห็นคนอื่นต่ำต้อย ค่อยปัญญากว่าตนเสมอ

"เขาหาว่าผม เป็นพวกแดง" อมรได้ยืนยันส่วว่าเช่นนี้ "เขาว่าผมสองสมผู้คน"

"จริงหรือเปล่า?"

สียกไหล่ เขาไม่ได้มาตามลำพัง แต่มากับเพื่อนที่คู่คล้ายคลึงกัน สองสามคน

"เพื่อนผมคนนี้เคยถูกจับ" เขาว่าอย่างคุ่มแค้นและเกลียดชังโลก "ถูกยึดข้อหาต่าง ๆ นานา ๆ คุณรู้ไหมบ้านเมืองกำลังจะลุกเป็นไฟ ผู้คนต้องหนีเข้าป่าก็เพราะไอ้พวกข้าราชการเลว ๆ คำรวจเลว ๆ ถ้าพวกผมหันหน้าเข้าสู่ก็ถูกจับ ถูกกลั่นแกล้งต่าง ๆ นานา ๆ"

ต่อไปเป็นคำพูดที่สबर้อน อมรรู้ว่า ทุกคำพูด เป็นเรื่องจริง แต่อมรก็ เบื่อที่จะได้ยิน ครึ่งหนึ่งเขาเคยใส่ใจกับปัญหาเหล่านี้มาครั้นนานเข้า ความชินชาก็เกิดขึ้นหมดไฟที่จะแก้ปัญห และกลายเป็นความเบื่อหน่ายในที่สุด

ไม่ใช่หน้าที่ของเขาที่จะแก้ อมรนิกอย่างนี้

(มายา เล่ม 1 หน้า 369-371)

เมื่อพิจารณาสำนวนภาษาที่ให้ความสมจริงของสภาพแวดล้อมทางสังคม และวัฒนธรรม จะเห็นว่า สุวรรณี สุคนธา มีความตั้งใจที่จะให้รายละเอียดของรูปแบบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมไทยปัจจุบันที่เข้าสู่ความเป็นเทศอย่างเต็มตัว คือไม่เพียงแต่สิ่งภายนอกเท่าที่ความจำเป็นของสังคมโลกมีบทบาทกำหนดแต่เป็นความพอใจของคนในสังคมไทยเอง ในการยึดถือว่าการเอาอย่างวัฒนธรรมฝรั่งทุกรูปแบบเป็นการแสดงออกของคนที่เจริญแล้ว เป็นมาตรฐานวัดความศิวิไลซ์ของคน ทั้งนี้สำนวนและน้ำเสียงของผู้แต่งได้แฝงทัศนะในทางตำหนิความประพฤติ และค่านิยมดังกล่าวว่าเป็นการกระทำที่ไร้สติโดยที่ผู้ใหญ่ในสังคมเห็น เป็นเรื่องปกติสามัญ หรือเป็นการที่ล่อถึงความก้าวหน้าทันเหตุการณ์ ทันยุคสมัย ด้วยเหตุผลที่ได้จากการวิเคราะห์จึงทราบว่าผู้แต่งไม่เห็นด้วยกับการถูกรอบงำทางวัฒนธรรม และที่สำคัญปัญหาการเอาอย่างตะวันตกทางวัฒนธรรมทั้งความเป็นอยู่และความนึกคิดนี้ได้นำปัญหาสังคม เกี่ยวเนื่องอีกมากมายมาสู่สังคมไทย และจากการเสนองานนวนิยายวิจารณ์สังคมเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด 5 เรื่องนี้ สุวรรณี ถือเอาสาเหตุจากการผันแปรทางการเมืองและเศรษฐกิจมาเป็นปัจจัย ที่ก่อให้เกิดการถอยหลังของวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ไทยอย่างเด่นชัด แต่สุวรรณีมองผลที่สุดของปัญหาด้วยภาพพจน์ที่รุนแรงโดยให้ตัวละครทุกตัวที่หลงผิดเพื่อเทิมนิยมวัฒนธรรมฝรั่ง ประสบกับความวิบัติของชีวิตคือมีอันต้อง เสียสถานภาพของตนทางสังคม บ้าง หรือเสียหายทางเพศ จนถึงเสียชีวิต ดังที่ผู้แต่งได้ยึดแนวคิด และการให้สารัตถะในงานมุ่งถึงความวิบัติของมนุษย์ทุกเพศ วัย จากการใช้ยาเสพติดอันเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมฝรั่งในหมู่วัยรุ่นและผู้มีปัญหาด้านจิตในสังคมตะวันตก อย่างไรก็ตามในนวนิยาย 5 เรื่องนี้ สุวรรณีให้ตัวละครประสบชะตากรรมจากผลของการถูกล่อหลอมอยู่ในสังคมไทยช่วงผันแปร และจบชีวิตจากยาเสพติดเพียงสองเรื่อง คือ รอม ในเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน และ นัท ในเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ ส่วนอีกสามเรื่อง สุวรรณีใช้หลักคุณธรรมและสำนึกอันดีงามตามธรรมชาติ หรือธาตุแท้ในมนุษย์ทุกผู้ทุกนามที่ย่อมมีอยู่อย่างน้อยต่างกัน เป็นสิ่งกำหนดความรุนแรง และความล้มเหลวของชีวิตตัวละคร และตัวละครอื่น ๆ ที่เข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น ในเรื่อง ทะเลฤๅมิ วิหารสำนึกผิด และปรับความเข้าใจกับมารดาได้, โสพันธ์ และภูตะวัน พาตนออกจากกลุ่มเพื่อนที่ตนหลงผิดคบค้าด้วย กลับไปศึกษาต่อต่างประเทศ, มารศรี สุซาดา คงดำเนินชีวิตหลงผิดอย่างไม่เข็ดหลาบแม้จะผ่านคุกตาราง ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าแคด เขียดเลือกวิถีชีวิตของคนโดยยอม เป็นเมียเก็บของนาย แทน

การหนีปัญหาชีวิตด้วยการ เป็นทาสยาเสพติด โดยเขียนมีความหวังว่าสักวันจะใช้ชีวิตของคนอย่าง อิศระจากการบงการของพ่อและนาย และยึดพระณาเป็นเพื่อนที่รัก ศรัทธาติดต่อกัน ปรับทุกข์กัน ตลอดมา ในเรื่อง มายา เพ็ญ ได้สำนึกของความเป็นแม่ และกรรมสนองกรรมที่ตนค้ายาเสพติด แต่พลอยลูกสาวสุดที่รักคิดยา และ เสียหายทางเพศ กลับมาใช้ชีวิตแม่ลูกตามอัธยาศัย มีอมร เป็น กำลังใจ

2. ส่วนนวนภาษาที่เป็นการแสดงทัศนะของผู้แต่งต่อปัญหา ยาเสพติด ดังกล่าวแล้วว่า สุวรรณี เสนองงานจากอิทธิพลของปัจจัยทางสังคม และทางจิตวิทยาที่ได้รับจากประสบการณ์ในชีวิตจริง ดังนั้น การแสดงทัศนะในงานนวนิยายวิจารณ์สังคม เกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติดทั้ง 5 เรื่องนี้จึงให้น้ำเสียง และ บรรยายภาพของเรื่อง ที่ผู้อ่านจะพบว่าผู้แต่งมีความตั้งใจพูดถึงปัญหา ยาเสพติดที่กำลังอยู่ในภาวะนำวิกฤต อย่างยิ่งอย่างวิเคราะห์ วิเคราะห์ให้ถึงแก่น แต่มีความรอบคอบในการชี้ปัญหา และ เสนอแนะการ คลี่คลายปัญหาอย่างรับผิดชอบในฐานะ เป็นนัก เขียน และคนร่วมสังคม เดียวกัน นวนิยายทั้ง 5 เรื่องนี้ มีส่วนนวนภาษาที่แสดงถึงน้ำใจของคนหวังดี ต้องการชี้บอกผู้รู้เท่าไม่ถึงการณ์ และมองผู้ ประสบปัญหาอย่างเห็นใจ เข้าใจ โดยมีประสบการณ์ของคน เป็น เครื่องรับรองประสิทธิภาพของการ ยอมรับรู้ว่าทุกคนมีโอกาสประสบปัญหาสังคม เกี่ยวกับยาเสพติด ครอบคลุมที่ประเทศชาติยังมีปัญหา ทางสังคมการเมือง และ เศรษฐกิจ เป็นปัญหาตั้งตัวอยู่เช่นนี้ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกี่ยวข้องและ นำไปสู่ปัญหา ยาเสพติดที่พอจะเห็นผลก็คือการแก้ปัญหามาที่ใกล้ตัวที่สุด ได้แก้ปัญหาคอร์รัปชั่น แยก ซึ่งผู้แต่งใช้เป็นประเด็นพื้นฐานสำคัญ ในการ โยงปัญหาและ เหตุการณ์ เพื่อสร้าง โครงเรื่อง

สุวรรณี สุนธธา ใช้ส่วนนวนภาษาแสดงทัศนะ เกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติด โดยแยก เป็นกลวิธี เด่น ๆ ดังนี้

- 2.1 ทัศนะของผู้แต่งโดยตรง
- 2.2 ทัศนะของตัวละคร
- 2.3 ทัศนะของสังคม

2.1 ทัศนะของผู้แต่งโดยตรง

สุวรรณี ให้ข้อคิดและ เสนอทางออกซึ่งพิจารณาได้จากการวิเคราะห์น้ำเสียง และ ส่วนนวนเขียนในงานว่า คนที่ใช้ยาเสพติดไม่ว่าจะมีสาเหตุจากปัญหาใดนำมา ก็ตาม หากตนเองมี ความแข็งแกร่งในจิตใจ ก็สามารถรอดพ้นจากการตกเป็นทาสยาเสพติดอย่าง เกินแก้ ดังที่เพ็ญ ประสบปัญหาจากความไม่เสมอภาคของสังคมชนบท กับสังคมกรุง ต้องต่อสู้เพื่อปากท้อง ทางบ้าน

ที่อีสาน และการศึกษาของลูกจนกลายเป็นปัญหาเด็กขาดความอบอุ่นที่ตกมาถึงพลอย และปัญหาค้า ยาเสพติดข้ามประเทศ ลักษณะปัญหาจะต่อเนื่องเกี่ยวพัน เช่นนี้ เสมอ หรือวิพากษ์ข้อจ้อจี้การ เลี้ยงดูของมารดาผู้มากยศ จึงหาทางออกคมเพื่อนเลว เสพสิ่งเสพติด จนถึงทำการฉกชิงทรัพย์สิน โดยเห็นเป็นของสนุก รอมเด็กชายหัวอ่อนน้อยใจและข้อจ้อจี้ในความรักของมารดาที่มีต่อตน และ ใช้วิธีล่องใจด้วยการออกจากบ้าน หนีไปต่างจังหวัด พาเพื่อนหญิง เข้าบ้านฉันทสำมิภรรยา เสพ สิ่งเสพติดทุกชนิด เขียดประสมความสะเทือนใจจากภาพการตายอันสยดสยองของแม่จึงเป็นคน หัวรั้นและมีความรู้ลึกซึ้งดั่งกับสังคัม แม้เรื่องเล็กน้อยในชีวิต ประสมการณ์การพบเห็นการกระทำ ความประพฤติน่าครุทธาของผู้ใหญ่ เช่น พ่อ, นาย, น้าโสพรรณ ดังกล่าว เป็นปัญหาโยงโยงที่สุวรรณดี ชี้ให้เห็นว่าวิธีแก้ปัญหาคือความส่มิครใจและรู้ตนเองของผู้ติดยา ส่วนทางบ้านเมืองสุวรรณดีมีทัศนะ ว่าขอข้ายของปัญหาใหญ่โต แดกแขนง การปราบปรามและการบ้องกันของทางราชการไม่ทั่วถึง และไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของนักสังคัมวิทยาซึ่งรายงานผล การวิจัยว่า

.....เราไม่คิดว่าปัญหา ยาเสพติดในเมืองไทยจะแก้ได้ง่าย ๆ ทั้งนี้เพราะการใช้ ยาเสพติดไม่ได้เป็นการทำเพื่อ "ความสนุกสนาน" เป็นสำคัญ เราได้พบความ เกี่ยวข้องกันอย่าง ไกลชิดและคงเส้นคงวาระหว่างลักษณะส่วนตัวบางประการของผู้เสพ กับลักษณะและขนาดของยา ที่ใช้.....อาชีบบางประเภทและสถานการณ์แวดล้อมในชีวิตความเป็นอยู่บางอย่าง ทำให้บุคคล ต้องประสบปัญหาส่วนตัว จนกระทั่งทำให้เขามองเห็นไปว่า ยาเสพติดบางชนิดจะช่วยแก้ปัญหาก็ ได้ ตัวอย่างเช่น การใช้ยากระตุ้นประสาทของคนทำงานกลางคืน หรือของนักเรียน นักศึกษาที่ ไกลจะสอบ หรือกำลังสอบและการใช้เหล้าแห้งเพื่อให้ใจกล้า หรือลดความอาย (พวกนางระบำ เปลื้องผ้า) นอกจากนั้นยังมีแนวความคิดและการปฏิบัติทางวัฒนธรรมของคนบางพวก รวมไปถึง การเพาะปลูกพืชบางอย่างได้เอง หรือการทามาได้โดยง่าย ซึ่งล้วนแต่ก่อให้เกิดการใช้กันจน เป็นประเพณีนิยม เราจะต้องเรียนรู้เพิ่มเติมอีกมาก เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในทาง เป็น เหตุ เป็นผล แก่ กัน ระหว่างการใช้ยาเสพติดกับประสมการณ์ที่กระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรงในชีวิต และกับผล การศึกษาเล่าเรียน โดยจะเน้นหนักกระบวนการทางสังคัมที่เชื่อมโยงอยู่ด้วย.....ถ้า เรา ยอมรับกันว่า การสนับสนุนทางสังคัม และการเห็นว่ายาเสพติดไม่มีอะไรเสียหาย มีบทบาทสำคัญใน การเริ่มใช้ และการใช้ยาเสพติดต่อไปอีก เราจะต้องเน้นถึงบทบาทอันสำคัญของ เพื่อนในการบ้องกัน

ไม่ให้ใช้ และการเลิกใช้ยาเสพติดไว้ในแผนดำเนินงานรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ในหมู่นักเรียน
นักศึกษา.....¹

ที่น่าสนใจสุวรรณีมีความคิดและทัศนคติที่ว่าปัญหา ยาเสพติดในวัยรุ่นนั้น เริ่มจากการคบ
เพื่อน และชักนำกันทดลองสิ่งเสพติดขั้นแรกคือบุหรี่ เหล้า กัญชาโดยไม่มีความหวาดเกรงถึงโทษภัย
เพราะเพื่อนในกลุ่มต่าง เห็น เป็นของธรรมดาตั้งได้วิเคราะห์ในการสร้างตัวละครในงานนวนิยาย
5 เรื่องนี้ โดยเห็นว่าสุวรรณีอาจได้ศึกษาและเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัยซึ่ง เสรีน ปุณณทิตานนท์
ได้เผยแพร่ในช่วงระยะที่นวนิยายเหล่านี้ได้ทยอยกันออกสู่สายตาผู้อ่าน คือปี พ.ศ. 2517 เป็นต้น
มา

จากการศึกษาการวิจัยการใช้ยาเสพติดในแง่จิตวิทยาสังคม ผู้วิจัยสรุปว่า

"จากข้อมูลที่ได้จากผู้เสพยาเสพติด ปรากฏว่ากัญชา เป็นสิ่งที่ยิยม ใช้กันแพร่หลายที่สุด
และเรื่องการใช้หรือเสพยาชนิดนี้แหละที่เป็นหัวใจของปัญหา เกี่ยวกับช่องว่างในการติดต่อระหว่าง
ผู้ชักจูงกับผู้รับและปัญหาความ เชื่อถือไว้วางใจในตัวฝ่ายแรก เราจึงขอแนะนำว่าผู้ชักจูงไม่ว่าจะ
เป็นใคร จะต้องสุจริตใจและจริงใจในการกล่าวถึงโทษและภัยของกัญชา เราจะต้องระลึกอยู่เสมอ
ว่า โดยทั่ว ๆ ไป แล้วสุราและเครื่องดื่มมีนเมาอื่น ๆ ให้โทษได้มากกว่ากัญชา ในขณะที่พวกผู้ใหญ่
ดื่มสุราและน้ำเมาอื่น ๆ กันอย่าง เป็นล่ำเป็นสัน อาจทำให้ฝ่ายที่ชักจูงใจดังกล่าวถูกมองไปได้ว่า
โง่งเง่า และเป็นพวกมือถือสาปากถือศีล สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณากันอย่างต่อ่งแท้และจริงจังอีกอย่าง
หนึ่งคือ การทำให้กัญชาเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย มักจะก่อให้เกิดปัญหา เรื่องการมั่วสุมชุมนุมกันในกลุ่มผู้
เสพยาด้วยกัน จนกระทั่ง เกิดเป็นวัฒนธรรมย่อยขึ้น และยังช่วยปูพื้นฐานการค้ายาเสพติดในตลาด
มืดได้อีกด้วย"²

ข้อสรุปการวิจัยทางสังคมวิทยานี้ เป็นข้อมูลที่สุวรรณีนำมา เสนอไว้อย่างครบถ้วนในงาน
ทั้ง 5 เรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

¹ เสรีน ปุณณทิตานนท์, อ่างแล้ว หน้า 94-99.

² เรื่องเดียวกัน.

นานครึ่งหอรอก ฤดูวันจึงจะเขียนมาถามข่าวคราวครึ่งหนึ่ง

วิฬารเกือบจะลืม เขาเลยที่เดียว เช่นเดียวกับที่ลิมโซพันท์ หล่อนกำลังสนใจกับยา เป็นอย่างยิ่ง ไม่เคยคิดและไม่ได้ยังคิดเลยว่า มัน เป็นทางนำไปสู่ความฉิบหาย กลับคิดว่ามันเป็นการโก้ตเสียอีก ถ้าจะคิดขยาดนี้ เขากินกันทั้งนั้น ยากี่ซื้อง่ายแสนสะดวก มีขายอยู่ตามร้านขายยาทั่วไป สุขุมบอก หล่อนว่าเวลานี้มันกำลังระบาคอยู่ตามโรงเรียน เด็กนักเรียนหนุ่มสาวกำลังนิยม พ่อแม่ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์จะเฉลียวใจก็หาไม่.....ยาเสฟติดชนิดร้ายแรงอย่างนี้ก็ยังมีขายกันอยู่ทั่วไป ซื่อ ได้โดยเสรี ไม่ว่าจะ เป็นยี่ห้ออย่างนี้หรืออย่างไหน ๆ มันระบาคอยู่ในหมู่พาร์ทเนอร์และคนกลาง คินก่อน ต่อมาพวกวัยรุ่นก็รับมาอย่างภาคภูมิใจ ใครเล่าจะนึก

นับว่าพวกนี้หาทางไปนรกได้ง่ายและตรงดี เพียงแต่ชอบความ เมามันเท่านั้น
อะไรที่เป็นความไม่ดีไม่งาม เป็นความชั่ว พรรคพวกของวิฬารจะรับมันได้รวดเร็ว
และรับไว้อย่างภาคภูมิใจเสียด้วย

ไม่รู้ว่าเป็นเพราะเหตุใดวิฬารและเพื่อน ๆ จึงเห็นผิดเป็นชอบไปได้ถึงปานนั้น
จะโทษสิ่งแวดล้อม หรือจะโทษวัฒนธรรมตะวันตกที่แพร่เข้ามา.....
จะโทษอะไรกันดีจึงจะฟังดูเข้าที่

.....
.....

แม่เข้มบ่ารุ่งบ่าเรอวิฬารเต็มที เพื่อให้ยาน้อย ๆ เปล่งปลั่งสดชื่นเหมือนที่เคย
แต่ก็ยากนัก เพราะยาเสฟติดนั้นไม่ทำให้ใครสดชื่นเท่าไร มีแต่จะทรุดโทรมลงไป หากว่าตก เป็นทาส
ของมัน

(ทะเลภูอิม เล่ม 1 หน้า 458-460)

ลงจากรถรับจ้างที่ให้คอย เพ็ญชื่อของที่ต้องการอย่างกัญชา

"ของก็มี....เอาไม่"

เพ็ญรู้ว่ามันหมายถึงยาเสฟติดชนิดอื่น ๆ คนขายจะดูประเภทคนซื้อ เสนอขายสินค้า
ที่มี แต่ว่าไม่ใช้กับทุกคนไป

ถ้าผู้ชายคิดด้วย ก็จะพยายามหา "เหยื่อ" ให้ได้มากขึ้น เพื่อการเสฟของตนจะได้
เป็นไปอย่างสะดวกไม่ต้องวิ่งหาเงินตาตั้ง ได้กำไรก็เอาไปซื้อยาต่อชีวิตไปวันหนึ่ง ๆ

ออกจากย่านชายมาแล้ว เพ็ญจึงค่อยโปร่งใจขึ้นบ้าง หล่อนไม่ชอบตำรวจและห้องขัง
สักเท่าไรหรอก

แล้วก็นึกถึงอมร นักข่าวหนังสือพิมพ์คนนั้น บางทีเขาอาจจะทำให้เพ็ญหายเหงาขึ้นมา
ได้บ้างกระมัง หล่อนแฉ้มกระเบาดู "ของ" ที่คนขายแถมยัดเยียดให้มา

"ลองเถอะนำ ดิกว่านุหรีสอดไส้เป็นโหนด ๆ ใช้ง่าย ดึงไส้หรือออก ใส่ไปสองสาม
เกล็ด โลกจะโสภานะคุณ"

โสภางจริงดังว่าหรือเปล่านะ

...ช่วยให้ความว่าแห้วหายไปได้ไหม...คงจะได้กระมัง เพ็ญรีบมิดกระเบา ยังไม่คิด
ว่าตัวเองจะกล้าทรอก เพ็ญนึกถึงภาพโดมินิคกับชีวา เข้ม... เข้มที่แหลม เบี้ยว เลือกแดงฉาน
.....เส้นที่เปราะแล้ว และแข็งไปทั้งตัว

แต่เพ็ญไม่ได้คิดมันนี่นะ เพียงแต่ใส่เข้าไปในนุหรีสองสาม เกล็ดเท่านั้น หลอดเล็กนิด
เดียว เป็นหลอดพลาสติก....อย่างเดียวกับที่เพ็ญเคยเห็นชีวาฉีดให้โดมินิค ได้ยาเสพติดพวกนี้
มันช่างใช้ง่าย สูดก็ได้ ฉีดก็ได้ ใช้ง่ายเสีย จริงเชียว

ยังไม่ใช้มันทรอก ซ้อมมาด้อย่างงั้นเอง เพ็ญบอกกับตัวเอง สำหรับวันนี้ เพ็ญต้องการ
เพียงกัญชาพอให้โลกมันครึ้ม พอให้ใจคอยเคราะห์

กลิ่นของมันเหม็นเขียว คลบอบอวลในรถ คนขับทำจุกพุดพิศรัยทีเดียวว่าเป็นกัญชา เขา
แลดูเพ็ญทางกระจก และคิดว่าหน้าคาก็แลดูดีไม่น่าเลย

(มายา เล่ม 1 หน้า 200-202)

2.2 ทักษะของตัวละคร

ดังกล่าวแล้วว่าสุวรรณิแยกแยะตัวละคร เป็นตัวแทนการมองปัญหาเสพติดในสังคม
ไทย ตัวละครในงานแต่ละเรื่องจะพิจารณาแบ่งได้ตามระดับอายุของบุคคลที่จะมีโอกาสใช้ยา และ
ประสบปัญหาสังคมเกี่ยวเนื่องต่อไป ได้แก่เรื่อง ทะเลาะอ้อม, พระจันทร์สีน้ำเงิน, ดอกไม้ในป่าแดด
ให้ภาพปัญหาพฤติกรรมและความนึกคิด หรือทักษะต่อปัญหาของเด็กวัยรุ่น หรือเยาวชนทั้งชายหญิง
ซึ่งมีอายุประมาณ 13-15 ปี ในเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ เสนอทักษะของผู้ประสบปัญหาที่อยู่ในวัย
เริ่มหนุ่มสาว มีวุฒิภาวะทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา ส่วนใน มายา เป็นทักษะของผู้ที่บรรลุนิติภาวะ

แล้วจากการกำหนดตัวละครที่เดินเรื่องส่วนใหญ่ ยกเว้นพลอยลูกสาว เทพียุซึ่งอยู่ในระยะวัยรุ่น โดยผู้แต่งไม่ได้ให้ความสำคัญมากกว่าการใช้เป็นภาพเปรียบเทียบโยงโยงของปัญหา และคลี่คลายเรื่องในตอนจบ เพราะพลอยเป็นตัวละครที่มีบทบาทน้อยที่สุดในเรื่อง แต่ผู้อ่านทราบความเกี่ยวพันของปัญหาของสองแม่ลูกจากการบรรยายของผู้แต่ง

"นัทเอาอะไร....วิสกี้ บรันดี หรือ กาแฟ.....มาริสวนน่า"

"คนไทยเรียกกัญชา"

"กัญชา" หล่อนเรียกตามถ้อยสำเนียงนำชน "เพื่อน ๆ ชอบมาก"

"แต่ผมไม่ชอบ มันเป็นยาเสพติด"

"คนไทยชอบกันไม่ใช่หรือ"

"เป็นส่วนน้อย" นัทตอบ "แต่เวลานี้เด็กวัยรุ่นกำลังจะหันไปสูบกัญชากันมากขึ้น เพราะอิทธิพลของพวกฮิปปี้ เขาเห็นว่าการเลียนแบบการกระทำของพวกฮิปปี้เป็นของโก้"

"หมายความว่าพวกฮิปปี้มีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นของไทย"

"ผมคิดว่าอย่างนั้น"

(คตินี้ไม่มีพระจันทร์ เล่ม 2 หน้า 325)

กลับจากศาลทุกคนจะต้องถูกตรวจอย่างถี่ถ้วนละเอียด คืบ ตั้งแต่ตัวจรดเท้า การตรวจนี้จะทำสองครั้งอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่มีผู้มาเยี่ยม ด้วยเกรงว่าจะมียาเสพติด เงินหรืออะไรอื่น ๆ ที่ผิดระเบียบ วิหารจึงพยักหน้า หยิบจดหมายมาฉีกด้วยมือ จดหมายทุกฉบับที่ผ่านเข้าไปหรือผ่านมาจะต้องผ่านผู้ควบคุม

"เขาว่าไง จดหมายโสพันซ์ไซ้ใหม่" มารศรีอยากรู้อ้างนิกอิฉาที่วิหารมีจดหมาย..... แต่ถึงไม่มีมารศรีก็อิฉาวิหารเป็นเรื่องปกติ "ไซ้เขาจะมา" วิหารตอบสั้น ๆ แลออกไปนอกรถครู่หนึ่ง เห็นผู้คนตามถนนที่มีอิสรระแล้วนิกอิฉา "เร็ว ๆ นี้ไม่ยากให้เขารู้เลย"

"ก็...คุณแม่จะประกันอยู่แล้วไม่ใช่หรือ"

"คุณแม่พยายาม" วิหารเบือนหน้ากลับ "แต่เราก็ไม่รู้ว่าคุณแม่พยายามจริงหรือเปล่านั้นหรืออยากจะตัดสันดานเรา อยู่ในนี้เหลวไหลไม่ได้"

"คงไม่มีแม่คนไหนอยากให้ลูกลำบาก" มารศรีมองดูจดหมายในมือวิหารปล่อยใจให้นึกถึงโสพันซ์อยู่ครู่หนึ่ง มารศรีเคยรักเขาอยากเอาชนะเขา อยากแข่งกับวิหารทั้งที่รู้ว่ามันเป็นไปไม่ได้

มารศรีพูดขึ้นอีก

"แต่วันแม่เรา แม่เราไม่เคยมาดูคำดูดีเลย แต่ทางศาลเขาบอกว่าเขาแจ้งไปทางบ้านแล้ว แม่ได้หมายของศาลคงตกใจ เสร็จแล้วยังค้นหาว่าทำเรื่องเดือดร้อน แม่ไม่ชอบอะไรนอกจากเงิน"

"ใครจะไม่ชอบเงิน" วิหารทิมทำ "แม่ของแก คุณแม่ของฉันชอบเงินกันทั้งนั้น มีเท่าไรก็ไม่พอ"

"แต่แม่เราไม่เคยมี จนอยู่เสมอ" มารศรีเสียงอ่อนลงไป

"อย่าว่าแต่แม่แกเลย แม่ฉันก็เหมือนกัน เขาว่าเขาไม่พอ ความพอหรือไม่พอนี้จะวัดกันตรงไหน"

.....

.....

วิหารส่งจดหมายให้ผู้คุม ซึ่งรีบไปตรวจอย่างลวก ๆ

.....

คืนนั้นหล่อนอ่านจดหมายซ้ำแล้วซ้ำเล่า

วิคนดีของโสพันซ์ ยังไม่อยากจะเชื่อว่าที่วิไม่เคยเขียนถึงเลย แต่จะบอกข่าวดี โสพันซ์กำลังจะกลับไปอีกครั้งหนึ่ง เพราะสอบได้คะแนนดีมาก คุณพ่อจึงให้รางวัลเป็นเงินพอที่จะท่องเที่ยวได้ในช่วงซัมเมอร์นี้ แต่โสพันซ์เลือกมาเมืองไทย คุณพ่อทราบเข้าคงแปลกใจเหมือนกันว่า ทำไมโสพันซ์จึงอยากจะทำกรุงเทพฯ ทุกปี เราคงจะได้สนุกกันอีกอย่างวันเก่า ๆ ที่ผ่านมา แต่จะไม่มีการสนุกสนานกันอีก เพราะได้ข่าวว่าตำรวจเข้มงวดมาก กัญชาไทยมีชื่อกระฉ่อนไปทั่วโลก พวกนิยมกัญชาที่นี่ ใฝ่ฝันเหลือเกินที่จะได้มาสูบกัญชาที่เมืองไทยสักครั้งหนึ่ง พวกนิยมอเมริกันเท่านั้นที่บ้าตามพวกฮิปปี้ไปด้วย แต่ว่าฮิปปี้ก็เถอะ กำลังจะล้าสมัยลงไปทุกที คิดว่าคงสูญพันธุ์ไปในไม่ช้านี้ และมีพันธุ์ใหม่ ๆ ขึ้นมาแทน ซึ่งอาจจะเปลี่ยนโฉมไปบ้าง แต่ที่เหมือน ๆ กันก็คงจะละ เตะเหมือนกัน ได้ข่าวว่าทางเมืองไทยเด็กวัยรุ่นอย่างพวกเราพยายามตามกันอเมริกันกันเต็มที่ ตัวอย่างดี ๆ ก็ไม่เอาอย่าง แต่ไปรับอย่างเหลวไหลมา เรื่องนี้โสพันซ์ไม่อยากจะพูดมาก จะกลายเป็นตาแก่สำหรับวิไปเปล่า ๆ

ได้ข่าวว่าพวกเราแตกแยกกันไปหมด ไฉนตาย น่าเสียดายที่มันด่วนตายแต่อายุยังน้อย

ได้ยินข่าวแล้วสลัดใจบอกไม่ถูก น่าแปลกที่คนอย่างสุขุม ไม่น่าจะปล่อยตัวให้เป็นทาสยาเสพติดขนาดนั้น วิกิเหมือนกันควรระวังตัวไว้บ้าง ถ้าเพียงแต่อยากลองสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ก็ไม่เป็นไร แต่อย่า ลองจนถึงกับติด มัน เป็นอันตรายทุกอย่างตั้งแต่กฎหมายบ้าน เมืองไปจนถึงสุขภาพของเราเอง

(ทะเลาะอึม เล่ม 2 หน้า 444-448)

.....คนบางคน บางจำพวก อัจฉาริชยาคนมั่งมี มีประชดประชันและอัจฉาริชยาต่าง ๆ เห็นคนเขานั่งรถก็อัจฉาริชยาในทันทีที่ได้เวยะเย้ยหรือมีช่องทาง ปมด้อยที่กดไว้ในใจลึก ๆ ก็จะได้แสดงออกมาทันที"

น้ำโสพรรณหน้าแดง เข้ม

"ผมไม่ได้ว่าคุณโสพรรณนะครับ นี่ยกตัวอย่างให้ฟังเท่านั้น เหมือนพวกอยากเป็นคอมมิวนิสต์อยากเพราะอะไร เพราะเหตุผลง่าย ๆ ดิ้น ๆ อยากจะแบ่งสมบัติคนรวยมาให้คนจน อยากมีอยากได้ เมื่อไม่มีปัญญาอย่างอื่นก็ใช้ลัทธินี้เพื่อประโยชน์ของตัวเอง" เขาขยับร่างอันใหญ่โตสมบุรณ์ไปมา "ขอโทษนะครับคุณโสพรรณ ปากผมมันขี้มึงจะเลยเถิดอย่างนี้แหละ เวลาที่รัฐบาลเรากำลังประสบปัญหายุ่งยากเพราะพวกฝักใฝ่ลัทธิมหาประลัย"

น้ำโสพรรณเอ่ยขึ้นว่า

"คุณคิดอย่างพวกนายทุน" น้ำโสพรรณมองผ่านหน้านายแวบหนึ่ง "ตายจริง ดิฉันลืมไปว่ากำลังคุยกับนายตำรวจใหญ่ ดิฉันไม่พูดเรื่องการ เมืองละคะ ปลอดภัยไว้ก่อนดีกว่า....เอ้อ.... ดิฉันใช้ภาษิตคนไทยยังงัยคะ รัฐรักษาตัวรอดเป็นยอดดี"

.....

"คุณอยากพูดอะไรบ้าง"

"ไม่ใช่ดิฉันหรอกคะ ดิฉันหมายถึงคนไทยที่มีความคิดอ่าน มีการศึกษา เขาอยากพูดกันทั้งนั้นแต่มันมีอันตราย"

"อันตรายนั้นมาจากไหน"

"ใครจะทราบละคะ ดิฉันว่ามาได้จากทุกหนทุกแห่ง"

.....

"คุณพูดยังกับว่าเราอยู่ในยุคของความกลัว" น้ำโสพรรณหัวเราะ

"เปล่าเลยคะ อย่างน้อยดิฉันก็ไม่กลัวจนเกินควร ยังมีคนใจดีอย่างท่านไว้...สำหรับพูดจาด้วย"

นายยิ้มแต่มีนัยน์ตาครุ่นคิด

"ถ้าอย่างงั้นคุณก็ยังไม่หมดหวังเสียทีเดียว"

"ดิฉันไม่ได้หวัง หวังถึงยุคพระศรีอวราช์หรอกคะ แต่ก็ไม่จำเป็นที่เราจะต้องพูดถึงความหวังให้ใคร ๆ ฟังไม่ใช่หรือคะ"

"คุณพูดแย้งกับตอนแรก" น้ำโสพรรณก้มลงดูโต๊ะ"

"นักจิตวิทยาพูดว่า คนเรามีบุคลิกขัดแย้งกัน...อาจเป็นไปได้" พ่อพูดขึ้น "เป็นไปได้ทั้งในวัยที่มีความขัดแย้งกันมากที่สุด เช่นวัยรุ่นอย่างพวกเขี่ยด ไปจนถึงผู้ใหญ่อย่างผม อย่างคุณโสพรรณ"

"พูดอย่างภาษาเด็กสมัยใหม่ เขาว่า เราอยู่ในยุคสับสน.....จริงหรือคะ"

.....

"ต้องถามเขี่ยด...เขี่ยด เราอยู่ในยุคสับสนจริงหรือเปล่า"

นายมองมาทางฉันมีสายตาดูใจดี ไม่มีใครที่จะสังเกตเห็นได้

"จริงกระมังคะ วัยรุ่นถึงได้หันไปหาที่ยึดเหนี่ยวใหม่ ๆ" พ่อหันมามองฉัน

"อะไรที่เขี่ยดว่า" ฉันอีกอ้อ

"พูดซิเขี่ยด"

"ก็...ก็อย่างที่บางคนหันไปหาภักฐา ยาสเสพติด เหล้าแห้ง เฮโรอีนใจคะ"

(คอกไม้ในป่าแดด เล่ม 1 หน้า 249-256)

"เรื่องยาเสพติดมีความจริงแค่ไหนคะ" คุณหญิงชวนนายสนทนาขึ้นอีก

ทุกครั้งที่มีคนเอ่ยถึงยาเสพติด ฉันเชื่อว่านายมีกิริยาพิศปกติ ถ้าไม่สำรวมเพื่อจะต่อต้านก็พยายาม

...พยายามอะไรสักอย่างหนึ่งที่ฉันคิดไม่ออก รู้แต่ว่านายพิศปกติไป

"กับพวกวัยรุ่น" คุณหญิงเอ่ยขึ้นอีก

"ถามเขี่ยดดูซิ เขาเป็นวัยรุ่นคนเดียวในที่นี้"

"ความเห็นของเขี่ยดอาจไม่ถูกต้อง วัยรุ่นคนเดียวจะพูดแทนวัยรุ่นทั้งหมดได้อย่างไรคะ เขี่ยดว่า...

เอ้อ...คนดีก็มี คนเลวก็มี เขี่ยดว่าก็เหมือนผู้ใหญ่บางคนก็ดี บางคนเลว แต่จะตัดสินคนทั้งหมดด้วย

คนเดียวไม่ได้" ฉันพูดเพื่อจะให้พ้นปัญหาเสียโดยเร็ว เหตุใดพวกผู้ใหญ่จึงสนใจแต่วัยรุ่น ไม่เคยมอง



ดูตัวเองบ้างเลย

"ดิฉันที่น่าตกใจ ถ้าเด็กรุ่นนี้จะเห็นว่าการสูบบุหรี่เป็นเรื่องทันสมัย"

"ก็ชานะไม่เท่าไรหรอกค่ะ" คนสูงอายุในที่นั้นพูดขึ้นบ้าง "ไอ้พวกผงขาวพวกยาเม็ดนะชิคะเด็ก ๆ นิยมกันมาก...ทำไม...ทำไมถึงยังมีขายให้พวกเด็ก ๆ ทำไมตำรวจไม่จับ ทำไมไม่สอดส่องกันให้ใกล้ชิด สำนวจไปถึงต้นตอ ดิฉันว่ามันไม่ยาก"

ฉันรู้ว่าหล่อนเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนสหศึกษาแห่งหนึ่ง หล่อนกำลังมีปัญหาหนักอก เรื่องนี้มาก ยาเสพติดระบาดไปทั่วในหมู่นักเรียน

.....ใครเป็นคนอยู่หลังจากนี้ เป็นปัญหาที่หล่อนพยายามพูดให้คนร่วมโต๊ะฟัง "อนาคตจะเป็นอย่างไร ถ้าวัยรุ่นของเราติดกัญชาติดเฮโรอีนกันงอมแงม ขอให้คิดดูซิคะ... ดิฉันคิดว่าคนชักโยอยู่ข้างหลังจะต้องมีอิทธิพลใหญ่...เงินใหญ่"

(ดอกไม้ในป่าแดด เล่ม 1 หน้า 310-311)

"ฉันไม่ค่อยได้รู้จักคนดี ๆ มากนักหรอก" เพ็ญบอก "คนที่ฉันรู้จักเขา ไม่คิดยา ก็เป็นคนหากิน" หล่อนคิดถึงนุษ หล่อนหัวเราะขึ้น ๆ เมื่อพูดต่อไปว่า "คนที่ดีที่สุดก็คงจะเป็นคุณนี่แหละ".....
.....สำหรับอมร ดีแล้วไม่สำคัญ แต่ว่า..." เขายิ้ม ๆ "ต้องมีแต่ตาม เคนนะ"
"ต้องไม่คิดยา" เพ็ญต่อ "ใช่ไหมคะ" หล่อนถอนใจใหญ่ บางครั้งก็นึกได้เหมือนกันถึงการควรหรือไม่ควร

"ฉันไม่ได้คิดนี่"

"คิด" อมรเถียงด้วยสีหน้าจริงจัง อวดแสดงใจไม่ได้เมื่อนึกถึงภาพเพ็ญที่ตะเกียกตะกายไขว่คว้า "เลิกเสียทีเถอะเพ็ญ" เขาว่าขึ้นด้วยเสียงอ่อนโยน "ไม่ดีสำหรับใครเลยสักคนเดียว นอกจากไอ้พวกสัตว์นรกที่ค้ายา ทำมาหากินกับมันเท่านั้นที่ร่ำรวยเป็นเศรษฐีไปตาม ๆ กัน"
"แต่พวกที่ขายนะ จน ๆ กันทั้งนั้นนะคะ" เพ็ญแย้ง
"พวกติดด้วยกันนะซี..." อมรดับนุหรี และดูควันที่ลอยเป็นสาย "ผมหมายถึงพวกตัวใหญ่ ๆ ที่อยู่เบื้องหลัง...เพ็ญรู้ไหมว่า ถ้ามีคนคิดยามาก ๆ บ้านเมืองจะเป็นอย่างไร"
"ช่างเป็นไร" เพ็ญบอก "บ้านเมืองไม่ใช่ของเรานี่คะ"

(มายา เล่ม 1 หน้า 347-349)

"อมระคะ...คุณรู้ไหมว่าพวกที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดนะ ต้องมีอันเป็นไปทุกราย อย่างฉันนี่ก็ เป็นไปได้ที่จะถูก..ฆ่า"

(มาया เล่ม 2 หน้า 1087-1088)

"พลอยเป็นเด็กแปลกคะ" ครูบอกเพ็ญด้วยท่าทางซึ่งแสดงความสนใจ เป็นอย่างมาก เพราะ ได้ของฝากจากเพ็ญจนพอใจ "แกชอบหนีออกไปข้างนอก หนีทุกครั้งที่มีโอกาสจะหนีได้คราวนี้..." ครูหัวเราะจืด ๆ อย่างรู้ผิด "แกหนีไปหลายวันที่เดียว เติ้งจะได้ตัวมาก่อนคุณมาไม่กี่ชั่วโมง ต่อไป นี้ เห็นจะต้องมีคนคอยคุมแกแล้วจะต้องคุมตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง เสียด้วย"

"แกหนีไปไหนนะคะ..ครูทราบไหม"

คุณครูส่ายหน้า

"เรากำลังสืบกันอยู่คะ เข้าใจว่าเขาจะมีเพื่อน แหม เด็กสมัยนี้เลี้ยง...ลำบากคะ ไม่ใช่แต่หนูพลอยคนเดียวที่เลี้ยงยาก เรามีอีกหลายคน...เอ๊ย ล้วนแล้วแต่เป็นเด็กมีปัญหา แล้วพวกนี้แกก็ชอบจับกลุ่มกัน เด็กไปกลับก็ไม่ใช่เล่นนะคะ แล้วสมัยนี้สิ่งยั่วยุมันก็มากเสียด้วย"

"มีปัญหาเรื่องยาเสพติดบ้างไหม" เพ็ญถามออกไปอย่างหนึ่งภายใต้จิตสำนึกละคระมัง "หรือว่าโรงเรียนผู้หญิงไม่มี"

ครูทำหน้าจืดลงไปยิ่งกว่าเดิมตอบอ้อมแอ้มว่า

"ปัญหานี้ มีเกือบทุกโรงเรียนละคะ"

"อะไร..โรงเรียนที่มีแต่ผู้หญิงล้วน ๆ นี่นะหรือคะ"

"เรายังจับไม่มั่นคงไม่ตาย" ครูตอบ "อีกอย่างหนึ่งนะคะ ผู้ปกครองสมัยนี้ไม่ค่อยจะดูแลลูกกันเลย เรียกว่าพ่อแม่จับลูกโยนใส่รั้วโรงเรียนแล้วก็คิดว่า ครูจะสอนทุกสิ่งทุกอย่างได้" ครูลดเสียงลงไปเมื่อพูดว่า "อันที่จริงแล้วจะต้องช่วยกัน ทั้งผู้ปกครองและนักเรียนเองกับครูถ้า ร่วมกันได้ทุกฝ่ายละก็อ มันก็ไม่ยาก"

"แปลว่าครูยอมรับว่าเด็ก ๆ ที่นี้ใช้ยาเสพติดกันหรือคะ" เพ็ญถามเสียงสูง

"แหม...ก็ไม่เชิงคะ ดิฉันว่าปัญหานี้ ทุก ๆ โรงเรียนต้องประสบ.....อย่างนั้นต่างหากคะ"

เพ็ญฟังคำตอบนั้นด้วยความกุ่มใจเป็นอย่างยิ่ง แล้วหล่อนก็มาถึงที่นี้จากคำแนะนำของ โดมินิคและอมระ

(มาया เล่ม 2 หน้า 982-985)

2.3 ทักษะของสังคม

ในงานนวนิยายวิจารณ์สังคม 5 เรื่องนี้ สุวรรณีเน้นความไร้ประสิทธิภาพของรัฐบาลในการจัดหรือแก้ปัญหาสาธารณสุข จนมีจำนวนประชาชนจึงเลิกหวังที่จะรอคอยความสำเร็จจากผู้บริหารประเทศ ความไม่เชื่อถือในผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลเป็นจุดอ่อนที่เร่งให้คนบางกลุ่มแสวงหาความมั่นคง เพื่อการอยู่รอด การค้ายาเสพติดและการลักลอบขาย เป็นทางหนึ่ง ซึ่งทราบกันทั่วไปว่าสามารถนำมาซึ่งผลประโยชน์อย่างมากมายแก่ผู้ค้าและผู้ร่วมดำเนินการ จึงเห็นได้ว่าปัญหาความอยู่รอดของคนในสังคม เป็นต้นตอหรือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ปัญหาสาธารณสุขยังคงแพร่กระจายอยู่ทุกวันนี้ คราบไคที่คนในสังคมบางส่วนยังไม่ละวางความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน แสวงหาความมั่นคงของชีวิตด้วยการค้ายาเสพติด เพื่อนร่วมสังคมผู้ประสบปัญหาชีวิต ยังหาทางออกไม่ได้ก็จะคิดสั้นหันมาใช้ยาเสพติด เพราะความท้อแท้ชั่วคราว พฤติกรรมของผู้ค้ายาเสพติด เช่นนี้ เป็นตัวการนำความวิบัติมาสู่ทรัพย์สินและประชากรของชาติ ดังทักษะที่ได้จากน้ำเสียงในการวิเคราะห์งานสร้างสรรค์สังคม อันมีสารัตถะเกี่ยวกับปัญหาสาธารณสุขซึ่งผู้แต่ง พุ่งเล็งให้เป็นเครื่องเตือนใจคนในสังคม มีดังตัวอย่างต่อไปนี้

หนังสือพิมพ์ขายดิบขายดี เป็นหน้าหน้าท่า ทุกคนอยากจะรู้ชะตากรรมของตำรวจที่คดีโกงประชาชน ด้วยการค้ายาเสพติด....แต่ที่ว่าไม่มีใครหรอกที่จะได้รู้เร็วทันใจ แม้จะกระหายเหลือเกินที่จะเห็นผู้กระทำผิดมีอันเป็นไป เช่นว่าติดคุกติดตะราง หรือมีโทษถึงที่สุด

นายบอกว่

"แล้วคนก็จะลืมไปเอง"

"เรื่องที่จะทำให้คนสนใจ ไม่ได้มีเรื่องเดียว รอให้คนลืม จะทำอะไรก็ง่ายเข้า"

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 2 หน้า 285)

"คุณว่าฉันพูดถูกไหมคะ...ถ้าฉันจะบอกว่าคนจน เป็นเหยื่อของคนรวยยิ่งขึ้นไปทุกที ขณะที่คนจน ๆ มากยิ่งขึ้น" หล่อนเปิดกระเป๋าทียบนุหรี ยังไม่ต้องการมันหรือในเวลานี้..... แม้เทพธิดามีกลีบขาวผ่น หล่อนไม่ได้คิดมันนั้นะ เพียงแต่นึกอยากสูบนุหรีเท่านั้นเอง

(มายา เล่ม 1 หน้า 319-322)

"ผมไปอ่านสถิติที่ไหนก็ไม่รู้ บอกว่าอัตราคนคิดยาในเมืองไทย มีส่วนเฉลี่ยนำตกใจมาก ประเทศชาติต้องสูญเสียกำลังเงินไปมากมาย รัฐบาลก็ไม่มีนโยบายกับเรื่องนี้อย่างจริงจัง บางคน

ถึงกับลือว่า ที่ยาเสพติดระบาดหนักใน เมืองไทยก็ เพราะมีผู้มีอิทธิพลค้ำกันเอง"

(มายา เล่ม 2 หน้า 879)

3. ส่วนนภาษาที่ให้ความรู้สึกสอสมผัส และสุนทรีย์ สุวรรณีมีส่วนโวหาร และภาษาที่เฉียบแหลม จับใจ มีการเลือกใช้ถ้อยคำในการสร้างภาพพจน์ สะท้อนภาพเหตุการณ์ สีสภาพพรรณนาที่สื่ออารมณ์ ให้ความรู้สึกร่วม นอกจากนี้สุวรรณียังนิยมใช้สำนวนเสียดสีที่แฝงอารมณ์ขัน

สุวรรณี สุคนธา เป็นที่รู้จักของผู้อ่านในฐานะนักเขียนศิลปิน ทั้งนี้เพราะความรู้สึกและอารมณ์ที่ได้จากการอ่านงานประพันธ์ทั้งหลายของนักเขียนผู้นี้ หากเป็นการบรรยายโวหารก็ให้สำนึกและสติเสมือนว่าเราได้เข้าไปอยู่ในเรื่องราว และเหตุการณ์นั้น ๆ ไม่ในอดีตก็กำลังเผชิญอยู่หรือมีทำที่ว่าจะเกิดขึ้นกับเราในไม่ช้านี้ หรือหาก เป็นการพรรณนา เปรียบเทียบไม่ว่าจะเป็นสรรพสิ่ง ธรรมชาติ ก็ให้ความรู้สึกสัมผัส และความประทับใจเสมือนผู้อ่านได้ประจักษ์กับตา ได้ยินกับหู และได้สัมผัสด้วยมือเอง ความสามารถเชิงวรรณศิลป์ในลักษณะนี้เป็นความถนัดเฉพาะตัวของสุวรรณี โดยที่สุวรรณีมีความสามารถ สายตา และอารมณ์ ซึ่งเป็นคุณสมบัติพิเศษหรือพรสวรรค์ของศิลปินเท่านั้น อาจสรุปลักษณะสำนวนภาษาในเชิงสุนทรีย์ รสในงานนวนิยายวิจารณ์สังคม 5 เรื่อง ที่วิเคราะห์นี้ได้เป็น 2 แนวคือ

3.1 แนวธรรมชาตินิยม

3.2 แนวสื่อแสดงความประทับใจ

3.1 แนวธรรมชาตินิยม สุวรรณีใช้การพรรณนาธรรมชาติด้วยสำนวนที่ไพเราะ สามารถเรียกร่อง ความรู้สึกอ่อนไหวของประสาทรับรู้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดสู่อารมณ์ของผู้อ่านได้ลึกซึ้งกินใจ พิถีพิถันแม้ในรายละเอียดปลีกย่อย ส่วนที่ให้คุณค่าทางสุนทรีย์ทางธรรมชาตินิยมนี้สุวรรณีได้มาจากภูมิหลังในวัยเด็ก ชีวิตที่จังหวัดพิษณุโลกบ้านเกิด เมืองนอนและธรรมชาติทั่วไปของภาคเหนือของไทยถูกนำมาพรรณนาด้วยสำนวนภาษาที่มีพลังของแสง สี เสียงซิมซายแฝงอยู่อย่างเต็มเปี่ยม ทำให้ผู้อ่านมองเห็นความงามของโลก และธรรมชาติรอบตัวที่เคยมองดูอย่างผิวเผิน งานของสุวรรณีจึงให้คุณค่าทางอารมณ์ ด้วยกาโน้มมนำผู้อ่านให้เข้าไปใกล้ชิดกับธรรมชาติ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ฉันลุกขึ้นยืนดูฝนซึ่งค่อยตกแรงขึ้นทุกที เม็ดใหญ่ขึ้นและในที่สุดอากาศเป็นละอองขาวไปทั่ว

เห็นใบไม้เขียวและดอกสีแสดไหว เลื่อนอยู่ในน้ำ รวากับรูปเขียนที่เพิ่งจะร่างสีคร่าว ๆ ลงไปใน ผืนผ้า.....

คืนนั้นกบ เขียวร้องแหว่หลังฝนตก ถ้าฟังดูให้ตีจะไต่ย็นว่ามันไม่ได้ร้อง เป็นท่วงทำนอง เดียวกัน บ้างทอดระยะยาวถี่และห่าง น้ำหนัก เสียงหลดหลั่นกันไป

ตอนเช้ามีคมีน้ำขัง เป็นหย่อม ๆ ฝนไปกับกอกหญ้า เขียวชุ่ม บริเวณหน้าบ้านของมีากว้าง มากจนไม่แลเห็นบ้านใครอื่น เหมือนที่เราอยู่ตามลำพังในโลก ฉันตั้งใจให้ชอบที่นี่ได้ เร็วกว่าแห่ง อื่นที่เคยได้อาศัย แต่ที่จริงดูเหมือนว่าฉันจะชอบบ้านทุกบ้านที่ฉัน เคยอยู่มาทั้งหมด บ้านแต่ละหลังมี รายละเอียดเล็กน้อยแตกต่างกันไป และทั้งหมดนั้นล้วนแต่มีเสน่ห์ในตัวของมันเอง

บ้านพ่อที่ตึกแถวมีรูป เปลือยมีชั้นวาง เหล้า และ เสียงคนครีของพ่อ บ้านในสวนมีเพื่อน หลายคน ปลายู่มากมายในคลอง และกลุ่มต้นเต่าร้าง

ถ้าลืมความทุกข์เสียบ้าง เปิดใจออกสัมผัสสิ่งต่าง ๆ รอบข้าง ฉันคิดว่าความสุขหาได้ ไม่ยากที่มีดังดอกหญ้า เป็นบริเวณกว้าง ถึงฤดูดอกไม้ของมันจะลดความ เขียวลงกลายเป็นสีอ่อนวาง แฉมด้วยดอกสีขาวปราว ๆ แลดู เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับลมและสิ่งแวดล้อมรอบข้าง

แต่วันหนึ่งทุ่งหญ้านี้จะมี เหลืออยู่อีก เราจะมีโรง เรือนและสระว่ายน้ำทันสมัย ฉันไม่ ยากให้วันนั้นมาถึง แต่มันต้องมาจนได้ในวันหนึ่ง

คนเราต้องพบกับความ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอแม้จะรู้ก่อนแท้ทีแล้วก็อดที่จะยึดถือ เอาสิ่งนั้น สิ่งนี้มา เป็นของคนไม่ได้

เพื่อนของมีามาถึงในตอนบ่าย วันนั้น เป็นวันที่ฉันกำลังรอ เวลาขึ้นภาคใหม่ มีเวลาว่าง มากระหว่างนั้น ฉันเห็นหล่อนเดินมาแต่ไกล เสื้อผ้าสีสดกับทุ่งหญ้าสีเขียวแลดูสวยจนฉันอดแปลกใจ ไม่ได้ว่าเหตุใด ความงามจึงเกิดขึ้นได้ทุกที่และทุกเวลา.....หรือจะเป็น เพราะฉันมีนิยน์ตาที่ แลเห็นได้ลึกซึ้ง

ฉันนั่งอยู่ในป่าหญ้าหล่อนจึงไม่อาจแลเห็นฉันได้ เสียงฝีเท้าหล่อน เข้ามาจนใกล้ที่สุดแล้ว ไกลออกไป ฉันรู้สึกเช่นนั้นเมื่อหลับตาลง และได้พบว่าเราจะใช้ประสาทสัมผัสอย่างอื่น ๆ ได้ถนัด ชัดเจนต่อเมื่อใช้เพียงสิ่งเดียว

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 155-157)

"ถ้าเขียวกมีรากอย่างต้นไม้คงอึดอัด" ฉันพูดให้หล่อนฟัง "วิ่งไม่ได้"

"ดินไม่มีลมจะเล่นด้วย" หล่อนบอก "มันคุยกับลม กับฝนและแดดจึงไม่เหือดร้อนที่จะต้องวิ่ง"

"แต่เขี่ยว่ามันอยากวิ่งแน่ ๆ"

หล่อนคิดอยู่ครู่หนึ่ง

"ถ้าไม่เคย คงไม่อยากทรอก มันมีว่แค่สะสมสี เขียวและสีที่จะมาเป็นดอก อย่างเฟื่องฟ้าต้นนั้น"

หล่อนชี้ มันมีดอกสีชมพูสดใสทาบอยู่กับดินและใบสีเขียว

"มันรู้ได้อย่างไรที่จะว่าจะต้องออกดอกสีชมพู"

"พันธุของมัน เป็นอย่างนั้น"

"อะไรคือพันธุ"

"คือเชื้อสาย" หล่อนตอบพลางบ่นว่าฉันช่างซักแต่หล่อนก็ไม่รังเกียจที่จะพูดคุยกับฉันในเรื่องไม่เป็นสาระ "เชื้อสีชมพูก็ต้อง เป็นสีชมพู"

"ทำไมถึงไม่เป็นเหลืองหรือดำ เครื่องผสมสีของมันอยู่ตรงไหนหนอ" หล่อนหัวเราะ

"เขี่ยคนี่ชอบสงสัยแปลก ๆ อย่างมีดอกละ ไม่สงสัยหรือว่าเอากลิ่นมาจากไหน" ฉันพยักหน้า

"บางทีต้นไม้คงจะรู้ว่าดินตรงไหนหอม หรือตรงไหนมีสีที่ต้องการ มันเอารากขนลงไปดูขึ้นมา และบานให้เราดู" ฉันพูดขึ้น แต่อย่างไม่แน่ใจนัก อย่างไรก็ตามฉันขบคิดปัญหานี้อย่างลึกซึ้ง

"ลำบากจัง" หล่อนว่า

"บ้างถึงได้บอก สิ่งที่เกิดมาในโลก ล้วนเกิดด้วยกรรม"

(ดอกไม้ในป่าแดด เล่ม 1 หน้า 158-162)

น้ำโสพรรณชี้ให้ฉันดูดอกบัวสีแดงที่ปรี่อยู่ในคลองขนานไปกับถนน น้ำนั้นเปี่ยมฝั่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ ไกลออกไปเป็นนาข้าว เขียวข่มแลดูสดลูกตาไปจนถึงขอบฟ้าอันเรีงว่าง ตามหมู่บ้านสังเกตเห็นได้ง่ายว่ามีต้นไม้สูง ๆ ปลูกไว้ราวกับจะให้เป็นที่กำบัง

ต้นกกชายน้ำทำให้ฉันนึกถึงจีน แม้ว่าเราจะพบกันในเวลาสั้นแต่ฉันไม่เคยลืมจีนเลย นำแปลกที่เขาระลึกถึงความครึ่งก่อนโน้นไม่ได้ บางทีอาจเป็นเพราะว่าฉันรู้จักผู้คนอีกมากมายและภาพใหม่ ๆ นั้นจำเป็นอยู่เองที่จะลบภาพเก่าให้เลือนไปเหมือนรูปเขียนใหม่สีสดชัด เจนลบภาพเดิมให้หายไปโดยไม่เหลืออะไรไว้อีกเลย

ส่วนฉันดำเนินชีวิตอยู่ในวงแคบ เป็นของแน่ที่ฉันจำเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ดี จำได้จนกระทั่งฉันเกลียดความจำของตนเอง ด้วยว่ามีบางสิ่งที่ยังอยากจะลืม

"เขี่ยคืนคืนใหม่ จะได้เห็นทะเล"

ฉันอดนึกกวาดภาพทะเลไว้ในใจไม่ได้ มันคงกว้างใหญ่และเป็นสีเขียวหน้าทะเลสีสดสวย ส่วนคลื่นนั้นฉันคิดไม่ออกว่ามันจะกระทบหาอย่างไร จึงจะพังคล้าย เสียงดนตรีอย่างนักประพันธ์ เขาเปรียบเทียบไว้

อย่างไรก็ตามฉันจะได้เห็นทะเลในอีกไม่กี่ชั่วโมงข้างหน้าแล้ว

ป่าชะครามสีสดสวยน่าทึ่ง มันขึ้นเกาะกันเป็นกลุ่มก้อนราวกับธรรมชาติตั้งใจจัดสวนให้งดงามเต็มฝีมือ ทั้งหมดนั้นขึ้นอยู่กับพันทราย นั่นหมายความว่าเราใกล้ทะเลเข้าไปทุกที ตามคำของน้ำโสพรรณ

ป่าไม้อีกชนิดหนึ่งทำให้ฉันเหลียวกลับไปมองทุกครั้งที่แล่นรถผ่าน ใบสีเขียวอ่อนของมันคลุมกิ่งก้านไว้มิดชิด ความน่าดูอยู่ที่ลมพัดใบพลิกกลับ จะเห็น เป็นสีอ่อนจางขาว ๆ อยู่กับลมต้นไม้ นั้นจึงกลายเป็นสองสีดูเท่าไรก็ไม่มีวันเบื่อเลย

(ดอกไม้ในป่าแดด เล่ม 1 หน้า 221-224)

ทิซาริดเล็บเก็บดอกไม้กลีบบาง เหลืองลออ มันซ่อนตัวอยู่ตามหินในชะง่อนหิน ตรงใจกลาง เกสร เป็นวงสีน้ำตาล เข้มตัดกับเหลืองน้ำตาล

ได้ยินเสียงน้ำตกรินตกมาไกล ๆ กระจ้อยอยู่ตามสมทุมชุ่มชื้น เมื่อแลเห็นคนก็ตกใจแผ่น ขึ้นบินกระเจิง ส่งเสียงร้องแหลมกรีดร้องไปในอากาศ

(คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ เล่ม 1 หน้า 83)

แม่น้ำที่นี้ชวนให้นึกถึงสระแก่งที่อยู่ธานี หากบรรยากาศสงบงามไปคนละแบบ ขึ้นชื่อว่าแม่น้ำแล้วทิซาริดชอบไปเสียทั้งนั้น และนี่ก็รู้ความจริงข้อนี้ดี เขาจึงพามาเหมือนจะเอาใจทิซาริด

ทุกเวลาสีชมพูบนแจกันส่งกลิ่นหอมระรื่น ทุกสิ่งล้วนชวนให้ เป็นสุข

ต้นพวงมณี โนนก็ขึ้น เบียดกันแน่น แลดูเหมือนเชือกกันน้ำสีเขียวอ่อน มีระยะยาวไปจนจรดคิ่งน้ำและเลี้ยวกลับไปจนแลไม่เห็น ต้นไม้ริมฝั่งแม้จะเป็นสีเขียวด้วยกันก็จริงอยู่ แต่เป็นเขียวคนละชนิด สีของมันตัดและกลืนกันอยู่ในที่

.....

ทิซาริดมองไปเสียหมด ไม่ว่าจะทำอะไร เหมือนจะชดเชยค่าที่หลอนไม่สวย.....
เหมือนสร้อยดาว หรือยุค

หรือจะเป็นเพราะว่ารูปมือและแขนของหลอนได้สลักส่วนงดงาม ตรงปลายเล็บตัดไว้มน

เหมือนกลิ้ง ไม่มีสีแดงหรือชมพูที่ปลายเล็บ เป็นธรรมชาติ และผู้หญิงอย่างนี้ไม่ใช่หรือที่นั่นต้องการ
เรือแจวลัดเลาะไปตามคลื่นอย่างเงียบ เขียบ อีกไม่นานนักเรือแล่นสก็กก็แล่นฉวัดเฉวียนผ่าน
ไป ท่าแม่น้ำที่เงียบสงบให้ก็ก้องไปด้วยเสียงเครื่องยนต์ หลังเรือสก็ก สาวน้อยลำพองอยู่บนผิวน้ำ
เป็นสัญลักษณ์ของอารยธรรมใหม่ที่แพร่เข้ามาอย่างรวดเร็ว และเข้าไปอยู่ในหัวใจของหนุ่มสาว
สมัยใหม่ทั่วกัน

(คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ เล่ม 2 หน้า 140-143)

3.2 แนวสื่อแสดงความประทับใจ ลักษณะสำนวนประเภนี้จะให้ความลึกซึ้งที่ได้จาก
ประสาทสัมผัสทั้งห้าของมนุษย์ ซึ่งได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ทั้งความประทับใจในเหตุการณ์
คือภาพที่ติดตา และความประทับใจในอารมณ์คือความ เข้าถึงสุนทรียรสทางวรรณศิลป์ สุวรรณีมีภาษา
เฉพาะตัวที่ดึงดูดความอ่อนไหว ชวนให้เคลิบเคลิ้มไปกับการพรรณนา ในขณะที่เรื่องดำเนินไปอย่าง
ดีง เครียดสุวรรณีสามารถใช้ลีลาภาษาและสำนวนที่ให้ภาพเด่นชัดของบรรยากาศของฉาก เป็นกล
วิธีการใช้จิตวิทยาของผู้แต่ง เพื่อผ่อนคลายอารมณ์แก่ผู้อ่านชั่วขณะหนึ่งได้ แล้วจึงย้อนกลับมาจุด เดิม
ของเรื่องได้อย่างแนบเนียนเช่นกัน ผู้อ่านจะได้รับความประทับใจคล้ายตามสิ่งที่ผู้แต่งพรรณนาอยู่
แต่ก็ไม่ได้ลืมหินอารมณ์ของเหตุการณ์ในท้อง เรื่องก่อนหน้านั้น ดังตัวอย่างการพรรณนาอารมณ์และ
สภาพชีวิตของ เขียด ใน ดอกไม้ในป่าแดด อารมณ์ของ เขียดที่ได้รับความกดอัด บีบแน่นจากวิถีชีวิต
ตั้งแต่จำความได้ จนขณะมานั่งตกอยู่ในภวังค์ และถูกปลุกขึ้นจากความเลือนลอย เพราะเสียงแซว
ของนกที่ตื่นฝูง ไผบินสู่ท้องฟ้า ผู้อ่านเองก็รู้สึกว่าคุณน่ากลับมาจุด เดิมของเรื่องอย่างฉับพลัน เช่นเดียวกับ
กับ เขียดที่ตกใจ เสียงอึกทิกของนก และ เงยขึ้น เห็น เด็กชายคนหนึ่ง แวกกอหญ้า สูงท่วมหัวออกมาดัง
ตัวอย่างต่อไปนี้

"ด้วยสังหรณ์ฉันคิดว่าพ่อแม่คงจะไม่มีวันได้อยู่ร่วมกันอีกต่อไป แดกแยกกันไปจนชั่ว
ชีวิต ฉันก้มหน้าลงแนบกับ เข่า น้ำตาสองสามหยดไหลรินร่วงลงมาโดยไม่ได้ตั้งใจ ได้ยินเสียงนก
ร้องแซวอยู่บนต้นไม้ ฉันรีบปาดน้ำตาทิ้ง มีนกสองสามตัวกระโดดจากกิ่งนั้นไปกิ่งนี้ ปากไม่ได้หยุดร้อง
บางทีมันอาจกำลังทะเลาะกันก็ได้.....และมีลูก เล็กอยู่ในรังกำลังคอยอาหาร

ที่ความคิดของคนเรามักจะวก เข้า เรื่องของตนเอง ถึงจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม
นกพวกนั้นพากันถาโฉบลงมากลางผิวน้ำ มันหายไปในกอหญ้าไสว ครูเดียวก็ ไผขึ้นสู่อากาศร้อง เสียง
แหลม เริงใจ

ฉันเพิ่งเห็นดอกบัวสีน้ำเงินที่แอบโผล่อยู่กับกอบอนก้านสูง ๆ และอวบน้ำของ
มันแลดูแข็งแรงและอึมน้ำ

จากนั้นฉันค่อยเพลิดเพลนขึ้นเป็นลำดับ ยิ่งนั่งเท่าไรก็ยิ่งเห็นความเคลื่อนไหว
รอบตัวมากขึ้นเท่านั้น มีแมงป่องมากมาย เบียดของมันบาง เลื่อมระยับ ฟีเลื้อยตัวนิดตัวน้อยเท่าปลาย
ก้อยคลุกเกสรดอกไม้ เรืองสราญ ทยอยขับส่งเสียงร้อง...นาน ๆ ครั้ง เหมือนซีฟิเจอร์แห่งบึง

เมฆใหญ่ลอยเรี่ยคำมาจนเหมือนจะเอื้อมจับได้ ทำให้บริเวณนั้นครึ้มและเย็นลง
ฉันนี่ก็อยากให้ฝนตก แม้ว่าจะไม่มีที่หลบฝนก็ตามที

.....บ้านนี้แม่จะหยุดร้องไห้แล้วหรือยัง

ดอกไม้ชนิดหนึ่งดอกเล็ก กลีบสีเหลืองบางละมุนลอยอยู่เรี่ยน้ำ สีสรรพอันจัดจ้านของ
มันแลดูโดดเด่นเหนือดอกบัวกลีบสีม่วง เศร้าสร้อย ดอกไม้กลุ่มนี้เอง เป็นที่รวมแห่งแมลงนานาพรรณ
ครู่ต่อมาบรรยากาศสงบ ในที่นั้นก็อีกทีก็ขึ้นด้วยเสียงแห้วของนกที่กระเจิดกระเจิงโผ
ขึ้นสู่ท้องฟ้า แม้แต่ตัวฉันก็พลอยตกใจไปด้วย

เด็กชายคนหนึ่งแหวกกอหญ้าสูงท่วมหัวนั้นออกมา ในมือมีลุ่มปลา เขาตกใจเหมือนกัน เมื่อ
ได้เห็นฉัน

วีว.....เขาผิวปาก "ใครนะ"

เด็กนั้นเปลือยท่อนบน ส่วนล่างคือกางเกงที่ขาดตรงนั้นตรงนี้ และพยายามปะอย่างสุด
ความสามารถ ขาของเขาแช่อยู่ในน้ำครึ่งหนึ่ง มีโคลนกระเด็นติดอยู่ตามหน้าตาเป็นจุด ๆ

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 81-83)

ท่วงทำนองข้างต้นนี้ผู้อ่านจะรู้สึกถึงสภาพคนผู้ตกอยู่ในภาวะหมกหมุ่น ครุ่นคิด มาปล้อยใจ
อยู่ท่ามกลางธรรมชาติ แต่สิ่งที่เป็นธรรมชาติวิสัย คือสายตา โสดประกายสำหรับรู้ ได้ยินก็ทำหน้าที่ไป
ซึ่งประสาททั้งสองส่วนหาได้คล้อยตามกัน ภาพตรงหน้าน่ารื่นรมย์ แต่ในภาพวิตกกังวลเพราะ เขี่ยค
กำลังเป็นทุกข์ท่วงแม่ และไร้ความสุขในชีวิต

"ตอนเช้าผู้คนศึกษามากกว่าในตอนกลางวัน ถนนเต็มไปด้วยรถจักรยาน และจักร
ยานยนต์ มันแล่นขวิกไชวปนไปกับสามล้ออย่างไม่มีระเบียบ ทุกคนขับขี่ไปตามใจแบบคนไทยแท้ รวม
ทั้งผู้คนเดินถนนที่ใช้สิทธิของตนเต็มที่เท่า ๆ กับหมาที่นอนฝั่งแคดอย่างมีความสุข กระดิกหางรับคน
ที่ผ่านไปมาด้วยไมตรี"

เสียงคนพูดจาแปร่งหูฟังดูไพเราะ สำเนียงมีขึ้นลงสูงต่ำ เป็นภาษาของคนศรี
มากกว่าคนกรุงเทพฯ ทั้งหมดนั้น เข้ากันดีกับขอทานตามอดที่นั่ง เบ้าแคนอยู่ริมถนน ฉันทยุคยืนดู ชอบ
ใจที่นิ้วก้านของเขาแพรวพราว และรู้สึกว่ามีมากเกินกว่าสิบนิ้ว คำที่เขาใช้มันอย่างคล่องแคล่ว
ปล่อยสำเนียงรื่นเรียงแต่มีแวว เศร้าสร้อยปนอยู่ในท่วงทำนองอันคึกคัก มีคนโยนเงินให้ในชั้นบุบมู้
น้อยจนไม่น่าเชื่อว่าเขาจะดำรงชีวิตอยู่ได้โดยหาเงินอย่างยากลำบาก เช่นนั้น ไม่คุ้มกันเลยกับ เพลง
ที่เขาขับกล่อมผู้คนที่เดินไปมา...บ้าง เอาเปรียบโดยฟังไม่เสียเงิน.... เช่นฉัน

.....

เป็นครั้งแรกที่ฉันได้ยินและได้เห็นแคน ภายหลัง เมื่อได้ยินครั้งไร ฉันจะคิดถึงเข้าวันนั้น
เป็นวันที่มีแสงแดดเรืองรองแจ่มใส วันนี้ไม่น่าจะมีคนมีความทุกข์

ฉันเคยคิดว่าบางทีบาปของคนทั้งโลกคงจะมาตก เป็นของฉันแต่ผู้เดียวกระมัง

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 88-90)

จะเห็นได้ว่าสวรรค์มีความรู้สึก สำนึกของศิลปิน เข้าถึงคุณค่าของศิลปะ ไม่ว่าจะภาษา หรือดนตรี
สวรรค์เหมือนจะบอกว่า ศิลปะช่วยผ่อนคลายความทุกข์ และบิดเบือนปัญหาเฉพาะหน้า ผ่อนหนักให้
เป็นเบา โดยที่บางครั้งเงินก็ซื้อความสุขในความทุกข์ได้ไม่จริงจัง เช่นที่ศิลปะสามารถให้ความ
สุข ความปลอดโปร่งได้เต็มหัวใจ สิบปีจวบจนได้ชั่วขณะหนึ่งของอารมณ์ ดังที่เขียนคิดถึงชายขอทาน
ที่พบที่ภาคอีสาน เข้าวันที่แม่ตาย

.....ฉันคิดว่าเขาคงไม่อินกับเงินนั้นเท่าไร ดูเขามีความสุขที่ได้บรรเลงดนตรี บางครั้ง
ความสุขของคนเราก็คงทำได้ง่าย ฉันเชื่อว่าถ้าเขามีเงินก็คงจะซื้อความสุขให้กับตัวเองไม่ได้.....

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 89-90)

ที่โรงเรียนปลูกดอกไม้งามตระการตา ชื่อของมันเป็นดอกไม้ฝรั่งยาวเหยียด ฉันไม่รู้
ความหมาย หากจำความงามสะพรั่งได้คิดดา มีสีชมพูแก่ ม่วง สลับสีกันไปตั้งแต่แก่สุดจนถึงสีขาว กลีบ
ของมันขอบบางและขอบแคดยิ่งนัก ฉันเคยสงสัยบ่อย ๆ ว่า กลีบบาง ๆ อย่างนั้นจะทนแดดได้อย่างไร

เราถูกห้ามไม่ให้เด็ดดอกไม้ นั้น ให้ได้แต่ชื่นชมในความงามไม่ว่าสีสรรของอะไรก็ตาม
มักจะต้องดูใจผู้หญิงเสมอ สีของเสื้อผ้าแพรวพราว เพชรพลอย และอัญมณี กลีบดอกไม้ย่อมจะต้อง
ผู้หญิงให้เข้าไปหา

ฉันคิดว่าฉันอยู่ในอำนาจของสิ่งเหล่านี้ด้วย

บ่อยครั้งที่ฉันยืนดูกลุ่มดอกไม้เหล่านี้ครึ่งจะนาน ๆ เฝ้าดูตั้งแต่เริ่มผลิบานอ่อนสีเขียวเป็นใบโต เป็นยอด แตกก้านออก เป็นดอกตูม ขานในที่สุด และก็ร่วงโรย จนกระทั่งถูกถอนทิ้ง

ฉันสงสารดอกไม้สักแต่จะมีใครเล่าที่เก็บซากเพราะความสงสาร รู้สึกว่ามันมีวิญญาณ นอกจาก เป็นสิ่งมีชีวิตตามธรรมดา

เมื่อฉันยัง เด็ก ฉันพูดคุยกับดอกไม้เหล่านั้นถึงจะตอบฉันไม่ได้ แต่มันก็มองดูฉันด้วยกลีบทุกกลีบและ เกสรทุกเกสร ในตึกแถวห้องพักของพ่อไม่มีใครปลูกต้นไม้ และไม่เคยมีใครคิดถึงต้นไม้

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 12-14)

ฉันชอบผ้ามีออวัน ๆ ที่เต็มไปด้วยเนื้อนุ่มนึ่งของผ้า วงแขนนุ่ม และหน้าอกขนาดใหญ่ที่เหมือนหอมสองลูก พิงลงไปก็นุ่มนวลติดกับแม่ที่หอมแห้ง.....อันที่จริงแม่ไม่หอมแห้ง เท่าไรแต่ถ้าเทียบกับผ้า แม่ก็ต้องได้สมญานามเช่นนั้น

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 22-23)

แม่ก็ลงมาจูบฉัน สัมผัสที่อ่อนหวานนุ่มนวลอย่างไม่มีวันที่จะลืม

"เขียดจะทำงาน หาเงินมาก ๆ อยากเป็นเศรษฐี เขียดจะต้องเป็นเศรษฐีให้ได้"

แม่ยิ้ม

เมื่อออกจากบ้านไปกับจำปีซึ่งแต่งตัวสวยเต็มที่เหมือนกัน มีพวกลูก ๆ ออกมาส่งกันเกรียวกราว เราทั้งหมดมองดูแม่จนลับสายตา พอหันทางโค้งที่มีหมู่ไม้เขียว ๆ เป็นหลังฉาก แม่กับจำปีก็ลับตัวไป

เราทั้งสี่คงรู้สึกคล้ายกันคือว่าเหวอยู่ชั่วครู่ ถึงเราจะจากกับแม่เป็นประจำทุกวันก็ตาม แต่วันนี้เป็นวันอาทิตย์

น้ำในคลองงวดไปจนเหลือแต่โคลนและใบไม้แห้งที่ร่วงทับถมกันลงมา ตามขอบตลิ่งปูเปี้ยวตัวเล็ก ๆ ริ่งขึ้นร่วงลงกันพล่าน ปลาตืดตาไปหน้าตาน่าขัน ฉันเคยคิดว่าหน้าของมันแสดงความสงสัยอยู่ตลอดเวลา

หนู เบ็ด และไก่ เป็นชื่อของลูกจำปีที่ เป็นผู้หญิงล้วน หล่อนทั้งหมดชวนฉันนั่งเล่นที่ทำน้ำคอยดูน้ำที่กำลังค่อย ๆ เอ่อขึ้น ครู่เดียวก็จะเต็มคลอง ดอกขบาแดงริมฝั่งโน้นบานสะพรั่ง เป็น

ฉากกันตัวบ้านได้สูงให้เห็นเพียงรำไร หมอบอกฉันว่าคนบ้านโน้นรำรวย มีทุเรียนขายมีละมาก ๆ และไม่ยอมให้เข้าที่ดินเลย

เรานั่งกันอยู่ที่นั่นได้อีกครู่เดียวก็เบื่อ ฉันเริ่มคิดถึงแม่ และอยากให้แม่กลับเร็ว ๆ

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 39-41)

บ้านของป้าอยู่ใจกลางกรุงเทพฯ ถ้าหากว่ากรุงเทพฯ จะมีแขนขาเนื้อตัวเหมือนคนเรา บ้านใหม่ของฉันก็อยู่ตรงจุดศูนย์กลาง หรือไม่ก็คล้ายอย่างนั้น

ป้าบอกกับฉันว่าไม่ต้องทำอะไรเลยในตอนนี้ แต่ถ้าจะร้องไห้คิดถึงแม่ข้างป้าก็อย่าห้าม "แล้วก็จะหายไปเอง" ป้าบอก

"คนเราจะร้องไห้อยู่ตลอดเวลาเป็นไปไม่ได้ มีสุขแล้วก็ทุกข์ หลังฝนตกฟ้าก็จะแจ่มใส จะมีดิวตลอดไปนั้นผิดธรรมชาติ มนุษย์เป็นผลผลิตของธรรมชาติ เพราะฉะนั้นก็ต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ อันนี้" ป้าอธิบาย

บ้านของป้าเป็นเรือนไม้ ที่ตรงเชิงชายฉลุคล้ายเหมือนผ้าลูกไม้ระบายรอบ ๆ อย่างปกเลื้อยของหญิง ตรงไหนที่จะฉลุและโปร่งได้บ้านป้าก็เป็น เช่นนั้น ไม่ว่าจะเป็หรือลูกกรงอื่น ๆ เป็นบ้านซึ่งสร้างขึ้นในสมัยที่คนยังไม่รีบร้อนทำมาหากิน ตั้งแต่การอยู่ไปจนถึงการกินการนอน

(ดอกไม้ในป่าแคด เล่ม 1 หน้า 131-132)

สรุป เปรียบเทียบการ เสนอปัญหา สาเหตุในนวนิยายทั้ง 5 เรื่อง

หลังจากที่ได้ เสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางวรรณศิลป์ในนวนิยายทั้งห้า เรื่องแล้ว ใครขอสรุป เปรียบเทียบงานดังกล่าวในประเด็นต่อไปนี้

1. การวางโครงเรื่อง
2. ความสามารถในการกำหนดและวางบทบาทตัวละคร
3. การสร้างฉาก การบรรยายพื้นภูมิ เวลา และสถานที่
4. การใช้ภาษาสื่อความหมาย

1. การวางโครงเรื่อง

การวางโครงเรื่องของนวนิยายวิจารณ์สังคมเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดทั้ง 5 เรื่องนี้ นับว่าเรื่อง มายา มีโครงเรื่องกระชับ โครงเรื่องหลักครอบคลุมสารัตถะปัญหายาเสพติดตั้งแต่ต้น เหตุของปัญหา การคลี่คลายปัญหา และผล จากสภาพชีวิตของตัวละครแต่ละตัว เพ็ญ ปรดี โคมินิค พลอย ชีวา ประทีศ อมร ต่างมาพบกันจากสภาพสังคมอาชีพ แล้วเข้ามาผูกพันกันโดยมียาเสพติดเป็นสิ่งจูงใจชักนำ เนื้อเรื่องสะท้อนภาพสังคมวงกว้าง และยังขยายภาพปัญหายาเสพติดซึ่งในเรื่องอื่นเป็นปัญหาภายในประเทศ แต่ในเรื่อง มายา สุวรรณีขยายขอบข่ายของปัญหาแสดงการเกี่ยวเนื่องในการแพร่กระจายการใช้จ่าย ชื้อยา ค้ายาในสังคมต่างประเทศอันเป็นภาระหนักใจของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามในปัจจุบัน ในขณะที่โครงเรื่องรองอันได้แก่ชีวิตของ โคมินิค ประทีศ ปรารธนา เจสสิกา ต่างให้สารัตถะเกี่ยวกับมนุษย์กลุ่มหนึ่ง มนุษย์ในสังคมที่วัตถุธรรมมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจ และต้องตกเป็นเหยื่อตัวพันกับความชั่วร้ายจากยาเสพติดในวิถีชีวิต ตลอดจนการดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของตน

ส่วนเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ โครงเรื่องและเนื้อเรื่องอ่อนลง เน้นภาพนักศึกษาชายคนหนึ่งคือ นัท ที่ประสบปัญหาความล้มเหลวในการใช้ชีวิตในเมืองหลวง เพราะความอ่อนแอในจิตใจ นัทจบชีวิตเพราะยาเสพติดชนิดที่คนไทยยังไม่เห็น เป็นปัญหาสำคัญร้ายแรง และยังไม่วิตกมากเท่ากัญชา เฮโรอีน ฯลฯ เหมือนดังที่ปรากฏในเรื่องอื่น

เรื่อง ทะเลถ้ำอ้อม และ พระจันทร์สีน้ำเงิน ต่างมีโครงเรื่องมุ่งเสนอรายละเอียดของพฤติกรรม และจิตวิทยาวัยรุ่น ซึ่งเรื่องแรกตัวเอกเป็นผู้หญิง ส่วนเรื่องหลังเป็นผู้ชาย แต่เค้าโครงเรื่องคล้ายคลึงกัน ต่างกันที่ฐานะของครอบครัว วิพาร เป็นลูกสาว เศรษฐี รอม เป็นลูกคนชั้นกลาง ทั้งคู่เป็นตัวอย่างของการสะท้อนปัญหาสังคมจากยาเสพติดที่เกิดกับเยาวชน ซึ่งหากสภาพสังคม โดยเฉพาะสภาพครอบครัวเอื้ออำนวยปัญหาคงไม่รุนแรง เลวร้าย เช่นที่วิพาร และรอมประสบ ลักษณะเนื้อหาที่กลวิธีเดินเรื่องระหว่างสองเรื่องนี้สวนทางกันคือ ใน ทะเลถ้ำอ้อม เป็นการเล่าติดตามการสืบหน้าของปัญหา ส่วน พระจันทร์สีน้ำเงิน เป็นการเล่าทบทวนย้อนความทรงจำหลังจากปัญหาถึงที่สุดแล้ว ความเข้มข้นของการเข้าสู่สภาพปัญหา เรื่อง ทะเลถ้ำอ้อม กล่าวได้ว่า เป็นไปตามแนวคิดของผู้แต่ง ตรงเป้าหมายที่จะศึกษาพฤติกรรมของวัยรุ่นจากยาเสพติด ส่วน พระจันทร์สีน้ำเงิน โครงเรื่องมีเหตุการณ์ซับซ้อนเน้นเชื่อมโยงอารมณ์ของตัวผู้ประสบปัญหามากกว่าการให้ความสำคัญของการร้อยเรื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้แต่งมุ่งวิเคราะห์ความถูกต้องของครอบครัวที่ผลักดันให้ตัว

เอกพบปัญหาครอบครัว ความกระทบกระเทือนใจ จึงใช้กลวิธีจิตวิเคราะห์ในการแต่งเรื่องนี้ โครงเรื่องจึงหย่อนคุณภาพด้านเอกภาพ

เรื่อง ดอกไม้ในป่าแคด โครงเรื่องเข้ากับสภาพปัญหาสังคมการเมือง ปัญหาการใช้อิทธิพลจากอำนาจหน้าที่ราชการ และปัญหาครอบครัวแตกแยก ซึ่งนำไปสู่ปัญหาเสพติด ลักษณะที่กล่าวมาทั้งหมดจะพบในงานเรื่องอื่นด้วยจึงไม่เป็นจุดเด่นของเรื่องนี้ แต่ที่น่าสนใจคือวิธีการเดินเรื่อง โดยให้ตัวเอกวิเคราะห์เหตุการณ์ในชีวิตตนอย่างคนที่ผ่านประสบการณ์ร้ายแรงในชีวิต และพบว่าตนเองเข้มแข็ง และมีสติในการเผชิญปัญหาอย่างดีที่สุดตลอดมา ชีวิตต่อไปจะประสบสิ่งเลวร้ายกว่านี้ก็ไม่ทำให้เดือดร้อนยิ่งกว่าที่เคยได้รับ เป็นการเสนอทางออกของสังคมว่า ผู้มีสติ รู้ตน และเผชิญชีวิตอย่างเข้มแข็งเท่านั้นจึงจะรอดพ้นจากการตกเป็นทาสยาเสพติด และปัญหาหรือเคราะห์กรรมใดในชีวิตก็ไม่ร้ายเท่ากับหายนะที่มนุษย์จะได้รับจากยาเสพติด เขียด เป็นตัวอย่างของเยาวชนที่สามารถใช้กิจกรรมอย่างอื่นในชีวิต เช่น การกีฬา การทำงานอดิเรกจากสิ่งแวดล้อม ความสนใจในธรรมชาติและศิลปะที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเป็นทางออกที่สร้างสรรค์ แม้ชีวิตจะไม่ขึ้นสูงสุด แต่เขียดก็มีชีวิตอยู่อย่างมีความหวัง มีสุขตามควรแก่สภาพ

ในโครงเรื่องแต่ละเรื่องแม้จะประกอบด้วยเหตุการณ์จำนวนมาก และมีโครงเรื่องซ้อน แต่เนื้อหาก็คงมีลักษณะง่าย เพราะใช้ภาษาง่าย และบทสนทนามุ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านยาเสพติดในวงกว้างและลึก โดยมีจุดประสงค์มุ่งให้ผู้อ่านหันมาช่วยกันพิจารณา เอาใจใส่ต่อปัญหานี้มากขึ้น เช่นเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ จุดมุ่งหมายเพื่อเตือนใจหนุ่มสาววัยเรียน วัยระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของอนาคตให้รู้จักบังคับจิตใจมิให้หลงไหลไปตามอำนาจความรู้สึกทางสัญชาตญาณ หรือวัตรธรรมของสังคมในเมือง เรื่อง ทะเลถ้ำอ้อม และ พระจันทร์สีน้ำเงิน จุดมุ่งหมายจะเสนอแนะเตือนใจพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ตระหนักในบทบาทของตน คือความสำนึกในหน้าที่การให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ผู้ที่ตนให้กำเนิดมา การเป็นที่พึ่งและที่ปรึกษาของบุตรหลานให้ได้ทุกเมื่อ ความที่จะสามารถรู้ปัญหาชีวิตของคนในปกครองก่อนผู้อื่น และการรับภาระการปกป้อง ผ่อนคลายความทุกข์ของเขา โดยไม่บังคับความรับผิดชอบให้แก่ผู้อื่น หรือสังคมส่วนรวม เรื่อง ดอกไม้ในป่าแคด และเรื่อง มายา จุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นสำนึก มโนธรรมของคนทุกฝ่ายในสังคมให้เห็นใจ เข้าใจความทุกข์ ความเดือดร้อนของผู้อื่น ละวางความเห็นแก่ตน ความสุขสบายผิวเผินในชีวิตสังคม หันมามองเพื่อนร่วมสังคมอย่างพร้อมที่จะหยิบยื่นมนุษยธรรม เมื่อถึงคราวสมควร

การเปรียบเทียบความดีเด่นในการวางโครงเรื่องในบรรดานวนิยายสารคดีปัญหา ยาเสพติด 5 เรื่องของสุวรรณีย์ สุคนธา สรุปได้ว่าทุกเรื่องผู้แต่งมีวัตถุประสงค์สะท้อนภาพปัญหาให้เห็นว่า ปัญหาสังคมจากยาเสพติด เกิดขึ้นได้กับคนทุกระดับอายุ ทุกสภาพวิถีทางชีวิต สติและสำนึกอันมีนัยของคนที่นั่นที่จะสามารถเป็นเกาะป้องกันเราจากความหายนะเพราะยาเสพติด เรื่อง มายา และเรื่อง คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ แสดงปัญหายาเสพติดในคนระดับอายุบรรลุนิติภาวะแล้ว เรื่อง ทะเลถ้ำอึ้ง, พระจันทร์สีน้ำเงิน และ ดอกไม้ในป่าแดด แสดงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชน ส่วนคุณภาพในเชิงการประพันธ์กล่าวได้ว่า เรื่อง มายา มีโครงเรื่องเด่นที่สุด เพราะมีความสอดคล้องเป็นเหตุเป็นผล การลำดับเหตุการณ์เข้าใจ ให้ภาพตัดต่อเหมือนการดูภาพยนตร์ เปรียบเทียบให้เห็นสภาพชีวิตของแต่ละคน ในแต่ละฉากเทียบเคียงกันไป กลวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องอย่างใคร่รู้ ไม่เกิดความเบื่อ

2. ความสามารถในการกำหนดและการวางบทบาทตัวละคร

เมื่อประเมินผลของนวนิยายที่มีสารคดีเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติดของสุวรรณีย์ทุกเรื่องในกลุ่มนี้แล้ว เห็นได้ว่าในส่วนรวมสุวรรณีย์ประสบความสำเร็จในการเปิดเผยพฤติกรรม แจกแจงต้นตอสาเหตุของปัญหา โดยตีแผ่ลักษณะนิสัยของแต่ละที่ยังไม่เป็นที่แน่ใจยอมรับในหมู่คนไทยบางกลุ่มว่าเยาวชนไทยจะมีพฤติกรรมได้น่าวิตกขนาดนี้

สุวรรณีย์มีความเคยชินและเข้าใจค่านิยมในหมู่คนไทยในการเอาอย่างวัฒนธรรมอเมริกันอย่างไร้สติ จึงพยายามให้รายละเอียด พร้อมกับชี้แจงความคิดเห็นของตนเอง บางอย่างคนร่วมสังคมก็อาจไม่เห็นด้วย แต่สุวรรณีย์ก็ได้แสดงความคิดเห็นหลาย ๆ ทาง เพื่อให้แง่คิดแก่ผู้อ่านได้เลือกพิจารณาว่าตนอยู่ในกลุ่มไหน ควรปรับปรุง เปลี่ยนความคิดของตนหรือไม่ แม้บางตอนจะใช้เนื้อหาเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวอยู่หลายหน้ากระดาษ แต่ก็เป็นการอภิปรายความเห็นอย่างมีเหตุผล น่าสนใจติดตาม ส่วนการจะตัดสินใจอย่างไรในที่สุดนั้น ผู้แต่งได้ทิ้งไว้ให้เป็นหน้าที่ของผู้อ่านแต่ละคน

ในการวางบทบาทของตัวละคร กล่าวได้ว่าตัวละครของสุวรรณีย์ ดึงดูดความสนใจขณะอ่านได้ดี แสดงพฤติกรรมอย่างมีเหตุผล และสมจริงตามสภาพสังคมที่ผู้อ่านรู้เห็นอยู่ก่อน และยอมรับได้เมื่อตัวละครดำเนินบทบาทตามเนื้อเรื่อง อุปนิสัยและบุคลิกของตัวละครในนวนิยายของสุวรรณีย์ มีลักษณะปุถุชน มีชีวิตจิตใจ มีอารมณ์ และกิเลส ในสัดส่วนแตกต่างกันไปตามสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เป็นผลจากความช่างสังเกต พิจารณาลึกลับต่าง ๆ และบุคลิกรอบข้างในชีวิตจริงของ สุวรรณีย์ สุคนธา

ผู้เขียนมักสร้างตัวละครโดยมีภาพของบุคคลจริงอยู่ในใจ เมื่อสุวรรณพิพคนทีเห็นที่น่าสนใจ จะจดชื่อและรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะนิสัย บุคลิก ของคนคนนั้นไว้ แล้วจึงใช้จินตนาการนำบุคคลนั้นมาโลดแล่นอยู่ในนวนิยาย¹ ตัวเอกในนวนิยายของสุวรรณพิงโคด เต็มมีชีวิตชีวา น่าสังเกตว่าสุวรรณพิงมักให้ตัวเอกมีอุปนิสัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง เช่น มายา เพ็ญ เป็นหญิงที่มีความอ่อนโยน และพยายามกระด้างในคนคนเดียวกัน เมื่ออยู่กับงาน อาชีพ และตกเป็นทาสยา เสพติดจะมีพฤติกรรมที่น่าสมเพช แต่เมื่อรู้สึกเพ็ญจะเป็นผู้หญิง เป็นแม่ เป็นคนของสังคมที่น่านับถือว่ามีความรู้คน สำนึกผิด และมีคุณธรรม นั่นคือเพ็ญ มีลักษณะนิสัยสองแบบ ในคนคนเดียว สุวรรณพิงใช้ภาพเปรียบเทียบภาพและลักษณะนิสัยของเพ็ญ กับงานวาดรูปของศิลปินชาวสเปน ชื่อ โกย่า เขาวาดรูปหญิงงามชื่อ มายา ไว้สองรูป รูปหนึ่งเปลือย ส่วนอีกรูปหนึ่งสวมเสื้อผ้าเรียบร้อย เป็นการเชื่อมโยงจินตนาการและภาพสัญลักษณ์ระหว่างศิลปะการวาดภาพ กับศิลปะการสื่ออารมณ์ในวรรณศิลป์อย่างกลมกลืน

เรื่อง ทะเลถ้ำอ้อม ความไม่มีขอบเขตจำกัดของพฤติกรรมคึกคะนองของพวกวัยรุ่นเหมือนทะเลไม่มีอ้อมน้ำ ความโลดโผน และชีวิตล่องลอยไปกับสิ่งไร้สาระในชีวิตของพรรคพวกวิฬารยังเป็นภาพเปรียบเทียบของห้องคลีนและการขัดสาดของน้ำทะเลที่ไม่มีวันหยุด หรือลื่นไปเช่นเดียวกับธรรมชาตินิสัย และพฤติกรรมของสามัญมนุษย์ในวัยรุ่น คงหมุนเวียนไปตามกระแสการหมุนเวียนของสังคม รุ่นแล้วรุ่นเล่าจากชั่วอายุหนึ่งไปอีกชั่วอายุหนึ่ง เป็นเช่นนี้เรื่อยไป สุวรรณพิงให้เห็นว่าทะเลไม่มีวันอ้อม แต่มนุษย์ไม่ใช่ทะเลต้องมีความ "จำกัด" บางประการคือมีความอ้อม นั่นก็คือมนุษย์ต้องเป็นผู้รับ เปลี่ยนตนเองและยืนหยัดอยู่ให้ได้ในสังคม ไม่เลื่อนลอยตามกระแสน้ำและสลายง่ายตายเหมือนฟองคลื่นในทะเลลูกแล้วลูกเล่า

ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าแคด เขียดเด็กสาววัยรุ่นแรกเริ่มผู้รักดอกไม้ มีความประทับใจชื่นชมกับธรรมชาติด้วยชีวิตจิตใจ หากแต่มีวิถีชีวิตตกอยู่ในแวดวงของสังคมที่ไร้ความสดชื่น ไร้ความสงบสุขไม่เหมือน ดอกไม้ ต้นไม้ที่หล่อนเฝ้าทะนุถนอม เขียดจึงเหมือนดอกไม้ในป่าแคดที่มีแต่ความร้อนแสบเผาและจะทำให้ความสดชื่นของชีวิตลดน้อยลงทุกที

ใน พระจันทร์สีน้ำเงิน พระจันทร์สีน้ำเงิน เป็นพระจันทร์ที่ถูกเมฆหมอกบดบังท้อแท้บดบังแสงนวลความละมุนละไมและแสงเหลืองทองไม่สามารถผ่านลงมาสู่พื้นโลกได้ แสงสลัวเหมือนเศร้าสร้อยของดวงจันทร์จึงเปรียบดังชีวิตของรอม และครอบครัว ที่ประสบแต่ความหม่นหมองไม่สมหวัง ไร้ความสงบสุข ต้องดิ้นรนรับแรง หากได้มีความเยือกเย็น สุขุมเหมือนแสงนวลของพระจันทร์ ในชีวิตของรอมเป็นสีน้ำเงิน อันเป็นสีแห่งความเศร้าตั้งแต่เกิดจนจบชีวิต

¹ สัมภาษณ์ สุวรรณพิง สุนทรธา และ ศิริสวัสดิ์ พันธุ์สุด เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2524.

ตัวละคร มีทั้งตัวละครที่มีลักษณะนิสัยซับซ้อน และลักษณะนิสัยที่เด่นชัดเพียงแง่เดียว ได้แก่ลักษณะนิสัยที่คนทั่วไปรู้จักกันดี ยอมรับและ เข้าใจง่าย เพราะสามารถประสมพบ เห็นอยู่ในปัจจุบัน ดังเช่น นิสัยของวิฬาร ในทะเลาะอ้อม วิฬารเป็น เด็กสาวกล้าแค้น เจนสังคม บุคลิกภาพ แสดงชัดถึงการได้รับการเลี้ยงดูอย่างลูกคนมีเงิน แต่งกายโก้หรูด้วยอาภรณ์เครื่องประดับที่บอก คำนิยมวัฒนธรรมต่างชาติ ขับรถยนต์ราคาแพงลิบ, เขียด ในดอกไม้ในป่าแคด เป็น เด็กสาวที่มีความคิดอ่านเกินตัว มองโลก มองสังคมในแง่ร้าย มีความระแวงและต่อต้าน ชัดแย้งความคิดกับ ผู้คนรอบข้างแม้ในเรื่องเล็กน้อย, สวัสดิ์ใน พระจันทร์สีน้ำเงิน เป็นคนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ตามลักษณะผู้หญิงในปัจจุบันนี้ มีนิสัยใจร้อน ตัดสินใจทำอะไรตามใจตนเอง กล้าและ เด็ดเดี่ยวกับการเผชิญชีวิต, เพ็ญ ในมายา หญิงชนบทที่สามารถปรับคนเพื่อความอยู่รอด เมื่ออยู่ในบ้านเมือง ของตน และเมื่อไปตกยากในต่างแดน มีความอดทน มานะ และคุณธรรมของหญิงชาวบ้านเต็มตัว วางตนเข้ากับสถานการณ์คับขันและเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้สมจริงตามที่ควร เป็น ดังกล่าวมาจะ เห็นว่า การสร้างตัวละครนั้นสุวรรณดี สุคนธา มีวิธี เสนอลักษณะนิสัยตัวละครที่แสดงให้เห็นอย่าง ตรงไปตรงมา และอย่างทันทีทันใด ไม่ใช่เวลาผู้อ่านก็เข้าใจตัวละครจากพฤติกรรมของเขา เหล่านั้นได้

ผู้อ่านทั้งหลายย่อมเห็นได้ว่าตัวละครของสุวรรณดี มุ่ง เสนอความแตกต่างระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของคนเมืองหลวงกับคนชนบท โดยแจกแจงตามลักษณะของคนในสังคม ปัจจุบัน และตามลักษณะปัญหาที่เห็นอยู่อย่างครอบคลุม ตัวละครมีลักษณะนิสัยแตกต่างกันไปตาม ความต้องการของโครงเรื่อง แต่ยังมีตัวละครที่สุวรรณดี มุ่ง เน้นปัญหาสังคมคั่นคั่นนำไปสู่การใช้ ยาสเฟหิตคือ

1. ตัวละครที่มีอาชีพค้าบริการทางเพศ สาวเด่นระบำตามสถานเริงรมย์
2. ตัวละครที่เป็นชาวชนบท ประสบปัญหาไร่ที่ทำกิน ความกันดารขาดแคลนใน ภูมิภาคเฒ่าเฒ่า ทำให้ต้องเสียดมาหากินในเมืองหลวง เช่น จัน, เพ็ญ ส่วนตัวละครที่เป็นชาวชนบท แต่มีการศึกษาบ้างก็เลือกดำเนินชีวิตในเมืองหลวงหลังจากจบการศึกษา เช่น สวัสดิ์, นัท

เป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อใดที่สุวรรณดีเน้นโครงเรื่อง และมุ่งในการดำเนินเรื่องของ ตัวละครควบคู่ไปกับการ โหม่นนำวจิตใจของคนอ่านให้เกิดความสะเทือนใจในชะตากรรมของตัวละคร วัยรุ่นที่กำลังเดิน เข้าหาความวิบัติด้วยการ เห็นค่าของยา สเฟหิต และใช้ เป็นพาหนะพาตนหนีปัญหา หนีความวิตกกังวลที่เผชิญอยู่ แต่ขณะที่ยาออกฤทธิ์ ตัวละครนั้นไม่สามารถควบคุมสติ ความทุกข์ ความคับข้องใจที่เก็บอัดไว้ก็จะระเบิดออกมา เป็นความคึกคะนอง การ เน้นโครงเรื่องดังกล่าว

สุวรรณิจะให้ตัวละครปล่อยคำพูดที่มีประสิทธิภาพในการเล่าอารมณ์ผู้อ่านให้เกิดความสงสาร เห็นใจ เข้าใจมากกว่าชิงชัง ในความเป็นจริง เรายอมรับว่าแม้แค่เพียงรู้ว่าคนคนนี้ดิ้นยา เรามักเกิดความรังเกียจ ไม่อยากคบค้าด้วย แต่ตัวละครของสุวรรณิจะแปรเปลี่ยนความคิดเช่นนี้ และจะกระตุ้นเตือนให้ผู้อ่านให้โอกาสผู้ประสบปัญหา เพื่อให้เขาได้กลับมาช่วยอยู่ในสังคมอีกอย่างปกติอีกครั้ง และให้เขาเป็นที่ยอมรับในสังคมเหมือนเดิม ซึ่งก็เท่ากับว่าให้โอกาสแก่เขาให้เขาได้มีที่ยึดเหนี่ยวทางใจอยู่บ้าง ช่วยให้เขาอยากทำตนเป็นที่ต้องการของสังคมมากขึ้น และในที่สุดคนพวกนี้ก็จะมีการกำลังใจที่จะเลิกยาได้อย่างเด็ดขาด

นอกจากนี้การกำหนดตัวละครตามประสบการณ์และความข้างสังเกศ ของสุวรรณิทำให้ลักษณะตัวละครมีความหลากหลาย นั่นคือ ตัวละครแต่ละตัวในแต่ละ เรื่องมีสภาพแวดล้อม มีสภาพจิตใจ และมีเหตุขั้กต่าง ๆ กันในการหันไปใช้ยาเสพติดช่วยแก้ปัญหาชีวิต สุวรรณิแสดงสาเหตุของปัญหาสังคมจากยาเสพติดได้ลึกซึ้งสมเหตุสมผลให้ภาพเด่นชัด เช่นในเรื่อง มายา สุวรรณิเน้นการบูชาเงินของคนในสังคมและเปรียบเทียบให้เห็นภาพความแตกต่างในความเป็นมนุษย์ของตัวละครแต่ละตัว ความแตกต่างนี้นำไปสู่ปัญหาสังคมและปัญหายาเสพติด จากการให้เหตุการณ์หนึ่งส่งผลกระทบต่ออีก เหตุการณ์หนึ่งอย่าง เป็นเหตุเป็นผลแก่กัน สุวรรณิสามารถนำผู้อ่านมาสู่มุมบทบาทของตัวละคร และชี้ให้เห็นว่า ความเดือดร้อนบาง เรื่องของคนในสังคมทำให้ต้องหันไปพึ่งยาเสพติด ดังปัญหาของเพ็ญจากความยากจนไร้ที่ทำกิน เข้ามามีอาชีพบริสุทธิ์ก็ถูกมนุษย์ผู้ชายฐานะดีของสังคมเมืองหลอกลวง เมื่อหมดทางจึงมีอาชีพค้าบริการทางเพศ แต่เพ็ญก็หลีกเลี่ยงมาเป็นสาวเด่นระบำ และรู้จักยาเสพติดจากเพื่อนร่วมอาชีพ เมื่อคิดคิดจะรักษาก็ต้องเสี่ยงเลือกการไปค้าเสียเองที่เมืองนอก ปัญหาส่งถึงพลอย ส่วนแม่ของปรีดีมีฐานะดีและโลก ตรีณี จนลูกชายร่ำคาบูกาทางออกด้วยการคบผู้หญิงไว้สำหรับคนจะได้เอาเปรียบ กคชี่ทางการเงิน และกามารมณ์ เช่นที่ปรีดีเจตนาพาเพ็ญไปขายที่เมืองนอก ครั้นเมื่อพลาดจึงหันไปยึดปรารธนา เป็นเหยื่อรายใหม่ ปัญหาการมีเงินใช้ไม่เต็มมือทำให้ปรีดีกลายเป็นคนไร้ศักดิ์ศรี แม่ของโคมินิคก็ได้สร้างปัญหาแก่ลูก โดยการให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ลูกอย่างลำเอียง ไม่เท่ากันเป็นเหตุให้โคมินิคน้อยใจ เมื่อพ่อตาย แม่มีสามีใหม่ เขาจึงเดินทางมาเสี่ยงโชคในเมืองไทยมีกิจการอาชีพเป็นเจ้าของสถานเรีงรมย์ และเป็นแหล่งต้นตอของการใช้ยาเสพติด คือลึกลอบคิดต่อซื้อขายยาเสพติดกับคุณประพิศ และตัวเขาเองก็ใช้ยาจนเกินขนาดจนเสียชีวิต

ในเรื่อง ทะเลถ้ำอ้อม ความหลากหลายของตัวละครทำให้ผู้อ่านเห็นภาพการถูกชักนำไปให้ทดลองใช้ยา จนถึงเมื่อผู้เสพมีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคม และให้ภาพชีวิตเยาวชนแต่ละคนหลังจากใช้ยาเป็นการแก้ปัญหาชีวิตของตน ได้แก่ วิหาร มารศรี สุชาดา ก่าจร มี ฯลฯ ล้วนให้ข้อคิดว่ายาเสพติดได้เป็นเครื่องบรรเทาความวิตกกังวล หรือเป็นทางออกที่ดีของชีวิต การยอมรับความจริง สัมผัสอย่างมีสติเท่านั้นจึงจะกำจัดความทุกข์ได้ ดังที่สุวรรณณีชี้ให้เห็นในงานว่าคนเราจะมีความทุกข์อยู่ตลอดเวลาไม่ได้ เมื่อถึงจุดหนึ่งความทุกข์ก็จะลดลง ความรู้สึกเศร้าเสียใจ ท้อถอย ก็จะหายไป ถ้าพยายามรักษาจิตใจไว้ได้จนถึงจุดนั้น ไม่หลงผิดไปเสียก่อน

ใน พระจันทร์สีน้ำเงิน แม้การวางตัวละครหลักจะอยู่ในแวดวงคนในครอบครัว แต่ก็ให้น้ำหนักอย่างน่าเชื่อถือในการประเมินสาเหตุสำคัญที่ผลักดัน เด็กคนหนึ่งให้หันไปใช้ยาเสพติด ช่วยดับความทุกข์ ความไม่สมหวังในชีวิตครอบครัว ผู้อ่านยอมรับว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่รวมได้รับความกระทบกระเทือนใจมีผลทำให้จิตใจของวัยรุ่นที่อ่อนแอ และอ่อนไหวง่ายอย่างรวมมีอันต้องพบปัญหา ยาเสพติดดังที่ผู้แต่งวางบทบาทไว้

ใน คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ การวางตัวละครชี้ให้เห็นว่า สุวรรณณีเจตนาจะกล่าวถึงปัญหา ยาเสพติดอย่างจริงจัง และจริงจัง ต้องการหยิบยกเอาสิ่งเสพติดที่คนส่วนใหญ่มองว่าไม่ใช่สิ่งเสพติดมาเป็นเครื่องเตือนใจว่า แม้แต่สุราที่นำชีวิตไปสู่หายนะได้ง่าย ๆ เช่นกัน ถ้าผู้เสพเสพอย่างไร้สติ สิ่งแวดล้อมบางครั้งก็มีโชคร้ายของการตกเป็นทาสสิ่งเสพติด เช่นที่นักคิดสุรา เพราะสุวรรณณีได้ให้ตัวละครอื่น ๆ บรรดาเพื่อนของนัทเป็นผู้มีสติ รู้คิด รู้แก้ปัญหาอย่างคนระดับปัญญาชน ได้แก่ กลุ่มเพื่อนของนัท และติชา แม้จะอยู่ในสังคมของคนหนุ่มสาวที่เฮฮา สนุกสนาน ใช้ชีวิตไม่ถูกทำนองคลองธรรมบ้าง ก็ไม่ถึงกับพาชีวิตล้มเหลวดังที่นัททำกับตนเอง

ใน ดอกไม้ในป่าแคด สุวรรณณีเพิ่งเล็งเสนอความขัดแย้งและการต่อสู้ระหว่างคนกับสังคมในสองระดับ คือ การต่อสู้ในระดับบุคคล ดังที่เขียดพยายามไม่รับความช่วยเหลือจากพ่อ เพราะรู้ว่าเป็นข้าราชการที่ไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ ความสุขสบายที่พ่อหยิบยื่นให้นั้นได้มาจากการร่วมมือค้าสิ่งเสพติดในระดับประเทศชาติกับนาย หรือที่จันทพยายามต่อสู้แสวงหาความยุติธรรมระหว่างคนจนกับคนรวย แต่อำนาจหน้าที่ราชการของนายกับอำนาจเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดทำให้เงินเป็นฝ่ายพ่ายแพ้และถูกฆ่าจากอำนาจมี ดของนาย สิ่งที่เป็นสาระจากการวิเคราะห์ตัวละครในเรื่องนี้คือ ผลประโยชน์จากการค้ายาเสพติดแม้หากไม่ถึงกับทำลายชีวิตก็อาจทำลายสายสัมพันธ์

ของพ่อกับลูกได้

กลวิธีการประพันธ์ในการกำหนดและวางบทบาทตัวละครในนวนิยาย 5 เรื่องนี้ ตามที่วิเคราะห์มานับว่าเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน มีความดีเด่นที่สุด โดยที่ตัวละครหลักเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน ผู้แต่งจึงแสดงความสัมพันธ์ความขัดแย้งต่อกันของแต่ละคนได้สมจริงทั้งความสัมพันธ์ในด้านดีคือความรักใคร่ผูกพันกันระหว่างแม่กับลูก พี่กับน้อง พ่อเลี้ยงกับลูกเลี้ยง และด้านเสียคือความหมางใจระหองแหงกันในบางเรื่องอันเป็นเรื่องปกติของชีวิต การวางบทบาท อุปนิสัยข้างคิด เก็บความรู้สึกของรอมที่มีมาแต่เด็ก การถูกตอกย้ำความกระทบกระเทือนใจจนเป็นความกดดัน ความปรองดองระหว่างพี่น้องสี่คนที่มีต่อกันไม่เท่ากัน รอมกับมดคำรักใคร่กลมเกลียวกันดี เสมอมา รอมรักท่วงโยกเยกน่านองสุดท้องกว่าใครในครอบครัว การแสดงออกถึงความรักลูกของสวัสดี การปรับตัวและวางตนของรันเพื่ออยู่ร่วมกันในครอบครัว การสังสรรค์และกิจกรรมระหว่างครอบครัวของสวัสดีกับบรรดาเพื่อนฝูงที่มีมากมาย พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ในเรื่อง สุวรรณี ใช้กลศิลป์วางบทบาทได้สมเหตุสมผล ผู้อ่านยอมรับและเข้าใจได้ ในขณะที่เรื่อง มายา มีตัวละครหลากหลายแต่การแสดงพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นตัวผู้ประสบปัญหาสังคมที่น่าสนใจบางตัว เช่น พลอย เจสสิกา ผู้อ่านทราบบทบาทจากการบรรยายมากกว่าการแสดงพฤติกรรมโดยตรงของตัวละครนั้น นั่นคือ สุวรรณี เลือกใช้กลวิธีจิตวิเคราะห์ได้เหมาะกับโครงเรื่องจึงทำให้การเดินบทบาทของตัวละครในเรื่อง พระจันทร์สีน้ำเงิน สอดคล้องกับเหตุการณ์อย่างน่าเชื่อถือกว่าตัวละครในเรื่องอื่นอีก 4 เรื่อง

3. การสร้างฉาก การบรรยายพื้นภูมิ เวลา และสถานที่

สุวรรณี ใช้ความสามารถทางศิลปะเหมือนการระบายสีบนผืนผ้าในการพรรณนาภาพทิวทัศน์ ธรรมชาติ การพรรณนาฉากของเรื่องจึงช่วยดึงดูดความสนใจในความงามของภูมิภาพให้ปรากฏใหม่ในภาพของผู้อ่านได้มากกว่าการพรรณนาเรื่องอื่น ๆ ทั่วไป

การสร้างเหตุการณ์ส่วนใหญ่ใช้ความเข้าใจของผู้อ่านจากประสบการณ์ โดยใช้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่มีจริง และเป็นไปได้ เพราะเรื่องเหล่านี้มีปรากฏให้เห็นในข่าวหน้าหนังสือพิมพ์ช่วงระยะนั้นอยู่เสมอ บางข่าวครึกโครมเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง

การสร้างฉากด้านจินตภาพทางจิต เวชศาสตร์ เป็นกลวิธีการประพันธ์อีกวิธีหนึ่งที่ สุวรรณี

นำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การบรรยายฉากลักษณะนี้ช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้อันถูกต้องทางวิชาการแพทย์ เกิดการรับรู้มองเห็นโทษภัยของสิ่งเสพติดอย่างแจ่มชัด เมื่อมีผู้ชักจูงให้ลองใช้ยาเสพติดหรือชักชวนให้เกี่ยวข้องกับ ผู้อ่านจะเกิดมโนภาพ ระลึกถึงเหตุการณ์ รายละเอียดของสภาพชีวิตตัวละครในฉากลักษณะนี้ได้และใช้เป็นสิ่งเตือนใจ หรือ เครื่องยึดเหนี่ยวไม่ให้หลงผิดเชื่อคำชักชวน

กลวิธีการสร้างฉากในนวนิยายทั้ง 5 เรื่อง ที่วิเคราะห์นี้นับว่า การสร้างฉากด้วยจินตภาพทางจิตเวชศาสตร์ช่วยให้เนื้อหาของงานเข้มข้น สอดคล้องกับโครงเรื่อง และสารัตถะของแต่ละเรื่องที่มุ่งเสนอปัญหาเสพติด ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบความดีเด่นของการสร้างฉาก การกำหนดระยะเวลาของการเดินเรื่อง ช่วงระยะเวลาการออกฤทธิ์ของสิ่งเสพติดตามข้อเท็จจริงเรื่อง มายา เป็นนวนิยายที่เสนอข้อมูลดังกล่าวโดยผ่านกลวิธีการสร้างฉากได้ดีเด่นที่สุด เพราะสุวรรณิแสดงโทษภัยของสิ่งเสพติด โดยเน้นอาการของผู้ติดและการออกฤทธิ์ของยา ผ่านตัวละครหลักคือเพ็ญ และโคมินิคด้วยการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของผู้ติดยาหรือตัวละครทั้งสองอย่างต่อเนื่อง เพ็ญเริ่มใช้ยาอย่างระมัดระวังและคิดว่าตนควบคุมตัวเองได้ แต่ก็ติดอย่างขาดไม่ได้ในที่สุด ส่วนโคมินิคใช้ยาอย่างขาดสติเพราะความง่ายของการได้มา และทรัพย์สินอันรวย สุวรรณิแสดงอาการทั้งทางร่างกายและจิตใจของตัวละคร ทั้งสองอย่างเปรียบเทียบตลอดเรื่อง และสรุปในตอนจบของเรื่อง เมื่อโคมินิคเสียชีวิตเพราะหมด เครื่องยึดเหนี่ยวและขาด - กำลังใจที่จะมีชีวิตอยู่ ส่วนเพ็ญพยายามอดยาสำเร็จ เพราะยังมีที่หวังในชีวิตคือพลอยลูกสาว และอมรเพื่อนผู้มีน้ำใจ ส่วนเรื่องอื่นอีก 4 เรื่องคือ ทะเลถ้ำอิม, พระจันทร์สีน้ำเงิน, คืนนี้ไม่มีพระจันทร์ และ ดอกไม้ในป่าแคด ล้วนเสนอต้นตอสาเหตุและปัญหาต่อเนื่องเป็นส่วนใหญ่ การแสดงภาพหรือพรรณนาฉากการออกฤทธิ์ของยาขณะเสพ แม้จะมีอยู่ในทุกเรื่องแต่เป็นส่วนน้อยและไม่เด่นชัด เมื่อเทียบกับเรื่อง มายา

4. การใช้ภาษาสื่อความหมาย

การใช้ภาษาในการสื่อความหมายนั้น จากการวิเคราะห์จะเห็นว่า ส่วนวน และลีลาที่ใช้ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาเสพติดทุกเรื่องประสบความสำเร็จในด้านความกลมกลื่นของเนื้อหา กับภาษาที่ใช้ ไม่ว่าจะเป็นบทสนทนา การบรรยายเหตุการณ์ การพรรณนาภาพ เปรียบหรือส่วนวน เปรียบเทียบ สุวรรณิแสดงถึงความจริงใจและเอาใจใส่ที่จะถ่ายทอดความรู้สึก ประสบการณ์อย่าง

มีศิลปะ วิธีการที่แสดงความคิดแสดงถึงความหวังดี ห่วงใย และสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม
อย่างเต็ม เปี่ยมของผู้แต่ง เมื่อพิจารณาบทวิธีในแต่ละ เรื่อง เห็นได้ว่าสุวรรณีมีความคิดริเริ่มที่จะ
เน้นให้ผู้อ่าน เห็นปัญหาหลาย ๆ ด้าน ให้ความกระจ่างในการ เฝ้ามองปัญหา เสพติดแก่คนหลาย
วัย หลายระดับฐานะ และหลายภูมิหลังของชีวิต

การใช้ภาษาที่น่าสนใจคือ วิธีการแต่งบทสนทนา เป็นไปตามความจำเป็นของโครง
เรื่อง บางตอนที่ต้องการ เน้นสารัตถะปัญหา เสพติด โดยเฉพาะผลจากพิษภัยของการใช้ยาสูบ ๆ
สุวรรณีจะให้บทสนทนาที่แสดงถึงอารมณ์หรือความรู้สึกซึ่งของตัวละคร และเพิ่มความยาว เป็น
พิเศษ ทั้งนี้วิธีการใช้บทสนทนาในงานของสุวรรณีพิจารณาได้ว่า สุวรรณีใช้บทสนทนาทำหน้าที่ 3
ลักษณะดังต่อไปนี้

1. ช่วยดำเนิน เรื่องแทนการบรรยาย
2. แสดงลักษณะนิสัยตัวละคร
3. แสดงทัศนคติของผู้แต่งผ่านคำพูดของตัวละคร

นอกจากนี้บทสนทนายางตอนที่มีความยาว เป็นพิเศษยังแสดงความสามารถทางวรรณศิลป์
ของสุวรรณี สุคนธา ในการนำข้อมูลต่าง ๆ ทางวิชาการ เช่น จิตวิทยา มนุษยวิทยา สังคมวิทยา
มาแปรเปลี่ยนทำนองเขียน เป็นรูปแบบวรรณกรรม ไม่ใช่ลักษณะข้อเขียนหรือบทความทางวิชาการ
ของศาสตร์ดังกล่าว ในขณะที่บทสนทนาดังกล่าว ในบางตอนก็สามารถชี้แนะความคิดแก่ผู้อ่าน โดยใช้
ท่วงทำนอง เขียนที่มีวรรณศิลป์แสดงโดยอ้อม ในกรณีที่ผู้ประพันธ์ไม่อาจขยายความข้อมูลตอนนั้น ๆ
ได้โดยตรง ส่วนเนื้อหาตอนใดที่คำพูด ประโยคชัดเจนดีอยู่แล้ว หรือขยายไว้ในเหตุการณ์ตอน
ต้น ๆ แล้วก็จะดำเนิน เรื่องต่อไปอย่างรวดเร็วและกระชับ แต่ยังคงให้ความรู้สึกและให้ความคิด
กว้างขวางได้ เช่นเดียวกับ การบรรยายยาว ๆ ในการอภิปรายเสนอข้อคิด

การเสริมขยายวิธีการพูดในบทสนทนา บทสนทนาในงานของสุวรรณีมีการใช้คำสลับ
ภาษาวัยรุ่น คำอุทานให้เข้ากับบรรยากาศของเรื่อง ในบทสนทนายาวระหว่างตัวละคร เพื่อให้ผู้อ่าน
เข้าถึงความลึกซึ้งของตามธรรมชาตินิสัย และตามวัยหรือลักษณะอาชีพของตัวละคร โดยแสดงชัด
ถึงการถูกรบกวนจากวัฒนธรรมต่างประเทศ โดยเฉพาะวัฒนธรรมตะวันตก เยาวชนช่วงระยะ
ที่สุวรรณีเสนองานนั้น เกิดในระหว่างสงครามอเมริกา-เวียดนาม ซึ่งเห็นวัฒนธรรมอเมริกาได้ชัด

ในหลายรูปแบบของการดำเนินชีวิตที่ลอกเลียนมาได้แก่ การพูดจา การแต่งกาย การสมาคม ดังนั้น การบรรยายลักษณะนิสัยตัวละคร รูปร่าง กิริยาวาจา อิริยาบถต่าง ๆ จึงสมจริงตามสมัย เหมาะกับบทบาทของตัวละครแต่ละตัว

กล่าวโดยสรุป ความสำเร็จในการใช้งานวรรณกรรมวิจารณ์สังคม 5 เรื่องนี้ขึ้นอยู่กับทฤษฎีเสพติดในสังคมไทยกล่าวได้ว่า สุวรรณีย์ใช้ความสามารถทางศิลปะการประพันธ์นำโลกแห่งความจริงมาดัดแปลงเป็นงานวรรณศิลป์ได้อย่างสมจริง และตรงวัตถุประสงค์ของผู้แต่งเอง งานดังกล่าวจึงมีคุณค่าให้ผลสะท้อนในด้านความเพลิดเพลินอารมณ์ขณะอ่าน และให้ความประเทืองปัญญาเมื่อนำมาคิด จึงถือ เป็นงานศิลปะและวรรณกรรมสร้างสรรค์สังคมอย่างแท้จริง